

Puolustusvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa ja siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 26/2025 vp): Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 19/2025 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Jenni Herrala, puolustusministeriö
- neuvotteleva virkamies Mari Suominen, liikenne- ja viestintäministeriö
- erikoissuunnittelija Heidi Autti, Pääesikunta
- rajavartiolaitarkastaja Pertti Normia, Rajavartiolaitos
- johtava asiantuntija Anu Häkkinen, Liikenne- ja viestintävirasto
- poliisitarkastaja Kari Onninen, Poliisihallitus
- ylitarkastaja Jonas Sjelvgren, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Tulli
- Väylävirasto
- Säteilyturvakeskus
- Kemianteollisuus ry
- Suomen Satamat ry

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa. Lisäksi tehtäisiin uudesta laista johtuvia muutoksia 12 lakiin.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa tapahtuvan vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä ja ilma-aluksessa sekä kappaletavaran kuljetuksessa Suomen vesialueilla ja Suomen vesialueiden ulkopuolella. Lain tarkoitus olisi ehkäistä ja torjua vahinkoa ja vaaraa, jota vaarallisten aineiden kuljetus Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa saattaa aiheuttaa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Laki sisältäisi säännökset eri kuljetusosapuolten vastuista sekä viranomaisten tehtävistä ja toimivaltuuksista. Laissa olisi myös säännökset esimerkiksi turvallisuusneuvonantajasta, pakkausten ja säiliöiden rakenteeseen liittyvistä vaatimuksista sekä vaarallisten aineiden kuljetukseen Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa liittyviin turvauhkiin varautumisesta ja turvatoimista. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.9.2025.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

(1) Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltu kaikkia kuljetusmuotoja koskevan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) kokonaisuudistus. Uusi laki tuli voimaan 1.9.2023. Kansallinen vaarallisten aineiden kuljetusta (VAK) koskeva lainsäädäntö perustuu pitkälti kansainvälisiin kuljetusmuotokohtaisiin VAK-sopimuksiin ja Euroopan unionin lainsäädäntöön. Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä, rautatiellä ja muussa raideliikenteessä sekä ilma-aluksessa ja vesialueilla aluksessa.

(2) Sotilaalliseen toimintaan tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvän erityismateriaalin kuljetukset jäivät vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain soveltamisalan ulkopuolelle. Näin tehtiin, koska näissä tehtävissä vaarallisten aineiden kuljetusta ei ole sisällytetty EU:n lainsäädäntöön ja kansainvälisiin sopimusjärjestelmiin. Tämä johtuu kuljetettavan materiaalin erityispiirteistä.

(3) Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain soveltamisalaan jää edelleen sellainen sotilas- ja turvallisuusviranomaisten toimintoja palveleva vaarallisten aineiden kuljetus, jonka toteuttaja on kolmas osapuoli, ja jota valvoo siviiliviranomainen. Puolustusvoimat tarvitsee siviilitoimijoiden kuljetustukea vaarallisten aineiden kuljettamiseen lakisääteisten tehtäviensä täyttämiseksi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

(4) Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa. Lisäksi tehtäisiin uudesta laista johtuvia muutoksia 12 lakiin. Ehdotetussa laissa säädettäisiin Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa tapahtuvan vaarallis-

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

ten aineiden kuljetuksesta tiellä ja ilma-aluksessa sekä kappaletavaran kuljetuksessa Suomen vesialueilla ja Suomen vesialueiden ulkopuolella. Laki vastaa mahdollisimman pitkälti vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain sisältöä. Näiltä osin esityksen perusteluosiossa viitataan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain pykäliin. Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen toiminnasta johtuvat poikkeusehdotukset pyritään perustelemaan mahdollisimman kattavasti.

(5) Lain tarkoitus on ehkäistä ja torjua vahinkoa ja vaaraa, jota vaarallisten aineiden kuljetus Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa saattaa aiheuttaa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle. Laki sisältää säännökset eri kuljetusosapuolten vastuista sekä viranomaisten tehtävistä ja toimivaltuuksista. Laissa on myös säännökset esimerkiksi turvallisuusneuvonantajasta, pakkausten ja säiliöiden rakenteeseen liittyvistä vaatimuksista sekä vaarallisten aineiden kuljetukseen Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa liittyviin turvauhiin varautumisesta ja turvatoimista. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.9.2025.

(6) Hallituksen esityksen ja saamansa selvityksen perusteella puolustusvaliokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä tästä mietinnöstä ilmenevin huomautuksin ja muutosehdotuksin. Esitys lähetettiin lausunnolle perustuslakivaliokuntaan (PeVL 19/2025 vp). Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämismenettelyssä, 1. lakiehdotus kuitenkin vain, jos valiokunnan sen 6 § ja 110 §:stä esittämät valtiosääntöoikeudelliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon.

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston rooli

(7) Vaikka sotilaskuljetusten teknisten ominaisuuksien tarkastaminen ja niihin liittyvät viranomaismenettelyt pääpiirteissään vastaavat siviilipuolen laissa ja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksissä säädettyä, vaativat Puolustusvoimien vaarallisten aineiden kuljetusten tekninen turvallisuus ja sen valvonta erityisosaamista. Lisäksi kuljetuksiin liittyy salassa pidettävää tietoa. Näin ollen viranomaistehtävät on tarkoituksenmukaista säätää Puolustusvoimien organisaatioon, tarkemmin ottaen pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle.

(8) Teknillisellä tarkastusosastolla on toimivalta antaa teknisluonteisia määräyksiä sekä suorittaa Puolustusvoimien valvontatarkastuksia. Lähtökohtana on, että Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto noudattaa pääpiirteissään samoja menettelytapoja kuin Liikenne- ja viestintävirasto.

(9) Saadun selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että esityksen ja sen nojalla annettavien säännösten ja määräysten sisältämät valvontatehtävät lisäävät merkittävästi Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston työmäärää. Vaarallisten aineiden kuljettamisen valvonta tulee yhteen sovitaa muiden laissa mainittujen valvontaviranomaisten ja muiden viranomaisten kanssa. Valvontaviranomaistehtävät kohdistuvat myös Rajavartiolaitoksen toimintaan.

Kansainvälisistä sotilasstandardeista

(10) Monessa valtuussäännöksessä, jossa Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle annetaan määräyksenantovaltaa, määräyksenantovaltaan liittyy säännös, jonka mukaan määräysten on perustuttava kansainvälisiin sotilasstandardeihin. Esityksen 1. lakiehdotuksen 5 §:n mukaan puolustusministeriö hyväksyy vaarallisten aineiden kuljetuksen teknisiä vaatimuksia koskevat soti-

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

lasstandardit. Pykälän perusteluiden mukaan (s. 50) hyväksymisessä ei ole kyse sotilasstandardien implementoinnista, vaan siitä, mitä teknisiä vaatimuksia pääesikunnan teknillinen tarkastus-osasto voi käyttää esimerkiksi vaarallisten aineiden sotilaskuljetuksista annettavien määräysten pohjana.

(11) Puolustusvaliokunta toteaa, että kansainvälisen sotilasstandardin, kuten Naton standardin, ratifiointipäätös ei ole hallintopäätös eli siihen ei saa hakea muutosta. Ratifiointipäätöksessä vain todetaan, että kyseistä standardia noudatetaan Suomessa.

Liikennevirhemaksun määrääminen ja ne bis in idem -kielto

(12) Perustuslakivaliokunnan lausunnossa todetaan, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklassa määrätään ne bis in idem -kiellosta, jonka mukaan ketään ei saa saman valtion tuomiovallan nojalla tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti. Myös kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 14 artiklan 7 kohdassa ja EU:n perusoikeuskirjan 50 artiklassa on määräykset kiellosta. Kiellon katsotaan sisältyvän myös Suomen perustuslain yksilön oikeusturvaa koskevan 21 §:n 2 momentin säännökseen oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeista, jotka on lailla turvattava (ks. PeVL 9/2012 vp, s. 3 ja PeVL 17/2013 vp, s. 3).

(13) Perustuslakivaliokunnan lausunnossa todetaan, että hallituksen esityksessä ne bis in idem -kielto on asianmukaisesti huomioitu 122 §:n 5 momentissa, jonka mukaan liikennevirhemaksua ei saa määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Sille, jolle on määrätty liikennevirhemaksu, ei saa samasta teosta tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

(14) Perustuslakivaliokunta toteaa, että nyt arvioitavan ehdotuksen kannalta on huomioitava, että 1. lakiehdotuksen 121 §:ssä tarkoitettuihin rikkomuksiin voivat syyllistyä myös sotilasvirassa palvelevat. Sotilasvirassa palvelevat ovat rikoslain 45 luvun alaisia eli heitä koskee sotilasrikossääntely. Puolustusvoimien vaarallisten aineiden kuljetusta koskevaa lainsäädäntöä ja määräyksiä rikkoessaan he voisivat syyllistyä esimerkiksi jonkinasteiseen palvelusrikokseen rikoslain 45 luvun mukaan. Sama koskee hallituksen esityksen (s. 14) mukaan asevelvollisia ja naisten vapaaehtoista asepalvelusta suorittavia heidän ollessaan palveluksessa.

(15) Rikoslain 45 luvussa säänneltyjä sotilasrikoksia käsitellään niin sanottuina sotilasoikeudenkäyntirikoksina sotilasoikeudenkäyntilain 2 §:n mukaan. Sotilasrikoksia on lisäksi mahdollista tutkia sotilaskurinpitomenettelyssä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetun lain 1 §:n 3 momentin mukaan. Sotilaskurinpitomenettelyssä voidaan määrätä rikoslain 6 luvun 1 §:n 4 momentissa säänneltyjä kurinpitorangaistuksia, arestia lukuun ottamatta. Perustuslakivaliokunta toteaa, että ne bis in idem -kielto soveltuu sinänsä myös sotilaskurinpitomenettelyyn ja siinä määrättäviin seuraamuksiin jo siitä syystä, että menettelyssä käsitellään rikoslaissa rangaistavaksi säädettyjä tekoja (ks. HE 30/2013 vp, s. 6/I). Näin ollen henkilölle, jolle on sotilaskurinpitomenettelyssä määrätty kurinpitorangaistus ei tulisi voida määrätä liikennevirhemaksua esitetyn lain mukaan, eikä myöskään toisin päin.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

(16) Perustuslakivaliokunnan mielestä edellä esitetyn perusteella jää epäselväksi, soveltuuko esityksen ne bis in idem -kieltoa koskeva 122 §:n 5 momentti sanamuotonsa mukaan tilanteessa, jossa 121 §:n mukaisena kuljetusrikkomuksena arvioitava asia on vireillä sotilaskurinpitomenettelyasiana tai jossa samasta teosta on määrätty lainvoimainen kurinpitorangaistus sotilaskurinpitomenettelyssä. Sotilaskurinpitomenettelyyn sisältyy myös esitutkintavaihe, mutta ei sitä vastoin sellaista tavalliseen rikosprosessiin lukeutuvaa syyteharkinta- tai tuomioistuinvaihetta, johon esitetyssä 122 §:n 5 momentissa viitataan. Puolustusvaliokunnan on syytä varmistua, että ne bis in idem -kielto on tältä osin otettu asianmukaisesti huomioon ehdotetussa seuraamussääntelyssä.

(17) Saamansa selvityksen perusteella puolustusvaliokunta toteaa, että ne bis in idem -sääntö soveltuu, jos kyse on täysin samasta teosta ja saman oikeushyvän loukkaamisesta. Henkilö voi rikkoa lakia rikkoessaan myös esimerkiksi Puolustusvoimien liikenneturvallisuismääräystä, joka tutkittaisiin palvelusrikoksena. Koska näissä on eri oikeushyvät (liikenneturvallisuus vs. kuri ja järjestys) ne bis in idem -sääntö ei todennäköisesti estäisi palvelusrikoksen tutkimista, vaikka henkilö olisi saanut liikennevirhemaksun vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetun lain rikkomisesta. Sen sijaan häntä ei voi uudestaan rangaista em. lain rikkomisesta. Edellä todettuun viitaten perusteilla puolustusvaliokunta ehdottaa, että sotilaskurinpitomenettelyä ei lisättäisi säännökseen vaan asia jätettäisiin yleisten, vakiintuneiden oikeusperiaatteiden varaan.

Muuta

(18) Valiokunta toteaa, että lainsäädäntömuutokset tulevat edellyttämään koulutusta kaikille raskaan liikenteen valvojille. Saadun selvityksen mukaan pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto on jo ennakoivasti laatinut koulutusmateriaalia asiasta. Valiokunta korostaa, että toiminnan luonne huomioiden koulutukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

(19) Valiokunta toteaa, että poikkeavien säännösten ja määräysten tulee olla mahdollisimman yksiselitteisiä kaikissa kuljetustilanteissa. Ihmisten, ympäristön ja omaisuuden turvallisuus on myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tärkeää. Ehdotettu sääntelytapa vastaa yhdenvertaisuuden vuoksi uutta siviilipuolen vaarallisten aineiden kuljetusta koskevaa lakia.

(20) Hallituksen esityksessä todetaan (s. 22), että poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen valvontatehtävät painottuvat vaarallisten aineidenkuljetuksiin tiellä ja vesillä. Varsinkin poliisin suorittaman valvonnan pääpaino on tieliikenteenvalvonnassa, jossa vaarallisten aineiden kuljetuksia valvotaan osana muuta liikenteenvalvontaa ja erityisesti raskaan liikenteen valvontaa. Poliisissa raskaan liikenteen valvontaa suoritetaan erityisesti poliisilaitosten liikennepoliisitoiminnoissa.

(21) Eduskunnassa on käsitelty tai parhaillaan käsiteltävänä useita hallituksen esityksiä, jotka tulee yhteensovittaa nyt käsiteltävän hallituksen esityksen kanssa. Nyt käsiteltävällä esityksellä HE 26/2025 vp on yhteys hallituksen esityksiin HE 5/2025 vp, HE 90/2024 vp, HE 173/2024 vp, HE 13/2025 vp ja HE 16/2025 vp.

(22) Hallituksen esityksen 9. lakiehdotuksen ruotsinkielisen version RP 26/2025 rd nimike on virheellinen. Nimikkeessä lukee ”Lag om ändring I enlighet med riksdagens beslut”, oikea muotoilu on ”Lag om ändring av 44 kap. 13 § i strafflagen”.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa

Määräyksenantovaltuudet

Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että hallituksen esityksen 1. lakiehdotukseen sisältyy merkittävä määrä viranomaiselle osoitettuja määräyksenantovaltuuksia. Sääntely on tältä osin merkityksellistä perustuslain 80 §:n kannalta.

Asetuksenantovaltuuksiin verrattuna määräyksenantovaltaa koskeviin valtuuksiin kohdistuu yleistä tarkkarajaisuutta koskeva pidemmälle menevä vaatimus, jonka mukaan valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa (PeVL 34/2000 vp). Muiden viranomaisten norminantovalta on perustuslain näkökulmasta poikkeuksellista (PeVM 10/1998 vp, s. 23). Perustuslakiuudistuksen yhteydessä mainittiin esimerkkinä viranomaisen norminantovallan perusteista tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä (HE 1/1998 vp, s. 133).

Määräyksenantovaltaa ehdotetaan osoitettavan pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan määräyksenantajana voi olla muu kuin saman pykälän 1 momentissa tarkoitettu viranomainen. Puolustusvoimista annetun lain 26 §:n 1 momentin mukaan Pääesikunta on valtion keskushallintoon kuuluva viranomainen ja puolustusvoimien johtoesikunta. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto ei ole perustuslain 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu viranomainen, jolle voitaisiin osoittaa määräyksenantovaltaa. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan määräyksenantoa koskeva toimivalta tulisi osoittaa Pääesikunnalle, eikä sen alaiselle osastolle. Puolustusvaliokunnan on valtiosääntöisistä syistä syytä muuttaa määräyksenantovaltuuksia tällä tavalla. Puolustusvaliokunta ehdottaa, että määräyksenantovaltuudet osoitetaan pääesikunnalle pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston sijaan.

Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan myös, että Pääesikunnalle osoitettuina ehdotetut määräyksenantovaltuudet täyttävät pääosin perustuslakivaliokunnan tältä osin asettamat edellytykset. Siltä osin kuin määräyksenantovaltuuden puitteissa voidaan poiketa myös Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, on poikkeamismahdollisuutta rajattu. Varsin laajasti määräyksenantovaltaa on rajattu tarpeellisuudella jonkin tietyn syn vuoksi. Perustuslakivaliokunnan mielestä tällaisia määräyksenantovaltuuksia on perustuslaista johtuvista syistä tarpeen täsmentää.

Puolustusvaliokunta toteaa, että harkintavaltaa voidaan pitää varsin rajattuna, mutta ehdottaa sen rajaamista välttämättömyysolettamalla lisää. Valiokunta toteaa, että valtuus antaa määräyksiä on jokaisessa säännöksessä samansisältöinen ja määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnetuihin sotilasstandardeihin.

Edellä todetun perusteella puolustusvaliokunta ehdottaa muutoksia lakiehdotuksen 10 §:n 5 momenttiin (korjataan myös 5 momentissa viittaus 4 momenttiin 5 momentin sijasta), 12 §:n 5 momenttiin, 13 §:n 4 ja 5 momenttiin, 14 §:n 4 momenttiin, 15 §:n 3 momenttiin, 17 §:n 4 ja 5 momenttiin, 18 §:n 4 ja 5 momenttiin, 19 §:n 4 momenttiin, 20 §:n 6 momenttiin (korjataan myös 6

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

momentissa viittaus 5 momenttiin 6 momentin sijasta), 20 §:n 6 momenttiin, 21 §:n 3 momenttiin (muutos myös pykälän otsikkoon, huomioidaan 1. lakiehdotuksen 6 §:n muutokset), 22 §:n 2 momenttiin, 24 §:n 3 ja 4 momenttiin, 25 §:n 6 momenttiin, 26 §:n 2 momenttiin, 28 §:n 5 momenttiin, 29 §:n 6 momenttiin, 31 §:n 5 momenttiin, 44 §:n 6 momenttiin, 45 §:n 5 momenttiin, 47 §:n 5 momenttiin, 48 §:n 4 momenttiin, 49 §:n 4 momenttiin, 50 §:n 3 momenttiin, 51 §:n 3 momenttiin, 52 §:n 3 momenttiin, 53 §:n 4 momenttiin, 54 §:n 3 momenttiin, 57 §:n 3 momenttiin, 58 §:n 5 momenttiin, 59 §:n 4 momenttiin, 62 §:n 5 momenttiin, 64 §:n 9 momenttiin (korjataan myös 9 momentissa oleva viittaus 8 momenttiin 7 momentin sijasta), 70 §:n 5 ja 6 momenttiin (korjataan myös 5 momentissa oleva viittaus 4 momenttiin 5 momentin sijasta), 71 §:n 5 momenttiin, 72 §:n 4 momenttiin, 73 §:n 5 momenttiin, 74 §:n 3 momenttiin, 75 §:n 3 momenttiin, 76 §:n 4 momenttiin, 77 §:n 4 momenttiin, 78 §:n 3 momenttiin, 79 §:n 3 momenttiin, 80 §:n 3 momenttiin, 81 §:n 3 momenttiin, 82 §:n 4 momenttiin, 89 §:n 6 momenttiin, 92 §:n 2 momenttiin, 98 §:n 3 momenttiin, 105 §:n 3 momenttiin, 115 §:n 1 momenttiin.

6 §. Lain soveltaminen valmiutta kohotettaessa ja poikkeusoloissa. Perustuslakivaliokunnan mielestä esitetystä 6 §:n ja siihen liittyvien säännösten muodostamasta kokonaisuudesta ei ilmene riittävän täsmällisesti, mitä 6 §:n mukainen päätöksenteko koskee. Esityksen 1. lakiehdotuksen 6 §:n sisältämä valmiuden kohottamista koskeva säännösehdotus jää sanamuodoltaan liian avoimeksi. Perustuslakivaliokunnan mielestä perustuslain 58 §:n 5 momentista ja perustuslain 2 §:n 3 momentista johtuu, että päätöksenteosta on säädettävä asianmukaisesti ja riittävän täsmällisesti ja tarkkarajaisesti lain tasolla. Säännösehdotusta on tämän vuoksi muutettava siten, että siitä ilmenee riittävän täsmällisesti ja tarkkarajaisesti sen tarkoitettu soveltamisala. Tällainen muutos on edellytyksenä 1. lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan säännösehdotusta voidaan täsmentää esimerkiksi muuttamalla se vastaamaan pykäläehdotuksen säännöskohtaisissa perusteluissa tarkoitettua soveltamisalaa.

Edellä todettuun viitaten puolustusvaliokunta ehdottaa pykälän otsikon muuttamista muotoon ”Vaarallisten aineiden kuljetuksen poikkeusmenettelyt” sekä pykälän 1 momentista poistettavaksi viittausta valmiuden kohottamiseen. Valiokunta ehdottaa lisäksi 1 momenttiin lisättäväksi ilmaisua ”tässä laissa tarkoitetun vaarallisen aineen kuljettamiseksi”.

110 §. Valvontaviranomaisen tarkastus-, näytteensaanti- ja tutkimusoikeus. Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että valvontaviranomaisen toimivaltaan ehdotuksen mukaan kuuluvaa tarkastusta ei 1. lakiehdotuksen 110 §:n 2 momentin mukaan saa tehdä pysyväisluonteeseen asumiseen käytettävissä tiloissa, ellei se ole tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi välttämätöntä. Tällainen tarkastus voisi pykäläehdotuksen 1 momentin mukaan kohdistua vaarallisen aineen valmistus-, varastointi-, myynti-, asennus-, korjaus-, tarkastus-, pakkaus-, täyttö-, lähetys-, kuormaus-, lastaus-, ahtaus- ja kuljetuspaikkoihin, tilapäisen säilytyksen paikkoihin ja vaarallista ainetta kuljettavaan kuljetusvälineeseen. Tarkastuskohteet eivät perustelujen (s. 182) mukaan rajoitu vain ajoneuvotiloihin.

Perustuslaissa turvattu kotirauhan piiri kattaa lähtökohtaisesti myös kuljetusvälineissä olevat pysyväisluonteeseen asumiseen käytetyt tilat. Nyt ehdotettua sääntelyä on perustuslakivaliokunnan mukaan siten arvioitava perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatuksi kotirauhan kannalta. Lailla

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

voidaan 10 §:n 3 momentin mukaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä.

Perustuslain 10 §:n 3 momentissa on kyse niin sanotusta kvalifioidusta lakivarauksesta, jonka tarkoituksena on määrittää tavallisen lain säätäjän rajoitusmahdollisuus mahdollisimman täsmällisesti ja tiukasti siten, ettei perustuslain tekstissä anneta avoimempaa valtuutta perusoikeuden rajoittamiseen kuin on välttämättä tarpeen. Säännöksen sanamuoto on siinä mielessä ehdoton, että kotirauhan piiriin ulottuva tarkastus on sidottu välttämättömyysvaatimukseen, ja perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö on tämän mukaisesti vakiintunutta. Valiokunta on toistuvasti edellyttänyt toimenpidevaltuuksia koskeviin säännöksiin kirjattavaksi, että esimerkiksi tarkastus asunnossa voidaan toimittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi (esim. PeVL 54/2014 vp).

Ehdotettuun tarkastusta kotirauhan suojassa rajoittavaan säännösehdotukseen sisältyy edellytys, jonka mukaan kotirauhan piirissä tarkastus on mahdollinen vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi. Perustuslakivaliokunta pitää sinänsä selvänä, että ehdotettavan tarkastustoimivallan taustalla on pyrkimys vähentää muun muassa ihmisten henkeen ja terveyteen kohdistuvia riskejä. Sääntely kiinnittyy siten perusoikeuksien, kuten oikeuden elämään ja oikeuden henkilökohtaiseen turvallisuuteen, turvaamiseen (vrt. esim. PeVL 11/2017 vp).

Laista tulee kuitenkin käydä riittävällä tarkkuudella ilmi myös ne perusoikeuksien turvaamiseen tai rikosten selvittämiseen liittyvät perusteet, joiden valvomiseksi tarkastus voidaan toimittaa kotirauhan suojan piirissä. Tarkastuksella tulee olla selvä ja riittävän läheinen yhteys johonkin perustuslaissa turvattuun perusoikeussäännökseen, jotta se olisi välttämätön "perusoikeuksien turvaamiseksi" (PeVL 76/2022 vp, kappale 8). Toisaalta kotirauhan piiriin ulottuva toimi on hyväksyttävä "rikosten selvittämiseksi", jos toimi sidotaan siihen, että on olemassa konkreettinen ja yksilöity syy epäillä lakia rikotun tai rikottavan (esim. PeVL 51/2022 vp, kappale 8).

Sääntelyn oikeasuhtaisuuden näkökulmasta perustuslakivaliokunnan lähtökohtana on ollut, ettei kotirauhan suojaan tule puuttua enimmillään sakolla rangaistavien, moitittavuudeltaan vähäisten rikkomusten selvittämiseksi (ks. PeVL 40/2002 vp, s. 2). Perustuslakivaliokunnan mielestä sääntelyä on näiltä osin täydennettävä, jotta se täyttäisi perustuslain 10 §:n 3 momentissa säädetty vaatimukset. Tällainen muutos on edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Puolustusvaliokunta ehdottaa pykälän 2 momentin muuttamista seuraavasti: "Tarkastusta ei saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa, ellei se ole hengen tai terveyden suojelemiseksi välttämätöntä."

122 §. Liikennevirhemaksun määrääminen ja suuruus. Hallituksen esitys HE 26/2025 vp tulee sovittaa yhteen hallituksen esityksen HE 5/2025 vp kanssa.

Valiokunta ehdottaa, että 122 §:n 1 momentista poistettaisiin virke liikennevirhemaksun maksamisesta valtiolle. Säännös ei ole laissa välttämätön, koska erilaisten seuraamusmaksujen maksaminen nimenomaan valtiolle on selvää ilman erillistä säännöstäkin. Joka tapauksessa sakon täy-

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

täytäntöpanosta annettuun lakiin on tarkoitus lisätä maininta asiasta 1.1.2026 voimaan tuleviksi kaavaillailla lainmuutoksilla.

123 §. Liikennevirhemaksun täytäntöönpano. Valiokunta ehdottaa, että 123 §:n 1 momentti muutetaan muotoon: Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Näin säännös vastaisi kaikissa muissa seuraamusmaksuja koskevissa laeissa käytettyjä muotoiluja, jotka tulisivat voimaan 1.1.2026.

128 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Lakiehdotuksen 123 §:n 2 ja 3 momentti ovat tarpeellisia HE 5/2025 vp:ssä esitettyjen lakien voimaantuloon saakka. Sen jälkeen momenttien sisältämistä asioista säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Puolustusvaliokunta ehdottaa, että 1. lakiehdotukseen 128 §:ään lisättäisiin siirtymäsäännös, jonka nojalla momentit olisivat voimassa vain vuoden 2025 loppuun saakka seuraavasti: ”Tämän lain 123 §:n 2 ja 3 momentti ovat voimassa vuoden 2025 loppuun.”

2. Laki ajokorttilain 65 §:n muuttamisesta

Ajokorttilain 65 §:ssä on viittaus ehdotetun lain 120 §:ään, kun kyseessä on kuljetusrikkomuksista määrätty ajokielto. Viittaus pitäisi olla 121 §:ään.

12. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Lakiehdotuksessa ehdotetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n 2 momenttiin lisättäväksi maininta 1. lakiehdotuksen liikennevirhemaksusta. Muutosta ehdotetaan momentin nykyiseen muotoon. Puolustusvaliokunta ehdottaa, että ehdotus muutettaisiin vastaamaan HE 5/2025 vp yhteydessä muuttuvaa momentin muotoilua. Lisäksi kyseisen lakiehdotuksen tulisi tulla voimaan vasta 1.1.2026, jotta voimaantulo ajoittuu oikein suhteessa esitykseen HE 5/2025 vp. Puolustusvaliokunnan käsityksen mukaan 1.9.2025-31.12.2025 välisenä aikana 1. lakiehdotuksen 123 §:n sääntely antaa riittävän perustan liikennevirhemaksun täytäntöönpanolle sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla.

13. Laki pelastuslain 48 §:n muuttamisesta

Pykälän 1 momentin 7 kohdassa on väärä säännösviittaus, oikea pykälä on 38 § (kuten kohdassa 6).

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Puolustusvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 26/2025 vp sisältyvät 3-11 lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 26/2025 vp sisältyvät 1-2 ja 12-13 lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetuksen valmisteluun ja toteuttamiseen sekä kuljetusturvallisuuden ja kuljetuksen tarvitsemien turvatoimien varmistamiseen. Tätä lakia sovelletaan myös sellaisiin Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen kuljetuksiin, joita toteuttaa Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen lukuun kolmas osapuoli, jos kyseessä ovat 6 §:ssä tarkoitetut olosuhteet.

Tätä lakia sovelletaan myös kansainvälisiin sotilaallisiin harjoituksiin ja muuhun sotilaalliseen yhteistyöhön liittyvään vieraan valtion tai kansainvälisen järjestön kuljetusvälineellä suoritettavaan vaarallisten aineiden kuljetukseen, jollei Suomea sitovista kansainvälisistä velvoitteista muuta johdu.

Tätä lakia sovelletaan vaarallisten aineiden:

- 1) tiekuljetukseen;
- 2) kuljetukseen, joka suoritetaan ilmailulaissa (864/2014) tarkoitettuna sotilasilmailuna taikka Rajavartiolaitoksen ilmailuna Suomen alueella tai suomalaisessa sotilasilma-aluksessa tai Rajavartiolaitoksen ilma-aluksessa Suomen alueen ulkopuolella;
- 3) sota-aluskuljetukseen sekä Rajavartiolaitoksen aluskuljetukseen Suomen vesialueilla ja suomalaisessa sota-aluksessa tai Rajavartiolaitoksen aluksessa Suomen vesialueiden ulkopuolella.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Tätä lakia sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetukseen myös sotasatamassa, sotasatama-alueella, sotilaslentopaikassa ja muilla tilapäisillä alueilla.

Maastoliikennelaissa (1710/1995) tarkoitetussa maastossa tapahtuvaan vaarallisten aineiden kuljetukseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään tiekuljetuksesta.

2 §

Soveltamisalan raja

Tätä lakia ei sovelleta niihin vaarallisiin aineisiin, jotka kuuluvat kuljetusvälineen asejärjestelmään tai muuhun järjestelmään ja ovat kuljetusvälineessä sen käyttötarkoituksen mukaista käyttöä varten.

Tätä lakia ei sovelleta vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksiin.

Tätä lakia ei sovelleta Puolustusvoimien tuotantolaitos- ja varastoalueella tapahtuvaan vaarallisten aineiden varastointiin, siirtoon tai muuhun käsittelyyn, jos toimenpide ei kiinteästi liity tie-, alus- tai ilmakuljetukseen.

Tätä lakia ei sovelleta ilmatankkausaluksiin eikä ilmatankkaukseen liittyvään lentotoimintaan, jossa polttoaine on kuljetusvälineessä sen käyttötarkoituksen mukaista käyttöä varten.

3 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua lakia (541/2023) ei sovelleta Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen vaarallisten aineiden kuljetukseen, ellei tässä laissa toisin säädetä.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vaarallisella aineella* ainetta, seosta, liuosta, esinettä, välinettä ja tavaraa, joka räjähdys-, palo-, tartunta-, säteily- tai ympäristövaarallisuutensa, syttyvyytensä, reaktiivisuutensa, myrkyllisyytensä, syövyttävyytensä, mahdollisten vaarallisten reaktioiden tuottamisen taikka muun sellaisen ominaisuuden vuoksi saattaa kuljetuksessa aiheuttaa vahinkoa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle;

2) *kuljetuksella* vaarallisen aineen ja vaarallista ainetta sisältävän kuljetuspakkauksen, -säiliön ja -kontin varsinaista kuljetusta sekä kuljetukseen liittyvää, kuljetusolosuhteista ja liikenteestä johtuvaa matkan väliaikaista keskeytystä, kuljetusvälineeseen kuormaamista, lastaamista, purkamista ja käsittelyä sekä tilapäistä säilytystä;

3) *tiekuljetuksella* vähintään nelipyöräisellä tai tela-alustaisella moottorikäyttöisellä ajoneuvolla, jonka rakenteellinen nopeus on yli 25 kilometriä tunnissa, ja sen hinattavalla ajoneuvolla tieliikennelaissa (729/2018) tarkoitetulla tiellä suoritettavaa kuljetusta sekä satama-, varasto- tai tehdasalueella, lentopaikalla tai muulla vastaavalla alueella suoritettavaa kuljetusta, jos se liittyy kiinteästi tiellä tapahtuvaan kuljetukseen;

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

4) *aluskuljetuksella* kuljetusta kappaletavarana Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen aluksella kuljetuspakkauksissa, -säiliöissä, -konteissa tai muulla vastaavalla tavalla;

5) *ilmakuljetuksella* ilmailulaissa tarkoitetulla sotilasilma-aluksella tai Rajavartiolaitoksen ilma-aluksella tapahtuvaa kuljetusta;

6) *sotasatamalla* Puolustusvoimien hallinnassa olevaa satamaa;

7) *sotasatama-alueella* Puolustusvoimien hallinnassa osittain tai kokonaan olevaa siviilisatama-aluetta tai siviilisatamaa;

8) *sotilaslentopaikalla* lentopaikkaa, johon sotilasilmailu tukeutuu;

9) *sotasatamanpitäjällä* sitä, joka ylläpitää sotasatamaa ja sotasatamatoimintoja, vastaa sotasatamapalveluista ja hallitsee tai omistaa sotasataman tai hallinnoi sotasatama-aluetta sopimuksen perusteella;

10) *sotilaslentopaikanpitäjällä* sitä, joka ylläpitää sotilaslentopaikkaa ja sotilaslentopaikkatoimintoja, vastaa sotilaslentopaikkapalveluista ja omistaa sotilaslentopaikan tai hallinnoi aluetta;

11) ei-pii-merkityllä *paineastialla ja paineellisella säiliöllä*, paineastiaa ja paineellista säiliötä, joka ei ole kuljetettava painelaite siinä merkityksessä kuin kuljetettavista painelaitteista sekä neuvoston direktiivien 76/767/ETY, 84/525/ETY, 84/526/ETY, 84/527/ETY ja 1999/36/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/35/EU 2 artiklan 1 kohdassa on määritelty ja jotka eivät ole paineella tyhjennettäviä tai täytettäviä säiliöitä, jotka ovat kuljetuksen aikana paineettomia, mutta joiden tyhjentämiseen tai täyttämiseen käytettävä paine on yli 0,5 baaria;

12) *tarkastuslaitoksella* Suomen viranomaisen hyväksymää laitosta, jolla on oikeus suorittaa vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten, säiliöiden ja konttien sekä niihin liittyvien lisälaitteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisen edellyttämiä toimenpiteitä;

13) *kuljetettavalla painelaitteella* kuljetettavista painelaitteista sekä neuvoston direktiivien 76/767/ETY, 84/525/ETY, 84/526/ETY, 84/527/ETY ja 1999/36/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/35/EU direktiivin (*kuljetettavista painelaitteista annettu direktiivi*) 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua paineastiaa, paineellista säiliötä ja muuta painelaitetta sekä sen venttiiliä ja muuta lisälaitetta;

14) *pii-merkillä* kuljetettavista painelaitteista annetun direktiivin 15 artiklassa tarkoitettua merkkiä, joka osoittaa kuljetettavan painelaitteen täyttävän vaatimustenmukaisuuden arviointivaatimukset;

15) *ADR-sopimuksella* vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehtyä sopimusta (ADR) (SopS 23/1979);

16) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981);

17) *IMDG-säännöstöllä* SOLAS-yleissopimuksen liitteen VII luvun A osan 1 säännössä määriteltyä säännöstöä, joka sisältää määräyksiä vaarallisten aineiden kuljetuksesta kappaletavarana aluksessa;

18) *ICAO-TI:n määräyksillä* kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) nojalla standardeina julkaistuja vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskevia teknisiä määräyksiä;

19) *turvauhalla* uhkaa sellaisesta laissa rangaistavaksi säädetystä toiminnasta, jonka tarkoituksena on vaarallisten aineiden kuljetusturvallisuuden tai yleisen turvallisuuden vaarantaminen;

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

20) *turvatoimilla* toimenpiteitä ja menettelyjä, joiden tarkoituksena on torjua turvauhkaa sekä estää kuljetettavien vaarallisten aineiden varkaudet ja muu tahallinen väärinkäyttö;

21) *irtotavarakontilla* muuta kuin turvallisista konteista vuonna 1972 tehdyssä sopimuksessa (SopS 111/1999) tarkoitettua, kiinteän aineen kuljetukseen käytettävää konttia, jossa kuljetettava aine on suorassa kosketuksessa kontin sisäseinämien kanssa;

22) *ajoneuvotarkastajalla* ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa (957/2013) tarkoitettua Puolustusvoimissa katsastuksia suorittavaa ajoneuvotarkastajaa sekä ajokorttilain (386/2011) nojalla annetussa puolustusministeriön asetuksessa (23/2013) tarkoitettua Puolustusvoimissa tutkintoja vastaanottavaa ajoneuvotarkastajaa;

23) *ilmakuljetuksen tilaajalla* puolustushaaraa, joukko-osastoa, joukko-osaston yksikköä, tai operaatiokeskusta virka-apupyyntöjen osalta.

5 §

Kansainvälisten sotilasstandardien soveltaminen kuljetukseen

Puolustusministeriö hyväksyy vaarallisten aineiden kuljetuksen teknisiä vaatimuksia koskevat sotilasstandardit.

6 §

~~Lain soveltaminen valmiutta kohotettaessa ja poikkeusoloissa~~ Vaarallisten aineiden kuljetuksen poikkeusmenettelyt

Tasavallan presidentin toteaman Suomen turvallisuusympäristössä ilmenevän välttämättömän tarpeen sitä edellyttäessä (~~valmiuden kohottaminen~~) sekä valmiuslain (1552/2011) 3 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettujen poikkeusolojen tai puolustustilalain (1083/1991) 1 §:ssä tarkoitetun puolustustilan aikana voidaan tässä laissa tarkoitetun vaarallisen aineen kuljettamiseksi poiketa normaalioloissa sovellettavasta vaarallisten aineiden kuljetusta koskevasta sääntelystä siten kuin siitä tarkemmin tässä laissa säädetään.

Tasavallan presidentti toteaa 1 momentissa tarkoitetun Suomen turvallisuusympäristössä ilmenevän välttämättömän tarpeen olemassaolon puolustusvoimain komentajan esittelystä puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 32 §:n 2 momentissa tarkoitetussa päätöksentekomenettelyssä siten, että puolustusministerin tulee olla läsnä ja lausua käsityksensä asiasta. Lisäksi pääministeri voi olla läsnä ja lausua käsityksensä asiasta. Tasavallan presidentin päätös on peruutettava, kun tilanne sen sallii. Sotilaskäskyasian siirtämisestä presidentin valtioneuvostossa ratkaistavaksi säädetään mainitun pykälän 3 momentissa.

Sovellettaessa tästä pykälästä johtuvia jäljempänä säädettäviä poikkeuksia tässä laissa säädettyinä lähettäjänä ja vastaanottajana toimii Puolustusvoimat tai Rajavartiolaitos.

Tässä laissa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan tässä pykälässä tarkoitettujen olosuhteiden valitessa myös kolmannen osapuolen Puolustusvoimille tai Rajavartiolaitokselle suorittamiin kuljetuksiin.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

2 luku

Yleiset turvallisuusperiaatteet

7 §

Selvilläolovelvollisuus

Vaarallisten aineiden kuljetusta tai siihen liittyvää muuta toimintaa harjoittavan on oltava selvillä toimintaansa liittyvistä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimuksista.

8 §

Huolellisuus- ja varovaisuusvelvollisuus

Vaarallisten aineiden kuljetuksessa ja siihen liittyvissä muissa toiminnoissa on noudatettava tarvittavaa huolellisuutta ja varovaisuutta ottaen huomioon kuljetettava aine, sen määrä ja vaarallisuus sekä kuljetusmuoto.

Vaarallisten aineiden pakkaajan, lähettäjän, ilmakuljetuksen tilaajan, laivaajan, kuormaajan, kuljetuksen suorittajan, kuljettajan ja vastaanottajan sekä muun kuljetuksen turvallisuuteen vaikuttavan on omalta osaltaan huolehdittava siitä, että onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä niistä ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle aiheutuvien vahingollisten seurausten vähentämiseksi tarvittavat toimenpiteet tulevat tehdyiksi.

9 §

Kuljetuskielto

Jos vaarallista ainetta ei ole luokiteltu, siitä ei ole annettu säädettyjä tietoja, kuljetusväline tai kuljetustapa ei ole turvallinen taikka kuljetusta ei muuten suoriteta turvallisesti tässä laissa ja sen nojalla annettavissa säännöksissä tai määräyksissä tarkoitetulla tavalla, sitä ei saa kuljettaa, ellei tässä laissa toisin säädetä.

3 luku

Luokitus, merkitseminen ja kuljetustiedot

10 §

Vaarallisten aineiden luokitus

Aineen vaaralliset ominaisuudet on tunnistettava kuljetusta varten. Vaarallista ainetta ei saa luovuttaa kuljetettavaksi eikä kuljettaa, jos aineen ominaisuudet ovat liian vaaralliset sen kuljet-

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

tamiseksi. Kuljetusturvallisuuden varmistamiseksi vaarallinen aine on luokiteltava vaarallisten ominaisuuksiensa perusteella. Luokat ovat:

Luokka 1 Räjähteet

Luokka 2 Kaasut

Luokka 3 Palavat nesteet

Luokka 4.1 Helposti syttyvät kiinteät aineet, itsereaktiiviset aineet, polymeroituvat aineet ja epäherkistetyt kiinteät räjähdysaineet

Luokka 4.2 Helposti itsestään syttyvät aineet

Luokka 4.3 Aineet, jotka veden kanssa kosketukseen joutuessaan kehittävät palavia kaasuja

Luokka 5.1 Hapettavat aineet

Luokka 5.2 Orgaaniset peroksidit

Luokka 6.1 Myrkylliset aineet

Luokka 6.2 Tartuntavaaralliset aineet

Luokka 7 Radioaktiiviset aineet

Luokka 8 Syövyttävät aineet

Luokka 9 Muut vaaralliset aineet ja esineet

Kuljetuksessa on käytettävä aineen luokitukseen perustuvaa nimikettä ja muita tunnistetietoja, joiden perusteella aineen kuljetusta koskevat vaatimukset määritetään.

Sellaista vaarallista ainetta, jonka ominaisuudet kuljetuksessa aiheuttavat vakavaa vaaraa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle, saa luovuttaa kuljetettavaksi ja kuljettaa vain, jos Turvalisuus- ja kemikaalivirasto on saamiinsa koetuloksiin ja muihin tarpeellisiin tietoihin perustuen varmistanut aineen soveltuvuuden kuljetukseen ja luokitellut sen tai vahvistanut sen luokituksen ja nimikkeen.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 8 §:n 5 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen, jollei tässä laissa muuta säädetä.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 54 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta tarpeellista välttämätöntä. Määräysten on perustuttava kansainvälisiin sotilasstandardeihin.

Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa uudelleen pakattujen ja koottujen räjähtävien laukaisulaitteiden luokituksen hyväksyy Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto.

11 §

Vaarallisen aineen kuljettaminen hävitettäväksi

Jos vaarallinen aine, joka on kuulunut tai jonka sen laadun perusteella on syytä olettaa kuuluneen joko Suomen tai muun maan puolustusvoimille, on kuljetettava hävitettäväksi toiselle viranomaiselle annettavana virka-apuna tai muualla laissa säädetyn perusteella, se voidaan kuljettaa, vaikka sitä ei olisi luokitettu. Ennen kuljetusta on riittävän pätevän Puolustusvoimissa palvelevan henkilön varmistettava, että vaarallinen aine voidaan kuljettaa turvallisesti.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

12 §

Vaaratiedon merkitseminen

Vaarallista ainetta sisältävään kuljetukseen luovutettavaan pakkaukseen, säiliöön, konttiin sekä tie- ja aluskuljetuksessa käytettävään kuljetusvälineeseen ja muuhun kuljetusyksikköön on soveltuvalla menetelmällä kiinnitettävä tai tehtävä selkeästi aineen, kuorman ja lastin vaarallisuuden tunnistamiseksi merkinnät ja merkit kuljetuksen turvallisuuden varmistamiseksi sekä onnettomuustilanteita varten.

Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa saadaan vaaratieto jättää merkitsemättä säiliöön, konttiin sekä tie- ja aluskuljetuksessa käytettävään kuljetusvälineeseen ja muuhun kuljetusyksikköön, jos se on tarpeen kuljetuksen suojaamiseksi tarkoitukselliselta vahingoittamiselta.

Vaaratieto voidaan jättää merkitsemättä kuljetusvälineeseen, jos kuljetusvälinettä käytetään pääasiassa maastossa ja vaarallista ainetta kuljetetaan enintään 40 kilogrammaa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 9 §:n 2 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan muilta kuin 1 ja 2 momenteissa säädettyin osin Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamiin vaarallisten aineiden kuljetuksiin.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 4 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tarpeellista~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

13 §

Tiedot vaarallisesta aineesta ja muut kuljetusta varten tarvittavat tiedot

Kuljetuksessa on oltava mukana selkeällä tavalla esitetyt kuljetettavia vaarallisia aineita koskevat luokitustiedot ja muut keskeisimmät tiedot aineen asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi sekä onnettomuuden tai vaaratilanteen varalta.

Lisäksi kuljetuksessa on pidettävä mukana tai kuljetusta varten on välitettävä tiedot, jotka koskevat ainemäärää, kuljetustapaa, lähetyksen vaatimustenmukaisuutta ja pakkaamista, kuormaamista tai ahtaamista taikka muuta vastaavaa lähetyksen, kuorman ja lastin varmistamiseen ja kuljettamiseen liittyvää asiaa, sekä muut turvallisen kuljettamisen varmistamiseksi tarvittavat tiedot.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 10 §:n 3 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 3 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tarpeellista~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa voidaan poiketa lähettäjän ja vastaanottajan osoitetiedoista, jos se on tarpeen kuljetuksen suojaamiseksi tarkoitukselliselta vahingoitta-

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

miselta. ~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa tarkempia määräyksiä kyseisten poikkeusten sisällöstä ja toteutustavasta.

14 §

Kuljetustietojen sähköinen muoto ja säilyttäminen

Edellä 13 §:ssä tarkoitetut tiedot vaarallisesta aineesta ja muut kuljetusta varten tarvittavat tiedot sekä nämä tiedot sisältävät asiakirjat saavat olla sähköisessä muodossa, jos tiedon varmistus-, tallennus- ja käsittelymenettelyt täyttävät vaatimukset siten, että tiedon todistusvoima ja saatavuus kuljetuksen aikana ovat vastaavat kuin paperille painettuja asiakirjoja käytettäessä.

Lähtäjän ja kuljetuksen suorittajan tai aluskuljetuksissa laivaajan, lastinantajan ja kuljetuksen suorittajan on säilytettävä kuljetustiedot sisältävät asiakirjat tai vastaavat sähköiset tiedot vähintään kolmen kuukauden ajan lähettämisestä tai kuljetuksesta.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 11 §:n 3 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 3 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeellistä~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

4 luku

Kuljetuksen ja kuljetusvälineen turvallisuusvaatimukset

15 §

Kuljetustapa

Vaarallinen aine on luovutettava kuljetettavaksi ja kuljetettava aineen vaaraominaisuuksiin perustuen asianmukaisella tavalla suljettuna pakkauksessa tai säiliössä, joka on rakenteeltaan laitteineen ja varusteineen aineelle soveltuva. Kiinteää vaarallista ainetta saa kuljettaa irrallisena kontissa ja ajoneuvon tai vaunun kuormatilassa sekä vaarallista ainetta sisältävän laitteen, koneen, välineen tai muun esineen ilman pakkausta kehikossa, korissa tai käsittelylaitteessa tai muuten pakkaamattomana, jos vaarallisen aineen vuotaminen lämpötilan, kosteuden tai paineen muutoksen tai muiden tavanomaisissa kuljetusolosuhteissa vallitsevien voimien vaikutuksesta on estetty.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 12 §:n 2 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 2 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeellistä~~

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

peelista välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

16 §

Kuorma ja lasti

Vaarallista ainetta sisältävä kuorma ja lasti on kuormattava, lastattava, ahdattava ja purettava turvallisesti vaaraa aiheuttamatta. Kuorma ja lasti on sijoitettava, kiinnitettävä tai muuten varmistettava turvallisesti kuljetusvälineeseen sekä kuorma- ja lastitilana käytettävään tilaan siten, että tavanomaisessa kuljetuksessa esiintyvien voimien vaikutuksesta kuljetettavasta aineesta, sen vuotamisesta, kuorman ja lastin irtoamisesta tai liikkumisesta ei aiheudu vaaraa.

Vaarallisia aineita sisältävät pakkaukset, säiliöt ja kontit on kuljetuksessa erotettava toisistaan ja muusta kuormasta ja lastista, jos niiden sisältämien vaarallisten aineiden ominaisuudet sitä edellyttävät. Asianmukaisessa sijoittelussa on otettava huomioon vaaran laatu. Lisäksi tarkoituksenmukaisella tavalla on huolehdittava riittävästä suojaetäisyydestä, tuuleutuksesta, lämpötilan valvonnasta, palovaarojen ehkäisystä ja muista kuljetettavan kuorman ja lastin laadun vaatimista erityistoimenpiteistä.

Huoltoon kohdistuvissa meri- ja ilmakuljetuksissa yhteensopimattomat vaaralliset aineet on sijoitettava riittävän etäälle toisistaan turvallisen kuljetuksen varmistamiseksi.

Kuorman käsittelyn yhteydessä ei saa tupakoida eikä tehdä avotulta.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 13 §:n 4 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

Puolustusministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia määräyksiä kuormaamisesta, lataamisesta, ahtaamisesta, erottelusta, lasti- ja kuormatilan käytöstä, kuorman ja lastin sijoittamisesta, kiinnittämisestä, varmistamisesta, erottelusta, purkamisesta, kuorman ja lastin laadun edellyttämistä erityistoimenpiteistä ja niihin liittyvistä yksityiskohtaisista turvallisuustoimenpiteistä.

17 §

Kuorman käsittely tiekuljetuksessa

Tiekuljetuksessa tarvittavan pysäköinnin aikana ajoneuvon on oltava valvottuna tai pysäköitynä turvalliseen paikkaan, jos vaarallisesta aineesta voi aiheutua vaaraa pysäköinnin aikana. Jos aineen laadusta tai määrästä voi aiheutua vaaraa, ajoneuvoa ei saa pysäköidä taajamassa eikä vilkkaasti liikennöidyllä paikalla edes huoltotoimenpiteitä varten muutoin kuin pakottavassa tilanteessa. Pakottavassa tilanteessa tarvittavasta pidempiaikaisesta pysäköinnistä on ilmoitettava paikalliselle poliisille.

Vaarallisia aineita ei saa kuormata eikä purkaa kuormasta tiekuljetuksessa yleisellä paikalla ellei:

1) kuormaaminen tai kuormasta purkaminen ole turvallisuusyistä kiireellistä ja välttämätöntä; tai

kuorma- tai purkamispaikalla ole kyseisten vaarallisten aineiden varastointiin, säilytykseen, käyttöön tai käsittelyyn muussa laissa edellytettyä lupaa tai tehty muussa laissa edellytettyä ilmoitusta viranomaiselle.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 14 §:n 4 momentin nojalla annettuja säännöksiä ja Liikenne- ja viestintäviraston antamia määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamiin vaarallisten aineiden kuljetuksiin.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, joilla poiketaan 3 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta tarpeellista välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisiin sotilasstandardeihin.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi 6 §:ssä tarkoitetuissa olosuhteissa antaa 1 momentissa säädetystä poikkeavia määräyksiä.

18 §

Ohjeet ja varusteet onnettomuuden ja vaara- tai hätätilanteen varalta

Kuljetuksessa on oltava helposti saatavissa ja miehistön ymmärtämällä kielellä turvallisuusohjeet, jotka sisältävät toimintaohjeet miehistölle kuljetuksen aikaisen onnettomuuden ja vaara- tai hätätilanteen varalta ja tiedot erityisistä vaaroista, joita saattaa esiintyä onnettomuuden taikka vaara- tai hätätilanteen sattuessa.

Kuljetuksessa on oltava mukana helposti saatavissa tarvittavat henkilönsuojaimet, riittävät sammuttimet ja muut varusteet onnettomuuden ja vaara- ja hätätilanteen varalta sekä muut kuljettavan aineen kuljetukseen liittyvät varusteet.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 15 §:n 4 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 3 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta tarpeellista välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa antaa 1 ja 2 momentissa säädetystä poikkeavia määräyksiä.

19 §

Kuljetusväline

Vaarallisten aineiden kuljetukseen saa käyttää vain siihen soveltuvaa alusta, ilma-alusta, kuljetusyksikköä ja ajoneuvoa, joka on sitä koskevien säännösten ja määräysten mukainen ja turvallinen aiottuun käyttöön. Kuljetukseen käytettävän kuljetusvälineen sekä kuorma- ja lastitilana käytettävän tilan on oltava rakenteeltaan, kunnoltaan, teknisiltä ominaisuuksiltaan ja varusteiltaan tarkoituksenmukainen vaarallisten aineiden kuljetukseen.

Vaarallista ainetta saa kuljettaa kuljetusvälineessä vain tilassa, joka on soveltuva kyseisen aineen kuljetukseen käytettävällä kuljetustavalla. Lasti- tai kuormatilan, ilma-aluksen matkustamon ja kuljetusvälineen muun tilan käyttöä vaarallisten aineiden kuljetukseen sekä vaarallisten

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

aineiden määrää kuljetusvälineessä on rajoitettava, jos aineen vaaraominaisuuksista kuljetuksessa käytettävällä kuljetustavalla tai kuljetuksesta muutoin voi aiheutua vaaraa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 16 §:n 3 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 3 momentissa tarkoitetusta Liikenne- ja viestintäviraston määräyksestä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta tarpeellista välttämätöntä. Normaalioloissa poikkeukset eivät saa koskea kuljetettavan räjähteen sisältämän räjähdysaineen sallittua kokonaisnettomassaa kuljetusyksikköä kohti. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa voidaan erityisestä syystä poiketa myös kuljetettavan räjähteen sisältämän räjähdysaineen sallitusta kokonaisnettomassasta kuljetusyksikköä kohti siten, että ajoneuvon eikä sen yhdistelmän kokonaismassa ylitä sille tiellä asetettuja rajoja ja räjähteen sisältämän räjähdysaineen kokonaisnettomassa on korkeintaan kaksi kertaa normaalioloissa sallittu kokonaisnettomassa sekä kuljetusyksikkö on ADR-hyväksytty.

20 §

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän ajoneuvon hyväksyntä ja katsastus

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 17 §:n mukaisesti vaarallisten aineiden kuljetukseen VAK-ADR-hyväksyttyä ja VAK-ADR-katsastettua ajoneuvoa saadaan käyttää myös tässä laissa tarkoitettuihin vaarallisten aineiden kuljetuksiin.

Vaarallisten aineiden tiekuljetuksessa käytettävän Puolustusvoimien ajoneuvon, jota ei ole VAK-ADR-hyväksytty, on teknisen vaatimustenmukaisuuden ja kunnon varmistamiseksi oltava vaarallisten aineiden kuljetukseen hyväksytty (PV- VAK -hyväksyntä) ja määräajoin katsastettu (PV- VAK -katsastus). Ensimmäisen PV-VAK-hyväksynnän jälkeen ajoneuvo on PV-VAK-katsastettava vuosittain. Edellä 2 momentissa tarkoitetulle ajoneuvolle ja hyväksytty PV-VAK-katsastetulle ajoneuvolle myönnetään vaarallisten aineiden kuljetukseen oikeuttavan todistuksen. PV-VAK-katsastuksessa todistuksen voimassaoloa voidaan jatkaa tai myöntää uusi todistus. Todistus on pidettävä kuljetusyksikössä.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi antaa vapautuksen tyyppihyväksytyn ajoneuvon ensimmäistä PV-VAK-hyväksyntää varten suoritettavasta PV-VAK-katsastuksesta, jos se on saanut riittävän selvityksen siitä, että ajoneuvo täyttää ajoneuvon rakennetta koskevat vaatimukset.

Jos ajoneuvoa ei teknisten puutteiden tai kunnon vuoksi hyväksytä PV-VAK-katsastuksessa, se on hylättävä. Hylätty ajoneuvo voidaan hyväksyä jälkitarkastuksessa. Jälkitarkastus on suoritettava kahden kuukauden kuluessa ajoneuvon hylkäämisestä. Jälkitarkastuksessa tarkastetaan ne tarkastuskohteet, joissa PV-VAK-katsastuksessa taikka edellisessä jälkitarkastuksessa on todettu vikoja tai puutteellisuuksia. Jos PV-VAK-hyväksyntä tai -katsastus taikka jälkitarkastus keskeytyy sotilasajoneuvolain (332/2023) 29 §:ssä tarkoitetusta syystä, keskeytetty PV-VAK-hyväksyntä tai -katsastus taikka jälkitarkastus saadaan suorittaa loppuun samassa toimipaikassa enintään kuukauden kuluessa PV-VAK-hyväksynnästä tai katsastuksesta.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 17 §:n 5 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa poikkeavia määräyksiä 65 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tarpeellista välttämätöntä~~. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

21 §

Kuljetusvälineen hyväksyntä ~~valmiutta kohotettaessa ja poikkeusoloissa~~ poikkeuksellisissa olosuhteissa

Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa lähettäjän on tarkastettava kuljetusvälineen vaatimustenmukaisuus vaarallisten aineiden kuljetukseen, jos kuljetusvälineellä ei ole voimassa olevaa todistusta hyväksytystä VAK-ADR-katsastuksesta tai PV-VAK-katsastusta. Kuljetusvälineen on oltava vaatimusten mukainen, kyseiseen kuljetukseen soveltuva, tieliikennekelpoinen ja määräaikaikatsastettu. Kuljetusvälineen on mahdollisimman hyvin vastattava normaaliolojen vaarallisten aineiden kuljetusyksikön vaatimuksia. Todistuksen sijaan kuljetusvälineen vaatimustenmukaisuus voidaan todentaa lähettäjän hyväksymisasiakirjalla.

Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos tekevät etukäteen arvioinnin 1 momentissa tarkoitettujen kuljetusvälineen vaatimusten määrittelystä.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa tarkempia määräyksiä kuljetusvälineen teknisistä vähimmäisvaatimuksista ja hyväksymisasiakirjan muodosta ja sisällöstä. Hyväksymisasiakirja on oltava mukana kuljetuksessa.

22 §

Kuljetusvälineen hyväksyntä räjähteen kuljettamiseen

Jos virka-apuna tai toisen lain edellyttämänä on hävitettäväksi kuljetettava räjähdetä tai räjähdettä, joka on kuulunut tai jonka sen laadun perusteella on syytä olettaa kuuluneen joko Suomen tai muun maan puolustusvoimille, voidaan kuljetukseen käyttää erillistä hinattavaa ajoneuvoa, joka on suunniteltu ja valmistettu siten, että se rakenteellisesti kestää kuljetettavan räjähteen räjähämisen, eivätkä hinattavaan ajoneuvon liikenteessä kohdistuvat ulkoiset vauriot lisää kuljetettavan räjähteen räjähämysriskiä. Kuljetettavan räjähteen luonteen sitä välttämättä vaatiessa, voidaan räjähteen turvallisesti kuljettamiseksi myös käyttää kuhunkin tapaukseen erikseen suunniteltuja ja kyseiseen tarkoitukseen rakennettuja ajoneuvoja, kontteja ja muita vastaavia kuljettamiseen soveltuvia ratkaisuja.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa tarkempia määräyksiä käytettävistä hinattavista ajoneuvoista, tapauskohtaisesti suunniteltavista ja rakennettavista ajoneuvoista, konteista ja muista vastaavista kuljettamiseen soveltuvista ratkaisuista sekä niiden hyväksyntämenettelyistä.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

23 §

PV-VAK-hyväksyntää ja PV-VAK-katsastusta koskevien tietojen merkitseminen ja ilmoittaminen rekisteriin

PV-VAK-hyväksynnän myöntävän ja PV-VAK-katsastuksia suorittavan viranomaisen on tallennettava tiedot ajoneuvon PV-VAK-hyväksynnästä ja PV-VAK-katsastuksesta sotilasajoneuvolain 15 §:ssä tarkoitettuun sotilasajoneuvorekisteriin.

24 §

Kansainvälisen sotilasajoneuvon käyttäminen vaarallisten aineiden kuljetukseen

Sotilasajoneuvolain 40 §:ssä tarkoitettua kansainvälistä sotilasajoneuvoa saadaan käyttää tämän lain mukaisiin niiden vaarallisten aineiden kuljetuksiin, joihin kyseinen ajoneuvo on hyväksytty.

Lähtävä valtio vastaa siitä, että ajoneuvo on asianmukaisesti vaarallisten aineiden kuljetukseen hyväksytty ja katsastettu tai tarkastettu.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa tarkempia määräyksiä kansainvälisten sotilasajoneuvojen maahan saapumiseen liittyvistä vaatimuksista.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 1 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tarpeellista~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

25 §

Kuljetuksen ennakko hyväksyntä, lupa ja ennakkoilmoitus

Lähtäjän sekä aluskuljetuksessa laivaajan tai lastinantajan on varmistettava ennen aineen luovuttamista kuljetettavaksi, että toimivaltaiselta viranomaiselta on hankittu kuljetuksen hyväksyntä tai lupa, jos kuljetus aiheuttaa vakavaa vaaraa ihmiselle ympäristölle tai omaisuudelle.

Radioaktiivisten aineiden kuljetusta varten lähtäjän sekä aluskuljetuksessa laivaajan tai lastinantajan on varmistettava ennen aineen luovuttamista kuljetettavaksi, että:

1) toimivaltaiselta viranomaiselta on hankittu hyväksyntä erityisehdoin tapahtuvalle kuljetukselle, jos kuljetuksessa ei voida soveltaa tavanomaisia kuljetusvaatimuksia, tai jos lähetys sisältää aineita, joissa aktiivisuus tai radioaktiivisen saasteen määrä on suuri;

2) kuljetuksesta tehdään ennakkoilmoitus toimivaltaiselle viranomaiselle, jos lähetyksestä voi kuljetuksen aikana aiheutua vaaraa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle.

Hyväksyntää ja lupaa varten hakemuksessa on oltava tarpeelliset tiedot kuljetuksesta, kuljetettavasta aineesta, kuljetuksessa tarvittavien toimenpiteiden ja erityisten varotoimien toteuttamisesta sekä tiedot ja selvitykset, joilla osoitetaan kuljetuksen turvallisuus. Toimivaltainen viranomainen varmentaa hyväksymistodistuksessa, että kuljetukseen soveltuvat turvallisuusvaatimukset.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

set täyttyvät. Hyväksyntää koskevaan päätökseen voidaan turvallisuuden varmistamiseksi liittää kuljetusta ja kuljetettavaa ainetta koskevia ehtoja.

Ennakkoilmoituksessa on oltava riittävät tiedot lähetyksen tunnistamiseksi sekä tiedot kuljetuksesta ja kuljetettavasta aineesta. Erillistä ilmoitusta ei edellytetä, jos kuljetukseen vaadittavat tiedot on annettu 3 momentissa tarkoitettussa hakemuksessa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 20 §:n 5 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 5 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeellistä~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

26 §

Huolehtimisvelvollisuus vaarallisten aineiden ilmakuljetuksissa

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen on huolehdittava, että ilmakuljetuksen suorittaja kykenee koulutuksensa, ohjeistuksensa ja käytössään olevien ilma-alusten ja menetelmien avulla varmistamaan vaarallisten aineiden käsittelyn ja kuljetuksen turvallisuuden kaikissa ilmakuljetuksen vaiheissa.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista teknisistä yksityiskohdista, jotka perustuvat kansainvälisiin sotilasstandardeihin.

5 luku

Pakkauksen, säiliön ja kontin turvallisuusvaatimukset

27 §

Pakkauksen, säiliön ja kontin turvallisuus

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävä pakkaus, säiliö ja kontti on suunniteltava, valmistettava, varustettava, tarkastettava, testattava ja merkittävä siten, että ne kestävät kuljetuksessa esiintyvän tavanomaisen rasituksen ja kuormituksen, jotta niitä voidaan turvallisesti käyttää kuljetukseen. Pakkauksen, säiliön ja kontin on oltava valmistettu materiaaleista, joilla on käyttöolosuhteisiin sopivat tekniset ominaisuudet. Niissä on oltava käyttötarkoituksen edellyttämät, riittävät käyttöturvallisuuden varmistavat varusteet ja lisälaitteet, joiden on toimittava asianmukaisesti.

Pakkausta, säiliötä ja konttia varusteineen ja laitteineen on voitava käyttää turvallisesti suunnitelluissa käyttöolosuhteissa. Niitä on käytettävä, kunnossapidettävä ja tarvittaessa kunnostettava niin, että ne eivät vaaranna kenenkään terveyttä, turvallisuutta, omaisuutta tai ympäristöä.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 23 §:n 3 momentin nojalla annettuja valtioneuvoston asetusta ja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

28 §

Pakkauksen, säiliön ja irtotavarakontin vaatimustenmukaisuus

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitettun pakkauksen, säiliön ja irtotavarakontin vaatimustenmukaisuus turvallisuuden kannalta välttämättömine venttiileineen ja laitteineen on osoitettava vaatimustenmukaisuuden arvioinnilla ja sen perusteella myönnettävällä hyväksynnällä. Hyväksyntä voi olla määräaikainen.

Käyttöön otetun pakkauksen, säiliön ja irtotavarakontin jatkuva vaatimustenmukaisuus on osoitettava tarvittaessa tarkastuslaitoksen määräajoin suorittamalla tarkastuksella.

Osoitetusta vaatimustenmukaisuudesta on annettava todistus tai muu vastaava asiakirja, josta ilmenee, että pakkaus, säiliö tai irtotavarakontti on arvioitu sekä tarkastettu ja se täyttää rakennetta, valmistusta ja tarkastusta koskevat vaatimukset. Pakkaukseen, säiliöön ja irtotavarakonttiin on tehtävä valmistusmerkintä sekä merkintä, jolla sen vakuutetaan olevan vaatimustenmukainen.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 24 §:n 4 momentin nojalla annettuja valtioneuvoston asetusta ja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ **Pääesikunta** voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 4 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeistä~~ **välttämätöntä**. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

29 §

Pakkauksen, säiliön ja irtotavarakontin rakenne

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitettua pakkausta, säiliötä ja irtotavarakonttia saa valmistaa vain rakennetta ja valmistusta koskevan vaatimustenmukaisuuden arvioinnin perusteella myönnetyn hyväksynnän mukaisesti sen voimassaoloajan.

Vaatimustenmukaisuuden turvaamiseksi tarkastuslaitoksen on varmistettava valmistuksen, kunnostuksen ja niihin liittyvän testauksen laatu. Paineastian ja säiliön hyväksynnän myöntäneen tarkastuslaitoksen on valvottava paineastian ja säiliön valmistusta tai muutoin varmistuttava valmistuksen vaatimustenmukaisuudesta.

Tiedot suunnittelusta, rakenteesta, valmistuksesta ja niihin liittyvästä testauksesta on sisällytettävä asiakirjoihin, jotka osoittavat teknisten vaatimusten täyttymisen. Pakkauksen ja säiliön hyväksynnän haltijan on säilytettävä hyväksynnästä myönnetty hyväksymistodistus tai muu asiakirja koko tuotteen valmistuksen ajan ja riittävän kauan valmistuksen päättymisestä vaatimustenmukaisuuden myöhemmän tarkastamisen, arvioinnin ja valvonnan mahdollistamiseksi.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Käyttäjän saatavilla on oltava sellaiset tiedot, joiden avulla hän voi varmistua tuotteen asianmukaisuudesta ja turvallisuudesta aiottuun vaarallisen aineen kuljetukseen.

Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos noudattavat vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 25 §:n 5 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 5 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tarpeellista~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

30 §

Pakkauksen, säiliön ja kontin käyttäminen sekä vajaan pakkauksen turvallisuusvaatimukset

Pakkausta, säiliötä ja konttia saa käyttää vaarallisten aineiden kuljetukseen, jos se on hyvälaatuinen, käyttötarkoitukseen soveltuva ja asianmukainen siten, että se kestää tavanomaisen kuljetuksen iskut ja kuormitukset, kuljetettavan aineen kemiallisen ja mahdollisen muun vaikutuksen eikä reagoi vaarallisesti sisällön kanssa tai muodosta sisällön kanssa vaarallisia yhdisteitä.

Pakkauksen, säiliön ja kontin jatkuvan käytön edellytyksenä on asianmukaisesti läpäisty määräajoin suoritettava tarkastus ja testaus, jollei käyttöturvallisuus ole vaarantunut onnettomuuden tai muun sellaisen seikan takia, mikä edellyttää kunnostusta tai muita turvallisuuden takaavia toimenpiteitä. Omistajan tai haltijan on säilytettävä määräajoin suoritettavista tarkastuksista ja testauksista myönnettyt voimassa olevat tekniset asiakirjat tuotteen käytön ajan vaatimustenmukaisuuden myöhemmän arvioinnin ja valvonnan mahdollistamiseksi.

Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa voidaan poiketa tässä pykälässä säädetystä, jos vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten ja säiliöiden hyväksynnän määräaika on umpeutunut. Pääesikunnan tarkastusosasto voi antaa 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa luvan käyttää tyyppihyväksymättömiä pakkauksia, jos se on sotilaallisen toiminnan tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön kannalta tarpeellista.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 26 §:n 3 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

Vajaa räjähdekolli on pakattava alkuperäistä räjähdekollia vastaavalla tavalla. Räjähdeitä voidaan yhteen pakata, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun kannalta tarpeellista.

Puolustusministeriön asetuksella säädetään tarkemmin vajaiden räjähdekollien muodostamisesta ja räjähteiden yhteen pakkaamisesta.

31 §

Pakkausta, säiliötä ja irtotavarakonttia koskevat vaihtoehtoiset ratkaisut ja tekniset eritelmät

Tieteen ja teknologian kehityksen huomioon ottamiseksi viranomaisen saa hyväksyä pakkauksen, säiliön ja irtotavarakontin rakenne-, valmistus- ja testausvaatimuksista poikkeavia vaihtoehtoisia ratkaisuja ja teknisiä eritelmiä. Hyväksynnästä päättää:

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

1) Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa myös Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto muun pakkauksen, säiliön ja irtotavarakontin kuin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitettuna pakkauksen ja säiliön osalta;

2) Säteilyturvakeskus radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitettuna pakkauksen ja säiliön osalta.

Hyväksynnän edellytyksenä on, että:

1) kyseessä on välttämätön poikkeava tekninen ratkaisu tai erityistapaus;

2) Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa on määrätty tai Euroopan unionin lainsäädännössä on säädetty toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuus hyväksyä vaihtoehtoisia ratkaisuja ja teknisiä eritelmiä;

3) pakkaus, säiliö ja irtotavarakontti täyttävät kuljetusturvallisuuden ja vaatimustenmukaisuuden edellyttämät rakenteen, valmistuksen ja testauksen vähimmäisvaatimukset;

4) vaihtoehtoisten ratkaisujen ja teknisten eritelmien avulla saavutetaan kuljetuskäytössä vähintään vastaava kestävyys ja turvallisuus kuin muuten vaadittuja vaatimuksia noudatettaessa saavutettaisiin.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ja Säteilyturvakeskuksen on ilmoitettava hyväksymistään vaihtoehtoista ratkaisusta ja teknisistä eritelmistä Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 27 §:n 4 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 4 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta tarpeellista välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

32 §

Velvollisuus ilmoittaa tiedot säiliöstä ja paineastiasta Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen on ilmoitettava vaarallisten aineiden kuljetuskäyttöön Suomessa otettava säiliö ja paineastia, jonka tilavuus on yli 450 litraa, Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle. Ilmoituksessa on oltava säiliön ja paineastian tekniset tiedot sekä tiedot sen valmistajasta, omistajasta ja haltijasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulle säiliölle ja paineastialle tarkastuksen suorittaneen tarkastuslaitoksen on täydennettävä ilmoitus tarkastusta koskevilla tiedoilla ja toimitettava kaikki säiliötä ja paineastiaa koskevat tiedot tarkastuksen jälkeen Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle. Jos tarkastukset on suoritettu muualla kuin Suomessa, velvollisuus täydentää ja toimittaa tiedot ovat Puolustusvoimilla ja Rajavartiolaitoksella.

Ilmoituksesta huolehtivan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen on ilmoitettava Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle tietojen muutoksista sekä säiliön ja paineastian tilapäisestä tai lopullisesta poistosta vaarallisten aineiden kuljetuskäytöstä. Kun säiliö tai paineastia otetaan kuljetuskäytöstä poiston jälkeen uudelleen vaarallisten aineiden kuljetuskäyttöön, siitä on ilmoitettava Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 28 §:n 4 momentin nojalla annettua valtioneuvoston asetusta sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

6 luku

Tilapäinen säilytys

33 §

Tilapäisen säilytyksen edellytykset

Vaarallisia aineita saa tilapäisesti säilyttää vain kuljetusmuodon tai kuljetusvälineen vaihtumisen takia tai kun kuljetustapahtuma muutoin välttämättä edellyttää tilapäistä säilytystä. Tilapäisen säilytyksen aikana kuljetuksen suorittajan, tilaajan tai lähettäjän on valvontaviranomaisen pyytäessä esitettävä asiakirjat, joista selviää kuljetuksen lähetys- ja vastaanottoaika. Kuljetuspakkausta tai -säiliötä ei saa avata tilapäisen säilytyksen aikana, ellei se ole tarpeen valvontaviranomaisen tekemää tarkastusta varten.

34 §

Tilapäisen säilytyksen paikka

Vaarallisia aineita saa tilapäisesti säilyttää vain siihen tarkoitettuun paikkaan sotasatamassa, sotasatama-alueella, sotilaslentopaikalla, sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuun terminaaliin ja muussa toistuvan, tilapäisen säilytyksen paikassa, jolla on sisäinen pelastussuunnitelma, sekä muussa tilapäisen säilytyksen paikassa.

Tilapäisen säilytyksen paikassa saa kuljettaa ja tilapäisesti säilyttää vain sellaisia määriä vaarallisia aineita, jotka ovat kuljetustoiminnan kannalta perusteltuja ja joiden säilyttämisen turvallisuus voidaan varmistaa.

Tilapäisen säilytyksen paikassa kuljetus ja kuljetukseen liittyvä lähetys sekä kuorman ja lastin käsittely on järjestettävä ja suunniteltava siten, että vaaralliset aineet eivät vaaranna terveyttä, turvallisuutta, omaisuutta tai ympäristöä, ottaen huomioon Puolustusvoimien lakisääteiset tehtävät.

Tilapäisen säilytyksen paikassa on huolehdittava asianmukaisesta järjestelystä onnettomuuksien ehkäisemiseksi. Vaarallisille aineille ja niitä sisältäville lastinkuljetusyksiköille on osoitettava paikat ja alueet niin, että järjestelystä ei aiheudu haittaa ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle, ottaen huomioon Puolustusvoimien lakisääteiset tehtävät. Paikat ja alueet on merkittävä selvästi, tai asianmukainen paikkojen ja alueiden järjestys on muuten varmistettava.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä tilapäisen säilytyksen paikassa sekä tilapäisen säilytyksen paikassa vaarallisille aineille ja lastinkuljetusyksiköille osoitettavista paikoista ja alueista.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

35 §

Vaarallisten aineiden lähetysten ja lastinkuljetusyksiköiden sijoittelu tilapäisen säilytyksen paikassa

Tilapäisen säilytyksen paikassa sotasatamassa, sotasatama-alueella, sotilaslentopaikalla, sotilaalliseen toimintaan tarkoitettussa terminaalissa, muussa toistuvan, tilapäisen säilytyksen paikassa sekä muussa tilapäisen säilytyksen paikassa vaarallista ainetta sisältävät lähetykset ja lastinkuljetusyksiköt on säilytettävä niille varatuilla alueilla ja niille varatuissa paikoissa. Sijoittelun on oltava sellainen, ettei aineista aiheudu vaaraa, ottaen huomioon Puolustusvoimien lakisääteiset tehtävät.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tilapäisen säilytyksen käytännön toteutuksesta, vaarallisten aineiden ja lastinkuljetusyksikköjen säilyttämisestä, sijoittelusta ja erottelusta sekä muista tilapäisen säilytyksen ainekohtaisista menettelyistä ja teknisistä yksityiskohdista.

36 §

Hätätilanneharjoitukset ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan tilapäisen säilytyksen paikassa

Sotasatamassa ja sotasatama-alueella, sotilaslentopaikalla, sotilaalliseen tarkoitukseen tarkoitettussa terminaalissa, toistuvan, tilapäisen säilytyksen paikassa sekä muussa tilapäisen säilytyksen paikassa on oltava riittävät onnettomuuksien vaikutuksilta suojaavat tai niiltä ehkäisevät järjestelyt ja toimenpiteet siten, että mahdollisen onnettomuuden tai vahinkotapauksen seuraukset voidaan rajoittaa mahdollisimman vähäisiksi. Sotasatamassa, sotasatama-alueella, sotilaslentopaikalla ja sotilaalliseen tarkoitukseen tarkoitettussa terminaalissa on huolehdittava myös siitä, että onnettomuuden tai vahingon satuttua vaaralliset aineet kerätään asianmukaisesti talteen tai tehdä vaarattomiksi.

Onnettomuuksien ennalta ehkäisemistä koskevien toimenpiteiden on oltava suunnitelmallisia, järjestelmällisiä ja perustuttava toiminnasta aiheutuvien vaarojen tunnistamiseen sekä vaarojen rajoittamistavoitteiden ja toimintatapojen määrittämiseen. Toistuvissa, tilapäisen säilytyksen paikoissa toimenpiteiden toteutumista ja niiden vaikutusta on jatkuvasti seurattava ja arvioitava sekä ryhdyttävä tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin.

Hätätilanneharjoituksia on järjestettävä säännöllisesti sisäisen pelastussuunnitelman toimivuuden varmistamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä onnettomuuksien torjuntaan varautumisesta.

37 §

Sisäinen pelastussuunnitelma ja vastuuhenkilö

Sisäinen pelastussuunnitelma on laadittava tilapäisen säilytyksen paikassa sotasatamassa, sotasatama-alueella, sotilaslentopaikalla, sotilaalliseen toimintaan tarkoitettussa terminaalissa ja toistuvan, kiinteän tilapäisen säilytyksen paikassa.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Sisäinen pelastussuunnitelma on laadittava ennen tilapäisen säilytyksen aloittamista sekä uusittava, jos toiminta merkittävästi muuttuu.

Sisäisen pelastussuunnitelman laatii:

1) sotasatamassa ja sotasatama-alueelle, jossa tilapäisesti säilytetään aluskuljetukseen liittyviä vaarallisia aineita, sotasatamanpitäjä yhdessä lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittavien kanssa;

2) sotilaslentopaikalle, jossa tilapäisesti säilytetään ilmakuljetukseen liittyviä vaarallisia aineita, lentopaikanpitäjä yhdessä lastinkäsittelypalveluja lentopaikalla suorittavien kanssa;

3) muulle kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettulle toistuvan, kiinteän tilapäisen säilytyksen paikalle se, joka tilapäisesti säilyttää vaarallisia aineita.

Sisäisessä pelastussuunnitelmassa on oltava:

- 1) selvitys säilytettävistä aineista ja niiden vaaraominaisuuksista;
- 2) selvitys tunnistetuista onnettomuuksista ja niiden vaikutuksista;
- 3) suunnitelma onnettomuuksissa toteutettavista toimenpiteistä;
- 4) kuvaus toimenpiteistä, joilla torjutaan ennalta mahdollisten onnettomuuksien vaikutuksia ja rajoitetaan seuraukset mahdollisimman vähäisiksi; ja
- 5) hätätilanneharjoitusten järjestämiseksi suunnitelma. .

Sisäinen pelastussuunnitelma on toimitettava Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle ennen toiminnan aloittamista ja suunnitelman uusimisen yhteydessä.

Ennen sisäisen pelastussuunnitelman hyväksymistä Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on varattava tarvittaessa pelastusviranomaiselle, alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, aluehallintovirastolle, kunnalle sekä tarvittaessa muille viranomaisille mahdollisuus esittää mielipiteensä sisäisestä pelastussuunnitelmasta ja hyväksymisen jälkeen pidettävä sisäinen pelastussuunnitelma näiden saatavilla.

Sisäisen pelastussuunnitelman laatijan on nimettävä 1 momentissa tarkoitettulle paikalle tilapäisestä säilytyksestä vastaava henkilö. Vastuuhenkilön on tunnettava toiminta tilapäisessä säilytyksessä, sitä koskevat vaatimukset sekä turvallisen toiminnan edellytykset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sisäisen pelastussuunnitelman laatimisesta, sisällöstä ja uusimisesta.

38 §

Merivoimien sotasataman ja Puolustusvoimien käyttöönsä osittain tai kokonaan ottaman satama-alueen turvallisuusselvitys

Merivoimien sotasatamassa ja Puolustusvoimien käyttöönsä osittain tai kokonaan ottamalla satama-alueella on oltava turvallisuusselvitys, jos sataman kautta aluskuljetuksena kappaleta-varana kuljetettavien vaarallisten aineiden määrä ylittää 10000 tonnia vuodessa. Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi edellyttää myös muilta sotasatamilta ja Puolustusvoimien käyttöönsä osittain tai kokonaan ottamalta satama-alueelta turvallisuusselvityksen tekemistä, jos siihen turvallisuuden varmistamiseksi ilmenee tarvetta. Turvallisuusselvityksessä on selostettava toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla varmistetaan vaarallisten aineiden turvallinen kuljetus ja siihen liittyvä toiminta sotasatamassa ja sotasatama-alueella.

Sotasatamanpitäjän on osoitettava turvallisuusselvityksessä toimintaperiaatteensa onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi sekä annettava tarvittavat tiedot niiden toteuttamiseksi.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

si tarvittavasta organisaatiosta ja turvallisuusjohtamisjärjestelmästä. Turvallisuusselvitykseen on liitettävä 37 §:ssä tarkoitettu sotasataman ja sotasatama-alueen sisäinen pelastussuunnitelma.

Lastinkäsittelypalveluja sotasatamassa tai sotasatama-alueella suorittavan on laadittava turvallisuusselvitys omalta osaltaan ja toimitettava se sotasatamanpitäjälle. Sotasatamanpitäjä voi edellyttää, että nämä turvallisuusselvitykset laaditaan määrättyssä muodossa. Sotasatamanpitäjän on laadittava turvallisuusselvitys koko sotasatamalle ja sotasatama-alueelle, pidettävä se ajan tasalla ja huolehdittava siitä, että kuvatut toiminnot muodostavat toimivan ja turvallisen kokonaisuuden koko sotasatamalle ja sotasatama-alueelle. Sotasatamanpitäjä voi tehdä yhtenäisen turvallisuusselvityksen koko sotasatamalle, jos satama muodostuu useammasta sotasatama-alueesta.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi turvallisuusselvityksen sisältämän vaarojen arvioinnin tai muun arvioinnin perusteella päätöksellään määrätä, miten sotasatama ja sotasatama-alue on varustettava lastivahinkojen varalta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvallisuusselvityksen sisällöstä.

39 §

Sotilaslentopaikan turvallisuusselvitys

Sotilaslentopaikalla on oltava turvallisuusselvitys, jos lentopaikan kautta ilmaitse kuljettavien vaarallisten aineiden määrä ylittää 10000 tonnia vuodessa. Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi edellyttää myös muilta lentopaikoilta turvallisuusselvityksen tekemistä, jos siihen turvallisuuden varmistamiseksi ilmenee tarvetta. Turvallisuusselvityksessä on selostettava toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla varmistetaan vaarallisten aineiden turvallinen kuljetus ja siihen liittyvä toiminta sotilaslentopaikalla.

Sotilaslentopaikanpitäjän on osoitettava turvallisuusselvityksessä toimintaperiaatteensa onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi sekä annettava tarvittavat tiedot niiden toteuttamiseksi tarvittavasta organisaatiosta ja turvallisuusjohtamisjärjestelmästä. Turvallisuusselvitykseen on liitettävä 37 §:ssä tarkoitettu sotilaslentopaikan sisäinen pelastussuunnitelma.

Lastinkäsittelypalveluja sotilaslentopaikalla suorittavan on laadittava turvallisuusselvitys omalta osaltaan ja toimitettava se sotilaslentopaikanpitäjälle. Sotilaslentopaikanpitäjä voi edellyttää, että nämä turvallisuusselvitykset laaditaan tietyssä määrättyssä muodossa. Sotilaslentopaikanpitäjän on laadittava turvallisuusselvitys koko sotilaslentopaikalle, pidettävä se ajan tasalla ja huolehdittava siitä, että kuvatut toiminnot muodostavat toimivan ja turvallisen kokonaisuuden koko sotilaslentopaikalla. Sotilaslentopaikanpitäjä voi tehdä yhtenäisen turvallisuusselvityksen koko sotilaslentopaikalle, jos sotilaslentopaikka muodostuu useammasta sotilaslentopaikka-alueesta.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi turvallisuusselvityksen sisältämän vaarojen arvioinnin tai muun arvioinnin perusteella päätöksellään määrätä, miten sotilaslentopaikka on varustettava lastivahinkojen varalta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvallisuusselvityksen sisällöstä.

40 §

Merivoimien sotasataman ja Puolustusvoimien käyttöönsä osittain tai kokonaan ottaman satama-alueen turvallisuusselvityksen hyväksyminen

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto päättää koko merivoimien sotasataman ja Puolustusvoimien käyttöön osittain tai kokonaan ottaman sataman alueen turvallisuusselvityksen hyväksymisestä.

Sotasatamanpitäjän on toimitettava turvallisuusselvitys Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle hyväksyttäväksi riittävän ajoissa ennen toiminnan aloittamista sekä kohtuullisessa ajassa sellaisten vaarallisten aineiden kuljetusmäärien tai muiden muutosten yhteydessä, joiden takia sotasataman toiminnan laajuus kasvaa tai muuttuu siten, että toiminta edellyttää turvallisuusselvityksen saattamista ajan tasalle uutta toimintaa vastaavaksi.

Ennen turvallisuusselvityksen hyväksymistä Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on tarvittaessa varattava pelastusviranomaiselle, alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, aluehallintovirastolle sekä tarvittaessa muille viranomaisille mahdollisuus esittää mielipiteensä turvallisuusselvityksestä ja hyväksymisen jälkeen tarvittaessa pidettävä hyväksytty turvallisuusselvitys näiden saatavilla.

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on ilmoitettava sotasatamanpitäjälle turvallisuusselvitystä koskevat johtopäätöksensä kohtuullisessa ajassa. Sotasatamanpitäjän on ilmoitettava hyväksytystä turvallisuusselvityksestä lastinkäsittelypalveluja sotasatamassa suorittaville.

Satamassa toimivien osapuolten on toimittava yhteistyössä keskenään ja harjoitettava säännöllisesti turvallisia käytänteitä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvallisuusselvityksen hyväksymisen käytännön toteutuksesta.

41 §

Sotilaslentopaikan turvallisuusselvityksen hyväksyminen

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto päättää sotilaslentopaikan turvallisuusselvityksen hyväksymisestä.

Sotilaslentopaikanpitäjän on toimitettava turvallisuusselvitys Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle hyväksyttäväksi riittävän ajoissa ennen toiminnan aloittamista tai kohtuullisessa ajassa vaarallisten aineiden kuljetusmäärien muutosten tai muiden muutosten yhteydessä, joiden takia sotilaslentopaikan toiminnan laajuus kasvaa tai muuttuu siten, että toiminta edellyttää turvallisuusselvityksen saattamista ajan tasalle uutta toimintaa vastaavaksi.

Ennen turvallisuusselvityksen hyväksymistä Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on tarvittaessa varattava pelastusviranomaiselle, alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, aluehallintovirastolle sekä tarvittaessa muille viranomaisille mahdollisuus esittää mielipiteensä turvallisuusselvityksestä ja hyväksymisen jälkeen pidettävä hyväksytty turvallisuusselvitys näiden saatavilla.

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on ilmoitettava sotilaslentopaikanpitäjälle turvallisuusselvitystä koskevat johtopäätöksensä kohtuullisessa ajassa. Sotilaslentopaikanpitäjän on ilmoitettava hyväksytystä turvallisuusselvityksestä lastinkäsittelypalveluja sotilaslentopaikassa suorittaville.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Sotilaslentopaikoilla toimivien osapuolten on toimittava yhteistyössä keskenään ja harjoitettava säännöllisesti turvallisia käytänteitä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvallisuusselvityksen hyväksymisen käytännön toteutuksesta.

42 §

Merivoimien sotasataman ja Puolustusvoimien käyttöönsä osittain tai kokonaan ottaman satama-alueen turvallisuusselvityksen saattaminen ajan tasalle

Sotasatamanpitäjän on tarkistettava sotasataman ja sotasatama-alueen turvallisuusselvitys ja saatettava se ajan tasalle:

1) jos sotasataman tai sotasatama-alueen toiminnassa on tapahtunut suuronnettomuuksien vaaraa lisäävä muutos;

2) jos onnettomuus- tai vaaratilanteiden selvittelyssä on ilmennyt huomioon otettavia seikkoja;

3) Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston pyynnöstä.

Lastinkäsittelypalveluja sotasatamassa suorittavan on ilmoitettava sotasatamanpitäjälle, jos sen toiminnassa on tapahtunut 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu muutos.

Turvallisuusselvitys on tarkistettava ja saatettava ajan tasalle 40 §:ssä säädetyn mukaisesti vähintään joka viides vuosi. Siinä on otettava huomioon sotasataman tai sotasatama-alueen ja pelastustoimen järjestelyissä tapahtuneet muutokset sekä vaarojen arvioinnin kehitys ja tekninen kehitys onnettomuuksien torjunnassa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvallisuusselvityksen tarkastamisen ja ajan tasalle saattamisen käytännön toteutuksesta.

43 §

Sotilaslentopaikan turvallisuusselvityksen saattaminen ajan tasalle

Sotilaslentopaikanpitäjän on tarkistettava sotilaslentopaikan turvallisuusselvitys ja saatettava se ajan tasalle:

1) jos sotilaslentopaikan toiminnassa on tapahtunut suuronnettomuuksien vaaraa lisäävä muutos;

2) jos onnettomuus- tai vaaratilanteiden selvittelyssä on ilmennyt huomioon otettavia seikkoja;

3) Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston pyynnöstä.

Lastinkäsittelypalveluja sotilaslentopaikalla suorittavan on ilmoitettava sotilaslentopaikanpitäjälle, jos sen toiminnassa on tapahtunut 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu muutos.

Turvallisuusselvitys on tarkistettava ja saatettava ajan tasalle 41 §:ssä säädetyn mukaisesti vähintään joka viides vuosi. Turvallisuusselvityksessä on otettava huomioon sotilaslentopaikan ja pelastustoimen järjestelyissä tapahtuneet muutokset sekä vaarojen arvioinnin kehitys ja tekninen kehitys onnettomuuksien torjunnassa.

Edellä 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa turvallisuusselvitys on saatettava ajan tasalle kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun 1 momentissa tarkoitettu turvallisuusselvityksen ajan tasalle saattamisen tarve todettiin.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvallisuusselvityksen tarkastamisen ja ajan tasalle saattamisen käytännön toteutuksesta.

7 luku

Käsketyssä tehtävässä olevien henkilöiden kuljettaminen vaarallisia aineita kuljettavassa kuljetusvälineessä

44 §

Käsketyssä tehtävässä olevien henkilöiden kuljettaminen vaarallisia aineita kuljettavassa kuljetusvälineessä

Käsketyssä tehtävässä olevien varusteinaan ja kuorminaan tarvitsemiaan vaarallisia aineita, jotka eivät aiheuta merkittävää vaaraa, saa rajoitetusti kuljettaa sotilasaluksessa ja sotilasilma-aluksessa, maantiehen kuuluvalla lautalla, linja-autossa ja sotilasajoneuvon tai Puolustusvoimien ajoneuvon lavalla, jos kuljetusväline on tähän soveltuva ja tarvittavasta henkilöiden turvallisuudesta huolehditaan vaarallisia aineita sisältävän kuorman ja lastin turvallisella sijoittelulla ja muilla asianmukaisilla erityistoimenpiteillä, jotka perustuvat riskienarviointiin. Vaaralliset aineet saavat olla käsketyssä tehtävässä olevan henkilön henkilökohtaisessa varustuksessa käsketytyn tehtävän vaatimalla tavalla pakattuina tai pakkaamattomina taikka kuljetukseen tarkoitettuisissa pakkauksissaan ja säiliöissään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa kuljetuksessa saa käskyn antaneen joukon johtajan päätöksellä kuljettaa myös tehtävään määrätyn Puolustusvoimien palkattuun henkilökuntaan kuuluvia ja muun viranomaisen henkilökuntaan kuuluvia.

Rahdin kuljetuksessa vaarallisia aineita sisältävää kuormaa ei saa kuljettaa kuljetusyksikössä, jossa on mukana miehistöön kuulumattomia henkilöitä, ellei se ole välttämätöntä ja kuljetustehtävän tai muun käsketytyn tehtävän toteuttamiseksi tarpeellista. Tarpeellisuuden poiketa tämän momentin vaatimuksista tekee sotilasjoukon johtaja riskienarvioinnin perusteella.

Käskyn antaneen joukon johtajan on ilmoitettava kuljetusvälineestä vastaavalle tai kuljetusvälineen johtajalle kuljetettavaksi tulevasta vaarallisesta aineesta ja 2 momentissa tarkoitettuisia henkilöistä.

Ennen 1 ja 3 momentissa tarkoitettua kuljetusta on kaikilla käskettyä tehtävää suorittavilla oltava suoritettuna henkilöstön vastuuseen ja tehtäviin soveltuva sekä käytettävän kuljetusmuodon vaatimukset kattava koulutus.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) sallitusta vaarallisia aineita sisältävästä kuormasta ja lastista kuljetettaessa henkilöitä vaarallisten aineiden kuljetuksen yhteydessä käsketyssä tehtävässä;
- 2) käytettävästä kuljetusvälineestä, kuorman ja lastin sijoittelusta sekä henkilöiden sijoittumisesta kuljetusvälineessä;
- 3) vaarallista ainetta kuljettavan ajoneuvon kuljetuksesta tiehen kuuluvalla lautalla tai maastossa;
- 4) vaarallisista aineista vaadittavista tiedoista ja niiden toimittamisen tavasta;
- 5) tiedostavasta koulutuksesta sekä riskienkäsittelytavasta,

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

45 §

Vaarallisten aineiden kuljetus matkatavarana

Vaarallista ainetta ei saa kuljettaa eikä ottaa mukaan matkatavarana, jos kuljetuksesta aiheutuu aineen ominaisuuden vuoksi ihmisille, ympäristölle tai omaisuudelle vaaraa, jota ei voi pakkaamista koskevin tai muin eritystoimenpitein torjua.

Kuljetettaessa vaarallisia aineita sisältävää matkatavaraa on otettava huomioon kuljetettavasta aineesta mahdollisesti aiheutuvat vaarat sekä noudatettava aineen kuljetuksessa ja muussa käsittelyssä erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Vaarallisen aineen on oltava asianmukaisesti pakattu, ja kuljetuksessa on muutoinkin noudatettava sitä koskevia säännöksiä ja määräyksiä.

Ilmakuljetuksen suorittajan, lentopaikan pitäjän ja muun matkustajien ilmakuljetukseen liittyviä tehtäviä hoitavan on varmistettava, että matkustajille annetaan tietoja sellaisista vaarallisista aineista, joita tämä ei saa ottaa matkatavarana tai muutoin mukanaan ilma-alukseen.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 38 §:n 4 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, joilla poiketaan 4 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta tarpeellista välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

8 luku

Vaarallisten aineiden kuljetukseen tarvittava koulutus tai pätevyys

46 §

Yleinen koulutus ja pätevyys

Jokaisella vaarallisen aineen kuljetukseen tai kuljetuksen turvallisuuden varmistamiseen liittyviä tehtäviä suorittavalla on oltava tarvittava koulutus tai muu pätevyys tehtävään ja riittävän usein toistuva täydennyskoulutus.

47 §

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettava koulutus

Vaarallisten aineiden tie-, alus- tai ilmakuljetukseen liittyviä tehtäviä hoitavalla on oltava suoritettuna henkilöstön vastuuseen ja tehtäviin soveltuva sekä käytettävän kuljetusmuodon vaatimukset kattava koulutus, joka muodostuu:

1) yleisestä tiedostavasta koulutuksesta, jossa henkilöstölle annetaan yleiset tiedot vaarallisten aineiden kuljetusta koskevista vaatimuksista;

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

2) tehtäväkohtaisesta koulutuksesta, jossa henkilöstölle annetaan yksityiskohtaista sen tehtäviin ja vastuuseen suhteutettua koulutusta vaarallisten aineiden kuljetusta koskevista vaatimuksista;

3) turvallisuuskoulutuksesta, jossa henkilöstölle annetaan koulutusta vaarallisten aineiden vaaroista suhteutettuna mahdolliseen onnettomuuden aiheuttamaan tapaturmavaaraan ja altistukseen ja jolla pyritään siihen, että henkilöstöllä on tiedot vaarallisten aineiden turvallisesta käsittelystä ja toimintatavasta hätätilanteessa;

4) radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvästä koulutuksesta, jossa radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyviä tehtäviä hoitavalle henkilöstölle annetaan soveltuvaa koulutusta radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvistä riskeistä ja varotoimenpiteistä säteilyltä suojautumista ja muiden henkilöiden suojaamista varten;

5) koulutuksesta, jossa paneudutaan turvauhkiin, niiden tunnistamiseen ja vähentämismenetelmiin sekä turvarikkomustilanteissa tarvittaviin toimenpiteisiin ja joka sisältää tiedot mahdollisesta turvasuunnitelmasta suhteutettuna henkilön vastuuseen, velvollisuuksiin ja tehtäviin suunnitella toteutettaessa;

6) täydennyskoulutuksesta, jolla määräjain ylläpidetään koulutuksessa saatuja tietoja ajan tasalla ja jossa annetaan tietoja säännöksissä ja määräyksissä tapahtuneista muutoksista.

Tässä pykälässä säädetty koskee myös lentotoimintaan liittyvää lentorahdin ja matkatavaran vastaanottamista ja käsittelyä sekä ilmailun maahuolintapalveluja ja turvatarkastuksia sekä vastaavia tehtäviä hoitavaa henkilöstöä, jonka tehtävät eivät välittömästi liity vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen.

Tässä pykälässä säädetty ei koske tiekuljetuksessa kuljettajaa tehtävässä, jossa hänellä edellytetään olevan 9 luvussa tarkoitettu ajolupa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 42 §:n 4 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 4 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta tarpeellista välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

48 §

Ilmakuljetusta koskeva koulutusohjelma

Puolustusvoimilla ja Rajavartiolaitoksella on oltava palveluksessaan olevan vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen ja muuhun lentotoimintaan liittyviä tehtäviä hoitavan henkilöstön koulutusta koskeva yksityiskohtainen vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskeva koulutusohjelma. Koulutusohjelman on sisällettävä tiedot siitä, miten koulutettavien oppimistavoitteet ja tehtävien edellyttämät osaaminen ja pätevyys saavutetaan, sekä tiedot käytettävän kouluttajan riittävästä pätevyydestä.

Toiminnanharjoittajan koulutusohjelman on oltava toiminnanharjoittajan kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä. Suomessa toiminnanharjoittajan koulutusohjelman hyväksymisestä päättää Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 43 §:n 4 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 3 momentissa mainitusta Liikenne- ja viestintäviraston määräyksestä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tarpeellista välttämätöntä~~. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

49 §

Ilmakuljetukseen ja muuhun lentotoimintaan liittyvän koulutuksen antaja

Edellä 48 §:ssä tarkoitettua vaarallisten aineiden ilmakuljetukseen ja muuhun lentotoimintaan liittyvää koulutusta antavalla kouluttajalla on oltava ennen koulutuksen järjestämistä osoitettavissa tai arvioitavissa olevat hyvät tiedot vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta sekä pätevyys koulutukseen ja niihin tehtäviin, joista hän antaa koulutusta.

Kouluttajan on järjestettävä koulutusta vähintään kerran kahdessa vuodessa. Jos tämä ei toteudu, hänen on osallistuttava 48 §:ssä tarkoitettuun ilmakuljetuksen täydennyskoulutukseen.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 44 §:n 3 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 3 momentissa mainitusta Liikenne- ja viestintäviraston määräyksestä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tarpeellista välttämätöntä~~.

Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

9 luku

PV-VAK-ajolupa tiekuljetuksessa

50 §

Vaarallisten aineiden kuljettajan PV-VAK-ajolupa tiekuljetuksessa

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen vaarallisten aineiden tiekuljetuksessa ajoneuvon kuljettajalla on oltava vaarallisten aineiden kuljettamiseen oikeuttava lupa (*PV-VAK-ajolupa*), jos kuljetettavan aineen laji, määrä tai ajoneuvo sitä edellyttävät. PV-VAK-ajoluvan haltija saa kuljettaa ajoneuvossa tai ajoneuvoyhdistelmässä sellaisia vaarallisia aineita, joiden aineluokkaa ja kuljetustapaa vastaavat merkinnät hänellä on PV-VAK-ajoluvassaan.

Suomeen lähetetty henkilö, jolla on Suomea sitovassa joukkojen tai kansainvälisen sotilasesikunnan asemaa koskevassa sopimuksessa (SopS 17/2023 ja 18/2023) tai puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan Yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyssä sopimuksessa (SopS 70/2024) tarkoitettu vaarallisten aineiden kuljettamiseen oikeuttava ajolupa, saa

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Suomessa kuljettaa ajoneuvossa tai ajoneuvoyhdistelmässä sellaisia vaarallisia aineita, joiden kuljettamiseen kyseinen ajolupa oikeuttaa ajoluvan myöntäneessä valtiossa.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, millaisiin kuljetuksiin PV-VAK-ajolupa oikeuttaa.

51 §

PV-VAK-ajolupaa varten annettava koulutus

Ennen PV-VAK-ajolupakoulutukseen osallistumista koulutettavan on tullut suorittaa ADR-ajolupakoulutus.

PV-VAK-ajolupaa varten annettava koulutus sisältää ADR-ajolupakoulutusta täydentävän teoriaopetuksen. Täydentävä teoriaopetus sisältää:

- PV-VAK-ajoneuvojen PV-VAK-hyväksynät;
- kansainväliset sotilasstandardit ja kansainväliset kuljetukset;
- 6 §:n olosuhteisiin liittyvät poikkeukset;
- muut tässä laissa säädetty poikkeukset ADR-määräyksiin.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitettua ADR-ajolupakoulutusta täydentävän PV-VAK-ajolupakoulutuksen ja kurssien rakenteesta, kestosta, sisällöstä, käytännön järjestelyistä ja niihin liittyvistä teknisistä yksityiskohdista.

52 §

Perehdytyskoulutus valmiutta kohottaessa ja poikkeusoloissa

Tämän lain 6 §:n mukaisissa olosuhteissa käytettävälle kolmannen osapuolen kuljettajille tai reserviläiskuljettajille, joilla ei ole voimassa olevaa räjähdettä ADR-ajolupaa eikä voimassa olevaa PV-VAK-ajolupaa, on Puolustusvoimien annettava riittävä perehdytyskoulutus vaarallisten aineiden ja erityisesti sotilasräjähteiden kuljettamiseen tämän lain vaatimusten mukaisesti.

Ennen 1 momentissa tarkoitettuun perehdytyskoulutukseen osallistumista koulutettavan on tullut toimia ammattikuljettajana, hänellä on oltava voimassa oleva liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) mukainen tavaraliikenteen ammattipätevyys, kyseisen ajoneuvoluokan ajolupa tai saatuna Puolustusvoimien PV-VAK-sotilaskuljettajakoulutus. Kuljettajalle on annettava todistus perehdytyskoulutukseen osallistumisesta. Perehdytyskoulutus sisältää seuraavat aihealueet:

- 1) sotilasräjähteiden ja muiden kuljetettavien vaarallisten aineiden tunnistaminen, kuljetusasiakirjamerkinnot ja pakkausmerkinnät;
- 2) kuljettajan toiminta kuormauksen, kuljetuksen, purkamisen ja tavarankäsittelyn aikana;
- 3) sotilasräjähteiden ja muiden kuljetettavien vaarallisten aineiden vaarat ja ominaisuudet sekä kuljettajan toiminta mahdollisen hätätilanteen varalta.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa tarkempia määräyksiä koulutuksen rakenteesta, kestosta, sisällöstä ja käytännön järjestelyistä sekä niihin liittyvistä teknisistä yksityiskohdista.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

53 §

PV-VAK-ajoluvan saamiseksi tarvittava koe

PV-VAK-ajoluvan saamiseksi on läpäistävä koe sen osoittamiseksi, että koulutukseen osallistuneella on vaarallisia aineita kuljettavan ajoneuvon kuljettajalta vaadittavat tiedot ja taidot niistä kuljetuksista, joita koskevaan koulutukseen hän on koetta varten osallistunut. Puolustusvoimat vastaa kokeen järjestämisestä.

Koevaatimus ei koske 6 §:n mukaisissa olosuhteissa:

- 1) kolmannen osapuolen kuljettajia;
- 2) PV-VAK-koulutuksen saaneita, joiden PV-VAK-ajolupa on vanhentunut.

Ajolupakokeen järjestäjän on varmistuttava, että kokeeseen osallistuja on, suorittanut enintään 12 kuukautta aikaisemmin PV-VAK-ajolupaa varten annettavan koulutuksen. Ajolupakokeen järjestäjän on myös varmistettava kokeeseen osallistujan henkilöllisyys.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ **Pääesikunta** voi antaa tarkempia määräyksiä ajolupakokeen rakenteesta, sisällöstä, suoritustavasta, valvonnasta, käytännön järjestelyistä sekä niihin liittyvistä muista teknisistä yksityiskohdista.

54 §

PV-VAK-ajoluvan myöntäminen

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston hyväksymä tutkintoja vastaanottava ajoneuvotarkastaja myöntää PV-VAK-ajoluvan esityksestä. PV-VAK-ajoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että henkilö on osallistunut PV-VAK-ajolupaa varten annettavaan koulutukseen ja suorittanut hyväksytysti PV-VAK-ajoluvan saamiseksi tarvittavan kokeen. Lisäksi PV-VAK-ajoluvan myöntämisen edellytyksenä on, jos kyseessä on palkattuun henkilöstöön kuuluva tai varusmies, että hänellä on voimassa oleva ADR-ajolupa. PV-VAK-ajolupa myönnetään määräajaksi.

PV-VAK-ajoluvan voimassaoloaikaa voidaan sen voimassaoloaikana jatkaa määräajaksi tai myöntää uudelleen voimassaoloajan umpeuduttua, jos hakija täyttää PV-VAK-ajoluvan myöntämiselle asetetut vaatimukset ja hän on suorittanut hyväksytysti täydennyskoulutusta vastaavan kokeen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ **Pääesikunta** antaa tarkempia määräyksiä PV-VAK-ajoluvan voimassaoloajasta, voimassaolon ja sen jatkamisen määräytymisestä, uudelleen myöntämisestä, PV-VAK-ajoluvan mallista sekä PV-VAK-ajoluvan myöntämisen käytännön toimenpiteistä.

55 §

PV-VAK-ajolupakoulutuksen antaja

PV-VAK-ajoluvan saamiseksi tarvittavan koulutuksen antaa Puolustusvoimat.

Koulutuksen antajalla ja koulutusta antavalla henkilöllä on oltava koulutuksen luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät opetukselliset, ammatilliset ja taloudelliset edellytykset koulutuksen järjestämiseen. Lisäksi:

- 1) koulutuksen antajalla on oltava:

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

- a) toiminnan laajuuteen nähden riittävä ja ammattitaitoinen opetushenkilöstö;
- b) tarkoituksenmukainen opetusaineisto ja välineistö sekä tarvittavat koulutustilat;
- 2) koulutusta antavalla henkilöllä on oltava:
 - a) voimassa oleva, vähintään annettavaa koulutusta vastaava PV-VAK-ajolupa;
 - b) hyvät tiedot tämän lain ja sen nojalla annetuista vaarallisten aineiden kuljetusta koskevista säännöksistä ja määräyksistä sekä koulutusvaatimuksissa tapahtuvasta kehityksestä.

56 §

PV-VAK-ajolupakoulutusta ja koetta koskevien tietojen tallentaminen

PV-VAK-ajolupakoulutuksen antajan on tallennettava tiedot PV-VAK-ajolupakoulutukseen osallistuvista henkilöistä ja heille annetusta koulutuksesta.

Ajoneuvotarkastajan on tallennettava PV-VAK-ajolupakokeiden suorittamista ja myönnettyjä PV-VAK-ajolupia koskevat tiedot.

10 luku

Turvatoimet

57 §

Yleiset turvatoimet

Vaarallisen aineen kuljetuksen osapuolten on asianmukaisin turvatoimin varauduttava turvauhkiin. Osapuolten on toimittava tarpeen mukaan yhteistyössä keskenään ja viranomaisten kanssa tarvittavalla tavalla turvauhkia koskevien tietojen välittämisessä ja soveltuvien turvatoimien hoitamisessa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 51 §:n 2 momentin nojalla annettuja valtioneuvoston asetuksen säännöksiä ja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen. ~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ **Pääesikunta** voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 2 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeää~~ **välttämätöntä**. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

58 §

Tiekuljetusten turvatoimet

Vaarallisia aineita saa luovuttaa tiekuljetuksena kuljetettavaksi vain asianmukaisesti tunnistetulle kuljetuksen suorittajalle.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Edellä 37 §:n 1 momentissa tarkoitettua sisäisen pelastussuunnitelman laatijan on huolehdittava, että tiekuljetuksessa käytettävän toistuvan, kiinteän tilapäisen säilytyksen paikka on tarvittaessa valaistu ja muutoin turvattu ja asiaton pääsy alueelle on mahdollisuuksien mukaan estetty.

Tiekuljetuksen aikana jokaisella miehistön jäsenellä on oltava mukanaan valokuvalla varustettu henkilöllisyyden osoittava asiakirja.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 52 §:n 4 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 4 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tarpeellista~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

59 §

Tiekuljetusten turvasuunnitelma ja kuljetusvälineen turvaaminen

Kuljetettaessa teitse vaarallisia aineita, joista voi aiheutua merkittävä turvauhka, kuljetuksen osapuolten on laadittava ja pidettävä ajan tasalla toiminnassaan sovellettava turvasuunnitelma, jonka on sisällettävä toimenpiteet ja menettelyt turvauhkiin varautumisesta.

Kuljetettaessa 1 momentissa tarkoitettua ainetta kuljetuksen suorittajan on varustettava kuljetukseen käytettävä kuljetusväline asianmukaisilla laitteilla tai turvattava kuljetus muin järjestelyin varkauksien ja muun tahallisen väärinkäytön estämiseksi. Laitteet ja järjestelyt eivät saa estää pelastustoimintaa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 53 §:n 3 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 3 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tarpeellista~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

11 luku

Kuljetuskiellot ja -rajoitukset

60 §

Velvollisuus korjata puute tai vika taikka keskeyttää kuljetus

Jos kuljetusvälineen, pakkauksen, säiliön tai kontin rakenteessa tai varusteissa havaitaan turvallisuuteen vaikuttava puutteellisuus tai vika, sitä ei saa käyttää ennen kuin puutteellisuus tai vika on korjattu. Kielto ei koske matkalla todettua, olosuhteet huomioon ottaen vähäiseksi kat-

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

sottavaa puutteellisuutta tai vikaa, joka todennäköisesti on syntynyt matkan kestäessä ja joka ei ole ollut välittömästi havaittavissa ja korjattavissa ja jonka korjausta ei voida ilman huomattavaa hankaluutta matkalla suorittaa.

Kuljetus on keskeytettävä, jos matkan aikana todetaan puutteellisuus tai laiminlyönti, joka voi vaarantaa kuljetuksen turvallisuuden. Matkaa saa jatkaa vasta, kun kuljetuksen jatkaminen on turvallista. Kuljetusta keskeyttäessä on otettava huomioon:

- 1) keskeyttämisestä aiheutuvat vaarat;
- 2) mahdollisuus sijoittaa kuljetettava lähetys, lasti tai kuorma turvallisesti;
- 3) muut yleisen turvallisuuden vaatimukset.

Valvontaviranomainen voi antaa luvan jatkaa keskeytetty kuljetus loppuun asti. Valvontaviranomaisen on annettava kuljetuksen suorittajalle tarvittavaa hallinnollista apua, jos:

- 1) valvontaviranomainen ei voi hyväksyä keskeytetyn kuljetuksen matkan jatkamista eikä turvallisen kuljetuksen vaatimuksia voida täyttää; tai
- 2) kuljetuksen suorittaja ilmoittaa, ettei lähettäjä ole ilmoittanut vaarallisen aineen ominaisuuksia, ja vedoten toimintasuunnitelmaan tai tukipyyntöön, pyytää kuorman purkamista, hävittämistä tai vaarattomaksi tekemistä.

61 §

Alueelliset kuljetusrajoitukset tiekuljetuksessa

Tässä laissa tarkoitetuissa vaarallisten aineiden tiekuljetuksissa on noudatettava vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 55 §:n nojalla annettuja reittirajoituksia.

Reittirajoituksista voidaan poiketa tämän lain 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa sen joukko-osaston komentajan päätöksellä, jossa lähettäjän asemassa oleva palvelee.

12 luku

Onnettomuudesta ja vaaratilanteesta tehtävät ilmoitukset ja selvitykset

62 §

Ilmoitus onnettomuus-, vaara- ja hätätilanteissa

Jos vaarallisen aineen kuljetuksessa tapahtuu onnettomuus-, vaara- tai hätätilanne, jonka seurauksena kuljetettavan aineen vuotamisesta tai muusta syystä aiheutuu henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahingon vaara, onnettomuus-, vaara- tai hätätilanteen havainneen on tehtävä siitä välittömästi hätäilmoitus, annettava pelastusviranomaiselle sen tarvitsemat tiedot ja ryhdyttävä tilanteen edellyttämiin suojatoimenpiteisiin.

Ilmakuljetuksessa kuljetuksen suorittajan on ilmoitettava tiedot ilma-aluksessa rahtina kuljetettavista vaarallisista aineista:

- 1) viipymättä sellaisen ilmailuonnettomuuden tai vakavan vaaratilanteen jälkeen, johon rahtina kuljetettavat vaaralliset aineet ovat saattaneet olla osallisena, asianomaiselle pelastusviranomaiselle;

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

2) 1 kohdassa tarkoitetun ilmailuonnettomuuden tai vakavan vaaratilanteen jälkeen mahdollisimman nopeasti kuljetuksen suorittajan kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka alueella ilmailuonnettomuus tai vakava vaaratilanne tapahtui;

3) viranomaisen pyynnöstä vakavaa vaaratilannetta lievemmissä vaaratilanteissa viipymättä pelastusviranomaiselle ja sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka alueella vaaratilanne tapahtui.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto on 2 momentissa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen Suomessa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 56 §:n 4 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ **Pääesikunta** voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 4 momentissa mainitusta Liikenne- ja viestintäviraston määräyksestä ja jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeellistä~~ **välttämätöntä**. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

63 §

Ilmoitus säteilyraja-arvon ylityksestä

Kuljetuksen suorittajan ja vastaanottajan on ilmoitettava radioaktiivisten aineiden kuljetuksen yhteydessä huomaamastaan säteilyn annosnopeuden ja radioaktiivisen saasteen turvallisen raja-arvon ylityksestä niille kuljetuksen osapuolille, jotka ovat voineet altistua säteilylle tai saasteelle kuljetuksen aikana. Ilmoitus on tehtävä myös Säteilyturvakeskukselle.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 57 §:n 2 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

64 §

Selvitys onnettomuudesta ja vaaratilanteesta

Tiekuljetuksessa kuormaajan, täyttäjän, kuljetuksen suorittajan, kuorman purkajan ja vastaanottajan on kunkin toiminnassaan annettava selvitys kuukauden kuluessa tapahtumasta Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle, jos vaarallisten aineiden tiekuljetuksen aikana tai siihen liittyvän kuormaamisen, purkamisen tai säiliön taikka irtotavara-ajoneuvon tai -kontin täytön yhteydessä tapahtuu onnettomuus tai vaaratilanne, johon liittyy:

- 1) vaarallisen aineen vuoto tai välitön uhkaava vaara aineen vuotamisesta;
- 2) henkilö-, omaisuus- tai ympäristövahinko; tai
- 3) tapahtuma, johon on pyydetty viranomaisapua.

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on toimitettava tiedot kuukauden kuluessa onnettomuuksia ja vaaratilanteita koskevista selvityksistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Sotasatamassa ja sotasatama-alueella tiekuljetuksesta vastuussa olevan kuljetuksen suorittajan ja sisäisissä siirroissa tai tilapäisessä säilytyksessä lastista vastuussa olevan on kunkin toimin-

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

nassaan annettava selvitys—kuukauden kuluessa tapahtumasta Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle ja sotasatamanpitäjälle, jos sotasatamassa tapahtuu vaarallisen aineen kuljetuksessa tai siihen liittyvässä siirrossa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle onnettomuus tai vaaratilanne.

Aluksesta vastuussa olevan on annettava mahdollisimman laaja selvitys viipymättä lähimmän rannikkovaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jos vaarallisten aineiden aluskuljetuksessa tapahtuu onnettomuus tai vaaratilanne, johon liittyy vaarallista ainetta sisältävän lastin katoaminen tai todennäköinen katoaminen mereen.

Ilmakuljetuksessa kuljetuksen suorittajan on annettava selvitys kuukauden kuluessa tapahtumasta tai vaaratilanteesta:

1) vaarallisten aineiden kuljetusonnettomuudesta ja vaarallisten aineiden kuljetusvaaratilanteesta kuljetuksen suorittajan kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka alueella vaarallisten aineiden kuljetusonnettomuus tai vaarallisten aineiden kuljetusvaaratilanne tapahtui;

2) tapauksista, joissa rahdista löydetään vaatimusten vastaisesti kuljetettavaksi luovutettuja tai kuljetettavia vaarallisia aineita, kuljetuksen suorittajan kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka alueella vaarallinen aine löydettiin;

3) havaitsemistaan tai sille ilmoitetuista tapauksista, joissa matkustajalta, miehistön jäseneltä tai matkatavarasta löydetään vaatimusten vastaisia vaarallisia aineita, sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka alueella vaarallinen aine löydettiin;

4) havaituista tapauksista, joissa vaarallisia aineita on kuljetettu noudattamatta kuormausta, kuorman erottelua tai kuorman kiinnitystä koskevia vaatimuksia taikka antamatta vaadittuja tietoja, kuljetuksen suorittajan kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

Tämän lain 6 §:n mukaisissa olosuhteissa voidaan poiketa pykälässä säädetyistä aikamääreistä.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto on tässä pykälässä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen Suomessa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 58 §:n 6 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 78 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta tarpeellista välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

65 §

Onnettomuus- ja vaaratilannetietojen toimittaminen

Jos kyse on radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvästä onnettomuudesta tai vaaratilanteesta, Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on toimitettava tiedot 64 §:ssä tarkoitetuista selvityksistä Säteilyturvakeskukselle.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

66 §

Onnettomuutta tai vaaratilannetta koskevan tiedon käyttö

Viranomaisen oikeuteen ryhtyä oikeudellisiin toimenpiteisiin suunnittelemattoman tai tahattoman rikkomuksen takia, joka tulee sen tietoon tämän luvun säännösten nojalla tehdyn ilmakuljetusta tai aluskuljetusta koskevan selvityksen perusteella, sovelletaan, mitä ilmailulain 128 §:ssä säädetään poikkeamatietojen käytöstä ja merilain (674/1994) 18 luvun 15 a §:ssä onnettomuutta tai vaaratilannetta koskevan tiedon käytöstä.

Viranomaisen ei saa ryhtyä oikeudellisiin toimenpiteisiin suunnittelemattoman tai tahattoman rikkomuksen takia, joka tulee sen tietoon tämän luvun säännösten nojalla tehdyn tiekuljetusta koskevan selvityksen tai sotasatamassa tapahtunutta onnettomuutta tai vaaratilannetta koskevan selvityksen perusteella, ellei kyse ole törkeänä huolimattomuutena pidettävästä velvollisuuksien laiminlyömisestä tai rikoslaissa (39/1889) rangaistavaksi säädetystä menettelystä.

Työnantaja ei saa kohdella syrjivästi palveluksessaan olevaa työntekijää eikä muuta henkilöä, joka tekee ilmoituksen tiedossaan mahdollisesti olevasta vaaratilanteesta.

13 luku

Kuljetuksen osapuolten velvollisuudet huolehtia kuljetuksen turvallisuudesta

Kaikkia kuljetusmuotoja koskevia velvollisuuksia

67 §

Velvollisuus noudattaa valvontaviranomaisen määräyksiä

Valvontaviranomaisen kuljetuksen valmistelun, toteuttamisen sekä kuljetusturvallisuuden ja kuljetuksen turvaamisen tarkastamiseksi antamia määräyksiä on noudatettava. Kuljetukseen liittyvät asiakirjat on pyydettyäessä esitettävä valvontaviranomaiselle

68 §

Velvollisuus varmistaa vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän tuotteen turvallisuus

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän tuotteen valmistajan, valtuutetun edustajan, maahantuojan, jälleenmyyjän, omistajan, käyttäjän, muun markkinoille saattajan, haltijan ja käyttönottajan on varmistettava, että tuote on turvallinen ja vaatimustenmukainen.

69 §

Erityiset velvollisuudet radioaktiivisten aineiden kuljetuksessa

Radioaktiivisten aineiden kuljetukseen sisältyviä ja siihen liittyviä tehtäviä ja toimenpiteitä suorittavalla on oltava:

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

1) toiminnassa sovellettava johtamisjärjestelmä tehtävien ja toimenpiteiden vaatimuksenmukaisuuden varmistamiseksi;

2) säteilysuojeluohjelma työntekijöiden ja väestön säteilyturvallisuuden varmistamiseksi.

Säteilysuojeluohjelmassa on esitettävä toteutettavat toimenpiteet radioaktiivisten aineiden kuljetuksesta aiheutuvan säteilyaltistuksen estämiseksi ja rajoittamiseksi. Toimenpiteet on suhteutettava säteilyaltistuksen määrään ja todennäköisyyteen.

Radioaktiivisten aineiden lähettäjän sekä aluskuljetuksessa laivaajan ja lastinantajan, kuljetuksen suorittajan ja vastaanottajan on ryhdyttävä havaitun säteilyraja-arvon ylityksen takia välittömästi tarpeellisiin toimenpiteisiin säteilystä tai radioaktiivisen saasteesta aiheutuvien vaarojen poistamiseksi ja seurausten lieventämiseksi. Sen on myös tutkittava tapaus, korjattava sopivin toimenpitein syyt ja olosuhteet samanlaisten tapausten toistumisen ehkäisemiseksi sekä ilmoitettava Säteilyturvakeskukseen tapauksen syistä ja korjaavista toimenpiteistä.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 63 §:n 4 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

Tiekuljetuksen osapuolet

70 §

Lähettäjän velvollisuudet tiekuljetuksessa

Tiekuljetuksessa lähettäjä saa luovuttaa kuljetettavaksi vain lähetyksiä, jotka täyttävät tämän lain vaatimukset. Lähettäjän on:

1) varmistettava, että vaarallinen aine on luokiteltu oikein ja sen kuljetus on sallittu käytettävässä kuljetusmuodossa;

2) annettava kuljetuksen suorittajalle kuljetuksen suorittamista varten tarvittavat tiedot;

3) käytettävä vain kyseiseen vaarallisen aineen kuljetukseen soveltuvia pakkauksia ja säiliöitä;

4) käytettävä turvallista lähetystapaa ja noudatettava lähetysrajoituksia;

5) varmistettava, että tyhjä säiliö, ajoneuvo tai irtotavarakontti, josta ei ole poistettu vaaratekijöitä, luovutetaan kuljetettavaksi vastaavasti merkittynä ja suljettuna kuin täytenä ollessaan.

Jos lähettäjä käyttää muiden osapuolten palveluja, hänen on riittävästi varmistuttava siitä, että lähetys täyttää tämän lain vaatimukset. Lähettäjä saa tällöin luottaa 1 momentin 1–3 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa asioissa muiden osapuolten antamiin tietoihin.

Tämän lain 6 §:n mukaisissa olosuhteissa lähettäjän on arvioita kolmannen osapuolen kuljettajan pätevyyden vaatimustenmukaisuus, jos kuljettajalla ei ole ADR-ajolupaa, ja ajoneuvon vaatimustenmukaisuus, jos ajoneuvo ei ole ADR-hyväksytty. Näissä tilanteissa lähettäjä vastaa kuljetusten turvallisuudesta.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 64 §:n 4 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 54 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

~~tarpeellista~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa tarkempia määräyksiä 4 momentissa tarkoitetuista lähettäjän velvollisuuksien käytännön toteutuksesta.

71 §

Kuljetuksen suorittajan velvollisuudet tiekuljetuksessa

Tiekuljetuksessa kuljetuksen suorittajan on:

- 1) huolehdittava, että vaarallisen aineen kuljetukseen käytettävää ajoneuvoa voidaan käyttää tähän tehtävään ja että tiekuljetuksessa ajoneuvo on asianmukaisesti miehitetty;
- 2) varmistettava, että vaarallisen aineen kuljetus on sallittu käytettävässä kuljetusmuodossa;
- 3) varmistettava, että ennen kuljetusta lähettäjältä on saatu kuljetettavista vaarallisista aineista tarvittavat tiedot ja että vaaditut asiakirjat ovat mukana kuljetuksessa tai saatavilla kuljetuksen aikana;
- 4) varmistettava riittävällä tavalla, että ajoneuvossa ja kuormassa ei ole ilmeisiä vikoja tai vuotoja ja että niistä ei puutu varusteita;
- 5) varmistettava, että määräaika säiliöiden seuraavalle tarkastukselle ei ole umpeutunut siten, ettei säiliöitä saa enää käyttää kyseiseen kuljetukseen;
- 6) varmistettava, että ajoneuvoa ei ole ylikuormattu;
- 7) varmistettava, että ajoneuvon on kiinnitetty vaarallisia aineita sisältävää kuormaa osoittavat merkinnät;
- 8) huolehdittava, että kuljettajalle ja muille miehistön jäsenille on toimitettu onnettomuuden ja hätätilanteen varalta ohjeet, ja varmistettava, että he ymmärtävät ohjeet ja osaavat toimia niiden mukaisesti ja että kuljetuksessa ovat mukana tarvittavat ohjeet, henkilönsuojaimet ja varusteet, joiden avulla ryhdytään vaaratilanteen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Jos kuljetuksen suorittaja havaitsee 1 momentin 1–7 kohdassa tarkoitetuissa asioissa laiminlyönnin tai tämän lain vastaisen menettelyn, se ei saa ennen asian korjaamista toimittaa lähetystä eteenpäin.

Edellä 1 momentin 1–7 kohdassa tarkoitettut velvollisuudet on täytettävä kuljetusta varten saatujen asiakirjojen ja tietojen perusteella tarkastamalla riittävällä tavalla lastinkuljetusyksikkö ja tarvittaessa kuorma. Kuljetuksen suorittaja saa 1 momentin 2–4 ja 7 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa luottaa muiden osapuolten antamiin tietoihin. Kuljetuksen suorittaja saa luottaa 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa siihen, mitä kuljetuksen merikuljetusosuutta varten laaditussa pakkaustodistuksessa vakuutetaan.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 65 §:n 5 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 4 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tarpeellista~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

Tämän lain 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa tämän pykälän mukainen kuljetuksen suorittajan vastuu on lähettäjällä.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

72 §

Vastaanottajan velvollisuudet tiekuljetuksessa

Tiekuljetuksessa vastaanottaja ei saa kieltäytyä ottamasta lähetystä vastaan muutoin kuin pakottavista syistä. Vastaanottajan on varmistettava kuorman purkamisen jälkeen, että hänen tehtäviinsä liittyvät vaatimukset on täytetty. Kontin saa palauttaa kuljetuksen suorittajalle tai ottaa uudelleen käyttöön vasta, kun varmistamisessa havaitut laiminlyönnit on korjattu.

Jos vastaanottaja käyttää muiden osapuolten palveluja, hänen on riittävästi varmistuttava siitä, että tässä pykälässä säädetty vaatimukset on täytetty.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 66 §:n 3 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 3 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeellistä~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

73 §

Kuormaajan velvollisuudet tiekuljetuksessa

Tiekuljetuksessa kuormaaja saa luovuttaa kuljettavaksi vain sellaisia vaarallisia aineita, joiden kuljetus on sallittu käytettävässä kuljetusmuodossa.

Kuormaajan on:

- 1) tarkastettava luovuttaessaan kuljetettavaksi pakattuja vaarallisia aineita tai tyhjiä, puhdistamattomia pakkauksia, että pakkaukset eivät ole vahingoittuneita ja että kuljetettavaksi ei luovuteta lähetystä, jonka vahingoittunut pakkaus voi vaarantaa kuljetusturvallisuuden;
- 2) kuormattava ja käsiteltävä vaarallisia aineita sisältäviä lähetyksiä ja kuormaa kuljetusturvallisuus ja aineiden vaaraominaisuudet huomioon ottaen;
- 3) merkittävä kontti kuljetettavien aineiden vaaraominaisuuksien mukaan kuormattuaan vaarallisia aineita konttiin ja luovuttaessaan sen kuljetuksen suorittajalle kuljetettavaksi;
- 4) kuormattava yhteen vain kolleja, jotka vaaraominaisuuksien mukaan voidaan kuormata samaan kuormatilaan, ja eroteltava ne toisistaan ja muista tavaroista kuormatilassa vaaraominaisuuksien mukaan tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuormaaja saa 1 momentissa ja 2 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa luottaa muiden osapuolten hänelle antamiin tietoihin.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 67 §:n 4 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 4 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeellistä~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

74 §

Pakkaajan velvollisuudet tiekuljetuksessa

Tiekuljetuksessa pakkaajan on:

- 1) pakattava vaaralliset aineet kuljetusturvallisuus ja aineiden vaaraominaisuudet huomioon ottaen;
- 2) valmistellessaan pakattua lähetystä kuljetusta varten varmistettava, että kuljetusvalmiissa pakkauksessa on sen sisällön vaaraominaisuuksia koskevat merkinnät.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 68 §:n 2 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 2 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeellistä~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

75 §

Täyttäjän velvollisuudet tiekuljetuksessa

Tiekuljetuksessa säiliön sekä irtotavara-ajoneuvon ja -kontin täyttäjän on:

- 1) ennen säiliön täyttämistä varmistettava, että säiliö ja sen laitteet ja varusteet ovat teknisesti moitteettomassa kunnossa;
- 2) varmistettava, että säiliöt on tarkastettu ajallaan;
- 3) täytettävä säiliötä vain sellaisilla vaarallisilla aineilla, joiden kuljetukseen säiliö soveltuu;
- 4) varmistettava, että säiliön säiliöosastojen täyttäminen suoritetaan siten, että vierekkäisten osastojen sisältämien aineiden kanssa ei aiheudu kuljetuksen aikana vaarallisia reaktioita;
- 5) huolehdittava, että säiliöön täytetään vain säiliön ja vaarallisen aineen vaaraominaisuuksien sallima turvallinen määrä vaarallista ainetta;
- 6) varmistettava säiliön täyttämisen jälkeen, että sulkimet ovat kiinni ja vuotamattomat;
- 7) varmistettava, ettei säiliön ulkopinnalle jää täytettävästä aineesta vaarallisia jäänteitä;
- 8) varmistettava valmistellessaan vaarallisia aineita kuljetusta varten, että säiliöön sekä irtotavaralla kuormattuun ajoneuvoon ja konttiin kiinnitetään vaaraominaisuuksia koskevat merkinnät;
- 9) täytettävä irtotavaraa ajoneuvoon tai konttiin kuljetusturvallisuus ja aineiden vaaraominaisuudet huomioiden.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 69 §:n 2 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 2 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeellistä~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

76 §

Säiliökontin haltijan velvollisuudet tiekuljetuksessa

Tiekuljetuksessa säiliökontin haltijan on:

- 1) varmistettava, että säiliökontin rakennetta, laitteita ja varusteita, tarkastuksia, testauksia ja merkintöjä koskevia vaatimuksia on noudatettu;
- 2) varmistettava, että säiliökontin sekä niiden laitteiden ja varusteiden kunnossapitotoimien piteet on suoritettu siten, että ne ovat vaatimustenmukaisia tavanomaisissa käyttöolosuhteissa seuraavaan vaadittuun tarkastukseen saakka;
- 3) teetettävä ylimääräinen tarkastus säiliökontille, jos sen säiliön, laitteiden tai varusteiden kunto on korjauksen, muutoksen tai onnettomuuden vuoksi voinut heiketä.

Mitä tässä pykälässä säädetään säiliökontista ja säiliökontin haltijasta, sovelletaan myös eri kuljetusmuodoissa käytettävään säiliökonttia vastaavaan kehikolliseen säiliöön ja sen haltijaan.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 70 §:n 3 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ **Pääesikunta** voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 3 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeää~~ **välttämätöntä**. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

77 §

Kuorman purkajan velvollisuudet tiekuljetuksessa

Tiekuljetuksessa kuorman purkajan on:

- 1) varmistettava tarkastamalla kuorman aineita koskevat merkinnät, että vain kuormaa koskeissa asiakirjoissa mainitut aineet puretaan;
- 2) tarkastettava, ettei pakkauksessa, säiliössä, ajoneuvossa tai kontissa ole purkamista vaarantavia vikoja, ja tarvittaessa korjattava viat ennen purkamisen aloittamista;
- 3) purettava ja käsiteltävä vaarallisia aineita kuljetusturvallisuus ja aineiden vaaraominaisuudet huomioon ottaen;
- 4) heti purkamisen jälkeen puhdistettava säiliön, ajoneuvon tai kontin ulkopinnalle purkamisen yhteydessä tulleet vaaralliset jätteet ja varmistettava, että venttiilit ja tarkastusaukot ovat kiinni;
- 5) huolehdittava ajoneuvon ja kontin vaaditusta puhdistuksesta ja vaaratekijöiden poistamisesta;
- 6) varmistettava, ettei täysin tyhjennetyssä kontissa, josta kuljetetun aineen vaaratekijät on poistettu, ole enää näkyvillä vaarallista ainetta tai kuormaa osoittavia merkintöjä.

Jos kuorman purkaja käyttää muiden osapuolten palveluja, on riittävästi varmistuttava siitä, että säädetyt vaatimukset on täytetty.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 72 §:n 3 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 3 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeellistä~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

Aluskuljetuksen osapuolet

78 §

Laivaajan ja lastinantajan velvollisuudet aluskuljetuksessa

Aluskuljetuksessa laivaaja ja lastinantaja saavat luovuttaa kuljettavaksi vain lastia, joka täyttää tämän lain vaatimukset. Laivaajan tai lastinantajan on:

- 1) varmistettava, että vaarallinen aine on luokiteltu oikein ja sen aluskuljetus on sallittu;
- 2) varmistettava, että kuljetukseen käytetään vain kyseiseen vaarallisen aineen kuljetukseen soveltuvia pakkauksia ja lastinkuljetusyksiköitä;
- 3) huolehdittava, että kuljetusvalmis pakkaus ja lastinkuljetusyksikkö on merkitty kuljetettavien aineiden vaaraominaisuuksien mukaan;
- 4) huolehdittava, että kuljetuksen suorittajalle on toimitettu kuljetuksen suorittamista varten tarvittavat tiedot;
- 5) huolehdittava, että kirjallisesti vakuutetaan, että vaarallisen aineen lähetys on kuljetusvalmis ja aine on pakattu, merkitty sekä luovutettu kuljettavaksi vaatimusten mukaisesti asianmukaisessa kunnossa;
- 6) annettava tavarankäsittelyyn tarvittavat tiedot vaarallisesta aineesta sotasatamanpitäjälle ja lastinkäsittelypalveluja sotasatamassa suorittavalle hyvissä ajoin ennen vaarallisen aineen sotasatama-alueelle toimittamista ja mahdollisuuksien mukaan vähintään 24 tuntia ennen satamaan tuloa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 75 §:n 2 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 2 momentissa mainitusta Liikenne- ja viestintäviraston määräyksestä ja jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeellistä~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

79 §

Kuljetuksen suorittajan ja aluksen päällikön velvollisuudet aluskuljetuksessa

Aluskuljetuksessa kuljetuksen suorittajan tai aluksen päällikön on:

- 1) huolehdittava siitä, että vaarallisen aineen kuljetukseen käytettävää alusta voidaan käyttää tähän tehtävään;
- 2) varmistettava, että vaarallisen aineen aluskuljetus on sallittu;

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

3) varmistettava, että vaarallisia aineita sisältävää lastia ei hyväksytä kuljetettavaksi ilman kuljetusta varten tarvittavia tietoja;

4) huolehdittava, että vaarallista ainetta sisältävät lastinkuljetusyksiköt on lastattu, ahdettu, sijoitettu ja tarvittaessa kiinnitetty turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti ja että ne on eroteltu toisistaan ja muusta lastista kuormatilassa sisältämiensä aineiden vaaraominaisuuksien mukaan;

5) huolehdittava, että ennen lastin purkamista Suomessa tiedot vaarallisista aineista on toimitettu siviilisatamanpitäjälle tai sotasatamanpitäjälle ja purkaustyön suorittajalle tai tämän edustajalle.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 76 §:n 2 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 2 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta tarpeellista välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

80 §

Kontin, ajoneuvon pakkaajan, täyttäjän ja kuormaajan velvollisuudet aluskuljetuksessa

Aluskuljetuksessa sen, joka vastaa vaarallisen aineen pakkaamisesta, täyttämisestä tai kuormaamisesta konttiin taikka tiekuljetuksessa käytettävään ajoneuvoon, on vakuutettava pakkaus- todistuksella, että:

- 1) kontti tai ajoneuvo on sopiva kuljetettavalle kuormalle;
- 2) kontti tai ajoneuvo ei sisällä keskenään sopimatonta kuormaa;
- 3) konttiin tai ajoneuvoon on kuormattu vain käyttökelpoisessa kunnossa olevia lähetysvalmiita pakkauksia ja ne on kuormattu ja kiinnitetty aiottuun kuljetukseen soveltuvin menetelmin;
- 4) kontti tai ajoneuvo on kuljetukseen tarkoituksenmukaisella tavalla rakenteellisesti käyttökelpoisessa kunnossa;
- 5) kontissa tai ajoneuvossa on kuljetusta varten vaadittavat merkinnät;
- 6) kuormalla on vaaditut kuljetuksen suorittamista varten tarvittavat tiedot sisältävät kuljetusasiakirjat.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 77 §:n 2 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 2 momentissa mainitusta Liikenne- ja viestintäviraston määräyksestä ja jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta tarpeellista välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Ilmakuljetuksen osapuolet

81 §

Lähettäjän ja tilaajan velvollisuudet ilmakuljetuksessa

Ilmakuljetuksessa lähettäjä ja tilaaja saavat luovuttaa kuljetettavaksi vain lähetyksiä, jotka täyttävät tämän lain vaatimukset. Lähettäjän ja tilaajan on:

- 1) varmistettava, että aine on luokiteltu oikein ja sen ilmakuljetus on sallittu;
- 2) huolehdittava ja vakuutettava kirjallisesti, että vaarallisen aineen lähetys on kuljetusvalmis ja aine pakattu, merkitty sekä luovutettu kuljetettavaksi vaatimusten mukaisesti asianmukaisessa kunnossa;
- 3) varmistettava, että kuljetuksen suorittajalle on toimitettu kuljetuksen suorittamista varten tarvittavat tiedot ja ilmoitukset;
- 4) huolehdittava, että henkilökunnalla on riittävät ohjeet, joita noudattaen vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvät tehtävät voidaan hoitaa turvallisesti.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 78 §:n 2 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisen aineen kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 2 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeää~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

82 §

Kuljetuksen suorittajan ja maahuolintapalvelujen tarjoajan velvollisuudet ilmakuljetuksessa

Ilmakuljetuksen suorittajan on:

- 1) huolehdittava siitä, että vaarallisen aineen kuljetukseen käytettävää ilma-alusta voidaan käyttää tähän tehtävään;
- 2) varmistettava, että vaarallisen aineen ilmakuljetus on sallittu;
- 3) varmistettava, että vaarallisia aineita sisältävää lähetystä ei hyväksytä kuljetettavaksi ilman lähettäjältä saatuja kuljetusta varten tarvittavia tietoja;
- 4) tarkastettava ennen vaarallisia aineita sisältävän lähetysten hyväksymistä kuljetettavaksi, että lähetys on luovutettu kuljetettavaksi vaatimusten mukaisesti;
- 5) varmistettava, että vaaralliset aineet kuormataan ja kuljetetaan ilma-aluksessa siten, että niistä ei aiheudu vaaraa;
- 6) tarkastettava ennen kuormaamista ja kuorman purkamisen yhteydessä, että lähetyksessä ei ole vikoja tai vuotoja, ryhdyttävä vikojen ja vuotojen ilmetessä tarvittaviin turvallisuutta edistäviin toimenpiteisiin sekä huolehdittava tarvittavista tarkastuksista ja toimenpiteistä vikojen ja vuotojen seuraamusten ennaltaehkäisemiseksi;
- 7) varmistettava, että hyvissä ajoin ennen lentoa ilma-aluksen päällikölle sekä lennon valmisteluun ja lentoon liittyviä muita tehtäviä hoitavalle henkilöstölle annetaan luotettavalla tavalla ilma-aluksessa rahtina kuljetettavia vaarallisia aineita koskevat tiedot;

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

8) huolehdittava, että henkilökunnalla on riittävät ohjeet, joita noudattaen vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvät tehtävät voidaan hoitaa turvallisesti;

9) varmistettava, että paikoissa, joissa lentorahtia vastaanotetaan kuljetettavaksi, tiedotetaan vaarallisten aineiden kuljetusta koskevista vaatimuksista;

10) varmistettava, että matkustajille tiedotetaan vaarallisista aineista, jotka ovat kiellettyjä matkatavarassa tai muuten matkustajan mukana.

Edellä 1 momentissa säädetty koskee maahuolintapalvelujen tarjoajaa sekä hallintoyksikköä, joka vastaa maahuolintapalveluista.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 79 §:n 3 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 3 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tärkeää~~ välttämätöntä. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

83 §

Ilmakuljetuksen toimijoiden vastuut tilapäisellä tai valvomattomalla lentopaikalla

Toimittaessa tilapäisellä tai valvomattomalla lentopaikalla, jossa ei ole saatavilla maahuolintapalveluita, lähettäjä vastaa:

1) lähittäjän tehtävistä ja niistä tehtävistä, jotka kuuluvat maahuolintapalvelulle sisältäen matkustajatietojen, matkatavaroiden ja rahdin tarkastamisen;

2) vaarallisista aineista, niiden tarkastamista sekä tietojen välittämisestä ilmakuljetuksen suorittajalle.

Jos kuljetettava materiaali ei 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa vastaa tässä laissa säädettyjä vaatimuksia, ilmakuljetuksen suorittaja vastaa 82 §:n 1-5 ja 8 momentissa tarkoitetuista asioista ja on velvollinen toimimaan 60 §:ssä säädetysti.

Ilmakuljetuksen tilaaja on velvollinen varmistamaan, että matkustajat ja rahdin luovuttajat tuntevat 8 ja tässä luvussa säädetyt vaatimukset.

Ilmakuljetustilauksen vastaanottaja on velvollinen 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimittamaan tilausvahvistuksen yhteydessä kuljetusta koskevat turvallisuusohjeet.

14 luku

Paineastiat ja paineelliset säiliöt

Velvollisuudet huolehtia paineastian ja paineellisen säiliön vaatimustenmukaisuudesta

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

84 §

Paineastiaan ja paineellisen säiliön liittyvät yleiset velvollisuudet

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen on:

- 1) varmistettava, että niiden käyttöön tulevat paineastiat ja paineelliset säiliöt on suunniteltu, valmistettu ja dokumentoitu 5 luvussa säädetyn mukaisesti;
- 2) säilytettävä paineastian ja paineellisen säiliön tekniset asiakirjat 5 luvussa säädetyn mukaisesti.

85 §

Velvollisuus ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin

Jos Puolustusvoimilla tai Rajavartiolaitoksella on syytä epäillä, että sen käyttämä paineastia tai paineellinen säiliö ei täytä 5 luvussa säädettyjä vaatimuksia, sen on:

- 1) viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin paineastian tai paineellisen säiliön saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi tai poistamiseksi käytöstä;
- 2) välittömästi tiedotettava asiasta Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle, jos painelaitte aiheuttaa riskin, sekä ilmoitettava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä;
- 3) dokumentoitava kaikki tässä pykälässä tarkoitetut vaatimustenvastaisuudet ja korjaavat toimenpiteet.

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen on myös varmistettava, että korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikille käytössä oleville vaatimustenmukaisille kuljetettaville paineastioille ja paineellisille säiliöille, jotka aiheuttavat riskin terveydelle, turvallisuudelle tai yleiselle edulle.

86 §

Paineastian ja paineellisen säiliön omistajan velvollisuudet

Paineastian tai paineellisen säiliön omistajan on varmistettava, etteivät varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna paineastian tai paineellisen säiliön vaatimustenmukaisuutta sinä aikana, kun paineastia tai paineellinen säiliö on omistajan vastuulla.

Jos omistajalla on syytä epäillä, että paineastia tai paineellinen säiliö ei täytä 5 luvussa säädettyjä vaatimuksia, omistajan on:

- 1) pidättäydyttävä asettamasta paineastiaa tai paineellista säiliötä saataville ja käyttämästä sitä ennen kuin se on saatettu vaatimusten mukaiseksi;
- 2) tiedotettava siitä valmistajalle, maahantuojalle ja Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle, jos paineastia tai paineellinen painesäiliö aiheuttaa riskin;
- 3) dokumentoitava kaikki tällaiset vaatimustenvastaisuudet ja korjaavat toimenpiteet.

Omistajan on myös varmistettava, että korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikille omistajan saataville asettamille vaatimustenmukaisille paineastioille ja paineellisille säiliöille, jotka aiheuttavat riskin terveydelle, turvallisuudelle tai yleiselle edulle.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

87 §

Paineastian ja paineellisen säiliön käyttäjän velvollisuudet

Paineastian tai paineellisen säiliön käyttäjä:

- 1) saa käyttää kuljetukseen vain vaatimustenmukaisia paineastioita ja paineellisia säiliöitä, jotka täyttävät 5 luvun vaatimukset;
- 2) on tiedotettava omistajalle ja Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle, jos paineastia tai paineellinen säiliö aiheuttaa riskin.

Käyttäjän on myös varmistettava, että korjaavat toimenpiteet toteutetaan kaikille sen käyttämille vaatimustenmukaisille paineastioille ja paineellisille säiliöille, jotka aiheuttavat riskin terveydelle, turvallisuudelle tai yleiselle edulle.

88 §

Tietojen antaminen ja velvollisuus tehdä yhteistyötä viranomaisen kanssa

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen on:

- 1) annettava pyynnöstä Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka ovat tarpeen paineastian ja paineellisen säiliön vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi, kielellä, jonka Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto hyväksyy;
- 2) Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston pyynnöstä tehtävä tämän kanssa yhteistyötä hankittujen ja Puolustusvoimissa tai Rajavartiolaitoksessa saataville asetettujen paineastioiden ja paineellisten säiliöiden aiheuttamien riskien poistamiseksi.

Paineastian tai paineellisen säiliön omistajan ja käyttäjän on vähintään 10 vuoden ajalta toimitettava Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle sen pyynnöstä tiedot valmistajista, valtuutetuista edustajista, maahantuojista, jälleenmyyjistä, omistajista ja käyttäjistä:

- 1) jotka ovat toimittaneet sille paineastioita tai paineellisia säiliöitä;
- 2) joille se on toimittanut paineastioita tai paineellisia säiliöitä.

15 luku

Henkilöstön ammattitaito

89 §

Velvollisuus huolehtia henkilöstön ammattitaidosta

Työnantajan on varmistettava, että sen palveluksessa olevalla vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyviä tehtäviä suorittavalla työntekijällä on tarvittava koulutus tai muu pätevyys tehtävään. Työnantajalla on oltava tiedot tästä koulutuksesta ja pätevyydestä.

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen on annettava perehdytyskoulutus kolmannelle osapuolelle, joka tämän lain 6 §:n mukaisissa olosuhteissa suorittaa Puolustusvoimien ja Rajavarti-

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

olaitoksen vaarallisten aineiden kuljetuksia, jotka poikkeavat vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä.

Puolustusvoimilla ja Rajavartiolaitoksella on velvollisuus antaa tämän lain 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa 70 §:n 4 momentin mukaiselle lähettäjälle riittävä koulutus kolmannen osapuolen kuljettajan ja kuljetusvälineen tarkastamiseen.

Työnantajan on säilytettävä sen palveluksessa olevan työntekijän tässä laissa säädettyä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua koulutusta koskevat tiedot kolme vuotta viimeisimmän hyväksytyn koulutuksen suorittamisesta.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 90 §:n 3 momentin nojalla annettuja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä sovelletaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen suorittamaan vaarallisten aineiden kuljetukseen.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ Pääesikunta voi antaa määräyksiä, jotka poikkeavat 5 momentissa tarkoitetuista Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä, jos se on sotilaallisen toiminnan ja sen harjoittelun tai kansainvälisen sotilaallisen yhteistyön toteuttamisen kannalta ~~tarpeellista välttämätöntä~~. Määräysten tulee perustua kansainvälisesti tunnettuihin sotilasstandardeihin.

90 §

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen velvollisuus nimetä turvallisuusneuvonantaja

Vaarallisten aineiden kuljetusta sekä näihin kuljetuksiin liittyvää pakkaamista, lähettämistä tai muuta vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuuteen liittyvään toimintaan on Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen nimettävä yksi tai tarvittaessa useampi turvallisuusneuvonantaja. Nimeäminen voi koskea myös vain tiettyä kuljetusmuotoa.

Nimetyllä turvallisuusneuvonantajalla on oltava:

- 1) voimassa oleva todistus tie- ja rautatiekuljetuksia koskevan liikenne- ja viestintäviraston turvallisuusneuvonantajan kokeen suorittamisesta;
- 2) sen kuljetusmuodon mukainen pätevyys, jonka turvallisuusneuvonantajana hän toimii;
- 3) 5§:ssä tarkoitettujen kansainvälisten sotilasstandardien mukainen koulutus eri kuljetusmuodoissa.

Lisäksi turvallisuusneuvonantajaksi nimettävän on kirjallisesti suostuttava tehtävään.

91 §

Velvollisuus esittää Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen turvallisuusneuvonantajan nimeämistä

Edellä 90 §:ssä säädetyn Puolustusvoimien turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisen on esitettävä Puolustusvoimien turvallisuusneuvonantajan nimeämisestä Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle. Myös tietojen muutoksista on ilmoitettava.

Edellä 90 §:ssä säädetyn Rajavartiolaitoksen turvallisuusneuvonantajan nimeämisvelvollisen on esitettävä Rajavartiolaitoksen turvallisuusneuvonantajan nimeämisestä Rajavartiolaitoksen esikunnalle ja ilmoittaa nimitetystä turvallisuusneuvonantajasta sekä tietojen muutoksista Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto arvioi ja valvoo Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen turvallisuusneuvonantajien määrän riittävyyttä ja toiminnan laatua tämän lain tarkoituksen saavuttamiseksi.

16 luku

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen turvallisuusneuvonantajan tehtävät

92 §

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen turvallisuusneuvonantajan tehtävät

Vaarallisten aineiden tie-, meri- ja ilmakuljetusten Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen turvallisuusneuvonantajan tehtävänä on:

- 1) antaa neuvoja, joiden avulla vaarallisten aineiden kuljetukset suoritetaan säännöksiä ja määräyksiä noudattaen mahdollisimman turvallisesti;
- 2) seurata ja ohjata vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvää toimintaa;
- 3) edistää turvallisten menettelyjen käyttöönottoa vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvässä toiminnassa;
- 4) laatia vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvästä toiminnasta toiminnanharjoittajalle vuosittainen kertomus, jota on säilytettävä viisi vuotta;
- 5) laatia vaarallisten aineiden kuljetuksessa tapahtuneesta ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle vaaraa aiheuttaneesta tapahtumasta toiminnanharjoittajalle onnettomuusselostus; ja
- 6) seurata vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvien kansainvälisten sotilasstandardien kehittymistä.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ **Pääesikunta** voi antaa tarkempia määräyksiä toiminnasta, jota Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen turvallisuusneuvonantajan on seurattava, sekä vuosittaisen kertomuksen ja onnettomuusselostuksen sisällöstä.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto toimii yhteistyössä ja tarvittaessa yhteen sovittaa tehtäviä hoitavien tässä laissa ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa tarkoitettujen viranomaisten kanssa lain tarkoituksen toteuttamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhteistyön toteuttamisesta.

17 luku

PV-VAK- hyväksynnän, -katsastuksen sekä tarkastuksen ja katsastuksen tila ja paikka

93 §

PV-VAK-hyväksyntään ja PV-VAK-katsastukseen sekä tarkastuksen ja katsastuksen tila ja paikka

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto myöntää ajoneuvotarkastajalle oikeuden suorittaa Suomessa rekisteröidyn sotilasajoneuvon PV-VAK-katsastuksen ja PV-VAK-hyväksynnän.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

PV-VAK-hyväksynnän edellyttämät tarkastukset sekä PV-VAK-katsastus tulee suorittaa tilassa ja paikassa, joka on soveltuva tarvittavien tarkastusten turvalliseen ja teknisesti riittävään suorittamiseen. Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi antaa tarkempia määräyksiä hyväksynnän ja katsastuksen tilan ja paikan teknisistä yksityiskohdista.

Puolustusministeriön asetuksella säädetään tarkemmin ajoneuvotarkastajan tarkastusoikeuden myöntämisen edellytyksistä ja tarkastusoikeuden myöntämiseen tarvittavasta koulutuksesta.

18 luku

Tarkastuslaitokset

94 §

Tarkastuslaitokset ja niiden tehtävät

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 18 luvussa tarkoitettuja tarkastuslaitoksia käytetään tässä laissa tarkoitettujen ADR-, IMDG-, tai ICAO-TI- määräykset täyttävien pakkausten, säiliöiden, irtotavarakonttien ja painelaitteiden hyväksyntään, tarkastukseen ja testaukseen.

Tarkastuslaitostointaan sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua lakia.

19 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

Valvontaviranomaiset ja valvontatehtävät

95 §

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto yleisenä valvontaviranomaisena

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto valvoo vaarallisten aineiden kuljetusta ja tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Valvonnan on:

- 1) kohdistuttava kaikkiin kuljetuksen osapuoliin;
- 2) kohdistuttava kaikkiin kuljetuksen vaiheisiin;
- 3) kohdistuttava kuljetuksen asiakirjoihin, kuljetustapahtumaan, kuljetuspaikkoihin, kuljetusvälineeseen, tilapäisen säilytyksen paikkoihin ja muihin tarkastuskohteisiin;
- 4) oltava suunnitelmallista, järjestelmällistä ja tasapuolista;
- 5) sisällettävä määräajoin tapahtuvia tarkastuksia.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto valvoo Suomessa toimivan ulkomaisen sotilasjoukon vaarallisten aineiden kuljetuksia, jollei siitä ole Suomea velvoittavassa kansainvälisessä sopimuksessa toisin sovittu.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto sovittaa yhteen vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvää valvontaa, jota suoritetaan yhteistyössä tässä laissa tarkoitettujen valvontaviranomaisten ja muiden viranomaisten kanssa. Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on toimitettava yhteistyössä tässä laissa tarkoitettujen viranomaisten ja muiden viranomaisten kanssa lain tarkoituksen toteuttamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvonnan, tarkastusten ja viranomaisten yhteistyön käytännön toteutuksesta.

96 §

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto PV-VAK-ajolupakoulutuksen ja PV-VAK-katsastustoiminnan valvojana

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto vastaa PV-VAK-ajolupakoulutuksen ja PV-VAK-katsastustoiminnan valvonnasta.

97 §

Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos valvontaviranomaisina

Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos valvovat tämän lain noudattamista omilla tehtäväalueillaan.

98 §

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston, Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen suorittama PV-VAK-tienvarsitarkastus

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto, Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos suorittavat vaarallisten aineiden tiekuljetusten tarkastuksia (PV- VAK-tienvarsitarkastus) sen valvomiseksi, että tiekuljetuksissa noudatetaan tätä lakia. PV-VAK-tienvarsitarkastukset on suoritettava tasapuolisesti ja siten, että niistä ei aiheudu vaaraa tai kohtuutonta haittaa muulle liikenteelle taikka tarpeetonta viivytystä tai muuta kohtuutonta haittaa tarkastettavalle. PV-VAK-tienvarsitarkastuksessa on käytettävä tarkastusluetteloa, jossa on eriteltyinä kuljetuksen asiakirjoja, kuljetustapahtumaa ja ajoneuvon varusteita koskevat tarkastuskohteet.

Rajavartiolaitoksen on toimitettava selvitys suorittamistaan PV-VAK-tienvarsitarkastuksista vuosittain Pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~Pääesikunta voi antaa tarkempia määräyksiä PV-VAK-tienvarsitarkastusten tarkastusluettelosta ja sen mallista, tarkastuskohteista sekä tarkastuksista annettavan selvityksen sisällöstä ja sen mallista.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

99 §

Säteilyturvakeskus radioaktiivisten aineiden kuljetusten valvontaviranomaisena

Säteilyturvakeskus valvoo radioaktiivisten aineiden kuljetuksia ja niihin liittyvää tämän lain sekä sen nojalla annettujen päätösten noudattamista.

100 §

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän tuotteen valvontaviranomaiset

Säteilyturvakeskus valvoo niiden vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävien tuotteiden vaatimustenmukaisuutta, joita käytetään radioaktiivisten aineiden kuljetukseen.

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ja Säteilyturvakeskuksella on oikeus määrätä valvomansa yksittäisen vaarallisen tai vaatimustenvastaisen vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävän tuotteen:

- 1) käyttökielto vaarallisten aineiden kuljetukseen;
- 2) muutosten tekemisestä siten, että vaatimukset täyttyvät, sekä vaatia vaatimustenmukaisuuden osoittamista;
- 3) hävittämisestä tai siitä, miten sen suhteen on muuten meneteltävä, jos 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja toimia ei voida pitää turvallisuuden kannalta riittävinä.

101 §

Säiliöihin ja paineastioihin liittyvien tietojen ylläpitäminen ja valvonta

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on ylläpidettävä tässä laissa säädettyjä tehtäviään varten 32 §:ssä tarkoitettuja tietoja säiliöistä ja paineastioista sekä valvottava tietojen ilmoittamista.

102 §

Valvontasuunnitelma

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on valvontaviranomaisena laadittava valvontaansa varten valvontasuunnitelma. Suunnitelmassa on oltava vähintään tiedot valvonnan järjestämisen perusteista, valvontakohteista ja -paikoista sekä viranomaisten välisestä yhteistyöstä valvonnassa.

Suunnitelma on tarkistettava säännöllisin väliajoin. Valvontaviranomaisen on myös vuosittain arvioitava valvontasuunnitelman toteutuminen.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

103 §

Vuosittainen valvontakertomus

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto toimittaa vuosittain kertomuksen toteuttamistaan tarkastuksista, valvonnasta, niiden tuloksista ja niiden johtopäätöksistä puolustusministeriölle.

104 §

Puolustusministeriön ohjaus

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat puolustusministeriölle.

Puolustusministeriöllä on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada välttämättömiä tietoja tässä laissa tarkoitetuilta viranomaisilta vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvistä vakavista väärinkäytöksistä, vaaratilanteista ja onnettomuuksista.

Muut viranomaiset ja viranomaistehtävät

105 §

Muut viranomaistehtävät

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi päättää:

1) muiden kuin radioaktiivisten vaarallisten aineiden luokituksen, luokituskriteerit ja niiden määrittämisen, luokitukseen ja kuljetukseen soveltuvuuteen liittyvät merkinnät, testaukset, kokeet ja kuljetusehdot;

2) muiden kuin radioaktiivisten vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävien pakkausten, säiliöiden ja konttien käytön, rakenteen ja merkinnät siltä osin kuin tehtävä ei kuulu tarkastuslaitokselle.

Säteilyturvakeskus voi päättää radioaktiivisten aineiden:

1) luokituksen, luokituskriteerit ja niiden määrittämisen, luokitukseen ja kuljetukseen soveltuvuuteen liittyvät merkinnät, testaukset, kokeet ja kuljetusehdot;

2) kuljetukseen käytettävien pakkausten, säiliöiden ja konttien käytön, rakenteen ja merkinnät siltä osin kuin tehtävä ei kuulu tarkastuslaitokselle;

3) kuljetusjärjestelyt.

Jos tässä laissa ei muuta säädetä, Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi päättää:

1) kuljetusvälineen, kuljetusvälineen rahti- ja lastitilat, vaarallisten aineiden sijoittelun ja erottelun niissä sekä näihin tiloihin, sijoitteluun ja erotteluun liittyvät kuljetusehdot;

2) kuormaamisen, lastaamisen ja ahtaamisen sekä niihin liittyvä vaarallisten aineiden, kuorman ja lastin käsittely;

3) radioaktiivisia aineita lukuun ottamatta vaarallisten aineiden kuljetusjärjestelyt;

4) muut kuin 1-3 kohdassa tarkoitettut asiat, joissa toimivaltaista viranomaista ei ole erikseen säädetty.

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ **Pääesikunta** voi antaa tarkempia ainekohtaisia tai muuten yksityiskohtaisia määräyksiä siitä, milloin vaatimustenmukaisen kuljetuksen mahdollis-

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

tamiseksi ja riittävän kuljetusturvallisuuden varmistamiseksi edellytetään toimivaltaisen viranomaisen päätöstä tai muuta vastaavaa asiakirjaa.

106 §

Kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

Tässä laissa säädetty viranomaiset vastaavat samoista viranomaistehtävistä, jotka sisältyvät seuraaviin Suomea sitoviin kansainvälisiin velvoitteisiin:

ADR-sopimuksen määräykset;
ICAO-TI:n määräykset;
IMDG-säännösten määräykset;
NATO:n sotilasstandardit.

107 §

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston oikeus luovuttaa tietoja

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosastolla on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus luovuttaa tarpeelliset tiedot vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvää tehtävää hoitavalle ulkomaiselle valvontaviranomaiselle ja tarkastuslaitokselle sekä kansainvälisille toimielimille näiden tehtävien suorittamiseksi, jos luovuttaminen perustuu lakiin, Suomen sitovaan kansainvälisen sopimuksen velvoitteeseen tai jos Suomea sitovissa kansainvälisten sopimusten vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevissa määräyksissä edellytetään tietojen toimittamista.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tietoja tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä ja määräyksissä tarkoitetuista standardeista suomen ja ruotsin kielellä.

108 §

Valvontaviranomaisen velvollisuus ilmoittaa rikkomuksista ja toimenpiteistä

Jos kansainvälisen sopimuksen velvoitteet edellyttävät ilmoittamista, valvontaviranomaisen on ilmoitettava:

- 1) valvonnassaan havaitsemistaan vaarallisten aineiden kuljetuksen vaarantavista toistuvista ja vakavista rikkomuksista välttämättömät tiedot ulkomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle siinä valtiossa, jossa rikkomukseen osallistuneen ulkomaisen asevoimien kotipaikka sijaitsee;
- 2) ulkomailla tapahtuneiden, vaarallisten aineiden kuljetuksen turvallisuuden vaarantavien toistuvien ja vakavien rikkomusten seurauksena Puolustusvoimiin kohdistuvista Suomessa toteuttamistaan toimenpiteistä ulkomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

109 §

Viranomaisen toimenpiteen ja asiakirjan tunnustaminen

Toimivaltainen viranomainen voi tunnustaa viranomaisen tai sen valtuuttaman muun toimijan suorittaman vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyvän toimenpiteen ja siitä annetun todistuksen, hyväksymisasiakirjan tai muun vastaavan asiakirjan siinä laajuudessa kuin Suomea sitovassa kansainvälisen sopimuksen velvoitteessa edellytetään, jos tässä laissa ja sen nojalla säädetty ja määrätty turvallisuusvaatimukset täyttyvät.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuljetukseen liittyvän toimenpiteen ja siitä annetun todistuksen, hyväksynnän tai muun vastaavan asiakirjan tunnustamisen edellytyksistä ja turvallisuusvaatimuksista.

20 luku

Viranomaisten toimivaltuudet

110 §

Valvontaviranomaisen tarkastus-, näytteensaanti- ja tutkimusoikeus

Pääesikunnan teknillisellä tarkastusosastolla, poliisilla, Tullilla, Rajavartiolaitoksella, Säteilyturvakeskuksella ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on tämän lain ja kansainvälisen sopimuksen noudattamisen valvomiseksi oikeus tehtäväalueellaan tehdä tarvittavia tarkastuksia, päästä valvonnan suorittamiseksi vaarallisten aineiden ja niiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten, säiliöiden ja konttien valmistus-, varastointi-, myynti-, asennus-, korjaus-, tarkastus-, pakkaus-, täyttö-, lähetys-, kuormaus-, lastaus-, ahtaus- ja kuljetuspaikkoihin, tilapäisen säilytyksen paikkoihin ja vaarallista ainetta kuljettavaan kuljetusvälineeseen sekä saada tarvittavia näytteitä ja suorittaa korvauksetta valvonnan edellyttämiä kokeita, mittauksia ja tutkimuksia. Tarkastuksessa on noudatettava hallintolain (434/2003) 39 §:ä.

Tarkastusta ei saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa, ellei se ole ~~tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi~~ hengen tai terveyden suojelemiseksi välttämätöntä.

Valvontaviranomaisella on oikeus ottaa haltuunsa tarkastettava aineisto tai sen jäljennös muualla tapahtuvaa tarkastusta varten, jos se on tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämisen kannalta välttämätöntä ja jos se on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa. Aineisto on palautettava heti, kun sitä ei enää tarvita.

Valvontaa varten saatu näyte on toimintaa harjoittavan sitä vaatiessa korvattava käyvän hinnan mukaan, jollei tutkimuksessa havaita, että se on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

111 §

Valvontaviranomaisen oikeus kieltää kuljetus ja määrätä vaarallinen aine purettavaksi

Pääesikunnan teknillisellä tarkastusosastolla, poliisilla, Tullilla, Rajavartiolaitoksella ja Säteilyturvakeskuksella on oikeus tehtäväalueellaan kieltää vaarallisen aineen kuljetus, jos se ei täytä tämän lain vaatimuksia, sekä määrätä vaarallinen aine ensimmäisessä sopivassa paikassa ja tilaisuudessa purettavaksi, jollei kuljetusta voida saattaa määräysten mukaiseksi.

Jos valvontaviranomainen on ryhtynyt 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen, sen on ilmoitettava toimenpiteestä lähettäjälle tai lähettäjän edustajalle, jonka on viipymättä otettava tarvakaaluunsa.

112 §

Viranomaisen oikeus saada ja luovuttaa tietoja

Tässä laissa tarkoitettulla viranomaisella on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada välttämättömiä tietoja tämän lain noudattamisen valvontaa varten ja muun tässä laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi välttämättömät tiedot lähettäjältä, kuljetuksen suorittajalta, pakkauksen tai säiliön omistajalta, haltijalta, valmistajalta, asennus- tai korjaustoimintaa harjoittavalta, maahantuojalta, myyjältä, varastojalta, sataman-, lentopaikan- tai terminaalinpitäjältä, lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittavalta, tarkastuslaitokselta ja muulta, jota tämän lain velvoitteet koskevat.

Puolustusvoimilla ja Rajavartiolaitoksella on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus luovuttaa vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyviä tietoja toiselle viranomaiselle tai muulle laissa säädettyä tehtävää hoitavalle, jos ne ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi.

Pääesikunnan teknillisellä tarkastusosastolla on oikeus saada vaarallisia aineita lähettäviltä, kuljettavilta ja vastaanottavilta tiedot lähetetyistä, kuljetetuista ja vastaanotetuista vaarallisista aineista sekä niiden kuljetusreiteistä riskienhallintaan liittyvää tutkimusta, kehittämistä ja tilastointia varten. Tietoja voidaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tässä laissa tarkoitetuille viranomaisille ja pelastusviranomaiselle pelastustoimintaa varten.

113 §

Virka-apu

Valvontaviranomaisella on oikeus saada Poliisilta, Tullilta ja Rajavartiolaitokselta tarpeellista virka-apua:

- 1) 109 §:ssä säädetyn tarkastus-, näytteensaanti- ja tutkimusoikeuden toteuttamiseksi;
- 2) 110 §:ssä säädetyn kuljetusta koskevan kiellon ja vaarallisen aineen purkamista koskevan määräyksen toteuttamiseksi.

Valvontaviranomaisten on annettava vaarallisten aineiden kuljetusten valvomiseksi virka-apua ulkomaisille sotilasvalvontaviranomaisille, jos sen antaminen perustuu Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteisiin.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Virka-apun antamisen edellytyksenä on, että se ei vaaranna virka-apua antavalle viranomaiselle säädettyjen muiden tärkeiden tehtävien suorittamista.

114 §

Asiantuntijan apu

Valvontaviranomainen voi käyttää valvonnassa asiantuntijan apua, jos se on valvonnan toimittamiseksi tarpeellista. Asiantuntijalla on oltava hyvät tiedot sekä vaarallisten aineiden kuljettamisen lainsäädännöstä ja määräyksistä, että kuljetuksiin liittyvistä käytännöistä.

21 luku

Poikkeusluvut ja –säännökset

115 §

Poikkeuksia koskeva määräyksenantovaltuus

~~Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto~~ **Pääesikunta** voi antaa tarkempia määräyksiä poikkeuksista tässä laissa säädettyistä kuljetusturvallisuutta, kuljetuksen valmistelua ja turvaamista, ainetta, kuljetusvälinettä, pakkausta, säiliötä ja konttia koskevista vaatimuksista, jos poikkeus perustuu kansainvälisiin sopimuksiin tai kansainvälisesti tunnettuun sotilasstandardiin ja poikkeus:

- 1) on ainekohtainen;
- 2) koskee pieniä määriä vaarallista ainetta; tai
- 3) ei aiheuta vähäistä suurempaa vaaraa ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia ovat:

- 1) luokitus ja merkinnät;
- 2) tiedon antaminen ja ylläpitäminen sekä ilmoittaminen;
- 3) lähettäminen, kuormaaminen, lastaaminen, ahtaaminen, käyttäminen ja säilyttäminen;
- 4) kuljetustapahtuma ja kuljetusehdot;
- 5) suunnitteleminen, valmistaminen ja varustaminen;
- 6) varmistaminen ja varautuminen;
- 7) pätevyudet, koulutus ja nimeäminen;
- 8) luvat ja ilmoitukset;
- 9) tarkastaminen, testaaminen, merkitseminen ja hyväksyminen.

116 §

Poikkeuslupa yksittäistapauksessa ja tuotekehitystä varten

Erityisestä syystä hakemuksesta voidaan myöntää lupa olla noudattamatta tämän lain nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä yksittäistapauksessa pakottavan tarpeen johdosta. Poikkeus voidaan myöntää, jos:

- 1) säännösten tai määräysten noudattaminen aiheuttaa huomattavaa haittaa;

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

- 2) muulle liikenteelle ei aiheudu vaaraa; ja
- 3) vaadittava turvallisuus voidaan saavuttaa muilla tavoin.

Lupa olla noudattamatta ajoneuvoa, pakkausta, säiliötä tai konttia taikka niiden varusteita ja laitteita koskevia, tämän lain nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä voidaan myöntää myös muutoin kuin yksittäistapauksessa, jos se on tarpeen uuden tekniikan kokeilun, tuotekehityksen tai muun vastaavan erityisen syyn vuoksi. Edellytyksenä on, että turvallisuudelle, terveydelle ja ympäristölle aiheutuva vaara ei lisäännä. Lupa voidaan myöntää määräaikaisena ja siihen voidaan liittää ehtoja.

Poikkeuslupan myöntää:

- 1) muun kuin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen tarkoitetun pakkauksen, säiliön ja kontin osalta Turvallisuus- ja kemikaalivirasto;
- 2) radioaktiivisten aineiden kuljetuksessa Säteilyturvakeskus;
- 3) muissa kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto.

117 §

Viranomaisia ja hätäkuljetuksia koskevat poikkeussäännökset

Erityistä varovaisuutta noudattaen ja tehtävän sitä edellyttäessä tämän lain säännöksistä voidaan poiketa hätäkuljetuksissa, jos on tehty kaikki toimenpiteet kuljetuksen suorittamiseksi turvallisesti:

1) pelastus-, poliisi-, sotilaallisessa toiminnassa ja tullitoiminnassa, jota suorittaa tähän tehtävään toimivaltainen viranomainen tai jota suoritetaan sen puolesta yleisen edun nimissä kyseisen toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa ja vastuulla taikka kyseisen viranomaisen antaman määräyksen perusteella;

2) vaarallisia aineita kuljettavien, rikkoutuneiden ajoneuvojen kuljetuksessa hinausautolla tai lavetilla.

Sotilaallisessa toiminnassa toimivaltainen viranomainen on Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto.

Ajoneuvon katsastuksia suorittavalta tai hyväksyntöjä myöntävältä henkilöltä ei edellytetä PV-VAK-ajolupaa, kun hän katsastuksessa tai hyväksynnässä toimipaikan alueella siirtää vaarallista ainetta sisältänyttä tyhjää puhdistamatonta ajoneuvoa tai kuljetusyksikköä katsastus- tai hyväksyntätoimintaan liittyen, jos hän on saanut tehtäviin soveltuvan koulutuksen.

22 luku

Hallinnolliset turvaamistoimet ja pakkokeinot

118 §

Viranomaisen myöntämän luvan, hyväksynnän ja valtuuden peruuttaminen

Tässä laissa tarkoitetun luvan, hyväksynnän tai valtuutuksen antanut viranomainen voi antaa kirjallisen huomautuksen luvan, hyväksynnän tai valtuutuksen haltijalle, jos tämä ei enää täytä lu-

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

van, hyväksynnän tai valtuutuksen myöntämisen edellytyksiä tai hoida tehtäväänsä asianmukaisesti. Jos epäkohtaa ei huomautuksesta huolimatta korjata ja epäkohta on olennainen, viranomainen voi peruuttaa luvan, hyväksynnän tai valtuutuksen määräajaksi tai kokonaan.

Viranomainen voi kiireellisessä tapauksessa peruuttaa myöntämänsä luvan, hyväksynnän tai valtuutuksen määräajaksi ilman erillistä kirjallista huomautusta, jos sillä on perusteltua aihetta epäillä, että luvan, hyväksynnän tai valtuutuksen haltija ei pysty suorittamaan tehtäviään vaatimusten mukaisesti tai vaarallisten aineiden kuljetus voi vaarantua. Lupa, hyväksyntä tai valtuutus voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos luvan, hyväksynnän tai valtuutuksen myöntämisen edellytykset eivät olennaisilta osin täyty taikka jos tehtävien hoidossa on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.

119 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Valvontaviranomainen voi määrätä virheellisesti toimivan ja velvollisuuden laiminlyöjän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä, asettaa velvoitteita tai kieltää toimenpiteen, jos asianomainen toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vastaisesti. Valvontaviranomainen voi päätöksessään määrätä, että sitä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Viranomainen voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tehosteeksi uhkasakon, teettämisen tai keskeyttämisen. Niistä säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Valvontaviranomainen voi 2 momentissa tarkoitettujen pakkokeinojen sijasta antaa kirjallisen huomautuksen, jos pakkokeinon käyttäminen olisi kohtuutonta.

23 luku

Seuraamukset

120 §

Viittaus rikoslakiin

Rangaistus Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen vaarallisten aineiden kuljetusrikoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 13 §:ssä.

Rangaistus ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain 48 luvun 1, 2 ja 4 §:ssä sekä ympäristörikkomuksesta 3 §:ssä.

121 §

Vaarallisten aineiden kuljetusrikkomuksesta määrättävä liikennevirhemaksu

Liikennevirhemaksu voidaan määrätä sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) rikkoo 10 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti vaarallisen aineen kuljetusta, luokitusta tai luovuttamista koskevaa velvollisuutta;

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

2) jättää tekemättä 12 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti vaaratiedon merkitsemisen;

3) jättää pitämättä 13 tai 18 §:n tai jommankumman niistä nojalla annetun määräyksen vastaisesti mukanaan mainitussa pykälässä tarkoitetut tiedot taikka riittävästi sammuttimia tai muita varusteita;

4) luovuttaa kuljetettavaksi tai kuljettaa vaarallista ainetta 15 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti;

5) rikkoo 16 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti vaarallisen aineen kuormaamista, lastaamista, ahtaamista, purkamista, erottelua, huolehtimista tai varmistamista koskevaa velvollisuutta, tai tupakoi tai tekee avotulen kuorman käsittelyn yhteydessä;

6) jättää valvomatta tai pysäköi 17 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti ajoneuvon taikka kuormaa tai purkaa vaarallista ainetta ilman lupaa tai ilmoitusta;

7) kuljettaa 19 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti vaarallista ainetta kuljetusvälineessä tilassa, joka ei ole soveltuva kyseisen aineen kuljetukseen käytettävällä kuljetustavalla;

8) käyttää kuljetukseen 20 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti ajoneuvoa ilman PV-VAK-hyväksyntää tai PV- VAK-katsastusta;

9) rikkoo 33—43 tai 58 §:ssä tai jonkin niistä nojalla annetun säännöksen tai määräyksen vastaisesti tilapäisen säilytyksen edellytystä tai paikkaa, sijoittelua tai varautumista koskevaa velvollisuutta;

10) rikkoo 44 tai 45 §:n tai jommankumman niistä nojalla annetun määräyksen vastaisesti vaarallisen aineen tai matkatavaran kuljettamista koskevaa velvollisuutta;

11) jättää hankkimatta 46 tai 47 §:n tai jommankumman niistä nojalla annetun määräyksen vastaisesti tehtävän edellyttämän koulutuksen tai pätevyyden;

12) laiminlyö 57 §:n tai sen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen vastaisesti velvollisuuden varautua turvauhkiin;

13) luovuttaa tiekuljetettavaksi 58 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti vaarallisen aineen muulle kuin asianmukaisesti tunnistetulle kuljetuksen suorittajalle;

14) laiminlyö tiekuljetuksessa 59 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti velvollisuuden varustaa kuljetusväline asianmukaisilla laitteilla tai muilla järjestelyillä;

15) rikkoo 60 §:ssä säädetyn kuljetusvälineen, pakkauksen, säiliön tai kontin käyttökieltoa;

16) jättää noudattamatta 67 §:ssä säädetyn velvollisuuden noudattaa valvontaviranomaisen antamia määräyksiä;

17) laiminlyö 64 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti velvollisuuden antaa viipymättä selvitys, tai

18) laiminlyö 88 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti velvollisuuden varmistaa, että sen palveluksessa olevalla vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyviä tehtäviä suorittavalla työntekijälle on tarvittava koulutus tai muu pätevyys tehtävään, taikka laiminlyö säilyttää sen palveluksessa olevan työntekijän vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettua koulutusta koskevat tiedot.

Liikennevirhemaksu voidaan määrätä tiekuljetuksessa myös:

1) lähettäjälle ja kuljetuksen suorittajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää säilyttämättä 14 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti kuljetustietoja sisältävät asiakirjat tai vastaavat sähköiset tiedot;

2) kuljetuksen suorittajalle, jos hän laiminlyö 20 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää PV-VAK-hyväksymistodistus kuljetusyksikössä;

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

3) ajoneuvon kuljettajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta kuljettaa 50 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti tiellä vaarallisia aineita ilman PV-VAK-ajolupaa tai laiminlyö 50 §:n 1 momentissa säädetyn PV-VAK-ajoluvan mukana pitämistä koskevan velvollisuuden;

4) PV-VAK-ajolupakoulutuksen antajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 58 §:ssä säädetyn velvollisuuden säilyttää asiakirjoja tai hävittää henkilötiedot,

5) ajoneuvon miehistön jäsenelle, jos hän laiminlyö 58 §:ssä säädetyn henkilöllisyyttä osoittavan asiakirjan mukana pitämistä koskevan velvollisuuden;

6) lähettäjälle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta 25 §:ssä tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti laiminlyö velvollisuuden varmistaa, että kuljetuksen lupa tai hyväksyntä on hankittu taikka kuljetuksesta on tehty ennakkoilmoitus, tai rikkoo 70 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen sisältämiä vaarallisen aineen luokitteluun, kuljetusmuotoon, pakkaukseen, lähetystapaan, tietojen antoon, lähetysrajoituksiin taikka säiliön, ajoneuvon tai kontin merkintään tai sulkemiseen liittyvän velvollisuuden;

7) kuljetuksen suorittajalle ja vastaanottajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta 63 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti jättää ilmoittamatta radioaktiivisten aineiden kuljetuksen yhteydessä säteilyn annosnopeuden ja radioaktiivisen saasteen raja-arvon ylityksestä,

8) lähettäjälle, kuljetuksen suorittajalle ja vastaanottajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta säteilyraja-arvojen ylityttyä laiminlyö 69 §:ssä säädetyn velvollisuuden ryhtyä toimenpiteisiin, tutkia raja-arvon ylitys, korjata olosuhteet tai ilmoittaa syyt ja korjaavat toimenpiteet Säteilyturvakeskukselle;

9) kuljetuksen suorittajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 71 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen sisältämiä vaarallisen aineen kuljetukseen käytettävään ajoneuvoon ja vaunuun, kuljetusmuotoon, tietojen saamiseen, asiakirjojen mukana pitämiseen ja saatavilla olemiseen, ajoneuvon ja vaunun kuormaamiseen, merkinnän kiinnittämiseen, ohjeiden antamiseen ja mukana pitämiseen, henkilönsuojaimien ja varusteiden mukana pitämiseen, lastinkuljetusyksikön ja kuorman tarkastamiseen tai tietojen ilmoittamisen liittyvän velvollisuuden;

10) vastaanottajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 72 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen sisältämiä vaarallisen aineen vastaanottamiseen, vaatimusten täyttämiseen tai vaunun ja kontin käyttöönottamiseen liittyvän velvollisuuden;

11) kuormaajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 73 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen sisältämän vaarallisen aineen luovuttamiseen, tarkastamiseen, kuormaamiseen ja käsittelymiseen tai merkintään liittyvän velvollisuuden;

12) pakkaajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 74 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen sisältämän vaarallisen aineen pakkaamiseen tai valmisteleminen liittyvän velvollisuuden;

13) täyttäjälle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 75 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen sisältämän vaarallisen aineen varmistamiseen, täyttämiseen tai valmisteleminen liittyvän velvollisuuden;

14) säiliökontin haltijalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 76 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen sisältämän vaarallisen aineen varmistamiseen tai tarkastamiseen liittyvän velvollisuuden;

15) kuorman purkajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 77 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen sisältämän vaarallisen aineen kuorman varmistamiseen, tarkastamiseen, purkamiseen ja käsittelymiseen, tai puhdistamiseen ja vaaratekijöiden poistamiseen liittyvän velvollisuuden,

Liikennevirhemaksu voidaan määrätä ilmakuljetuksessa myös:

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

1) lähettäjälle ja kuljetuksen suorittajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää säilyttämättä 14 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti kuljetustietoja sisältävät asiakirjat tai vastaavat sähköiset tiedot tai laiminlyö 25 §:ssä tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti hankkia kuljetukseen luvan;

2) lähettäjälle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta 25 §:ssä tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti laiminlyö velvollisuuden varmistaa, että kuljetuksen lupa tai hyväksyntä on hankittu taikka kuljetuksesta on tehty ennakoilmoitus;

3) ilmakuljetuksen suorittajalle, lentopaikan pitäjälle tai muulle ilmakuljetukseen liittyvää tehtävää hoitavalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää varmistamatta 45 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti, että matkustajille annetaan tietoja vaarallisista aineista, joita matkustaja ei saa ottaa matkatavarana tai muuten mukaan ilma-alukseen;

4) lähettäjälle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 81 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti mainitussa pykälässä säädetyn lähetyksen luokitteluun ja sallimiseen, huolehtimiseen ja kirjalliseen vakuuttamiseen, tietojen ja ilmoitusten varmistamiseen tai ohjeista huolehtimiseen liittyvän velvollisuuden;

5) koulutuksen antajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 49 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti kouluttajaa koskevan velvollisuuden;

6) kuljetuksen suorittajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 62 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti velvollisuuden ilmoittaa rahtina kuljetettavista vaarallisista aineista, rikkoo 82 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti mainitussa pykälässä säädetyn vaarallisen aineen lupavaatimukseen, ilma-aluksen käyttöön ja sallimiseen, tietojen varmistamiseen, tarkastamiseen, kuormaamiseen ja kuljettamiseen, ohjeista huolehtimiseen tai tiedottamiseen liittyvän velvollisuuden;

7) kuljetuksen suorittajalle ja vastaanottajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää tekemättä 63 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti mainitussa pykälässä tarkoitetun ilmoituksen säteilyn annosnopeuden tai radioaktiivisen saasteen raja-arvon ylityksestä kuljetuksen osapuolille tai Säteilyturvakeskukselle;

8) lähettäjälle, lastinantajalle, kuljetuksen suorittajalle ja vastaanottajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta säteilyraja-arvojen ylityttyä laiminlyö 69 §:ssä säädetyn velvollisuuden ryhtyä toimenpiteisiin, tutkia raja-arvon ylitys, korjata olosuhteet tai ilmoittaa syyt ja korjaavat toimenpiteet Säteilyturvakeskukselle;

9) maahuolintapalvelun tarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 8 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti mainitussa pykälässä säädetyn huolehtimiseen, varmistamiseen tai tarkastamiseen liittyvän velvollisuuden.

Liikennevirhemaksu voidaan määrätä aluskuljetuksessa myös;

1) lähettäjälle, laivaajalle, lastinantajalle ja kuljetuksen suorittajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää säilyttämättä 14 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti kuljetustietoja sisältävät asiakirjat tai vastaavat sähköiset tiedot;

2) lähettäjälle, laivaajalle ja lastinantajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta 25 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti laiminlyö velvollisuuden varmistaa, että kuljetuksen lupa tai hyväksyntä on hankittu taikka kuljetuksesta on tehty ennakoilmoitus;

3) kuljetuksen suorittajalle ja vastaanottajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää tekemättä 63 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti mainitussa pykälässä tarkoitetun ilmoituksen säteilyn annosnopeuden tai radioaktiivisen saasteen raja-arvon ylityksestä kuljetuksen osapuolille tai Säteilyturvakeskukselle;

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

4) lähettäjälle, laivaajalle, lastinantajalle, kuljetuksen suorittajalle ja vastaanottajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta säteilyraja-arvojen ylityttyä laiminlyö 69 §:ssä säädetyn velvollisuuden ryhtyä toimenpiteisiin, tutkia raja-arvon ylitys, korjata olosuhteet tai ilmoittaa syyt ja korjaavat toimenpiteet Säteilyturvakeskukselle;

5) laivaajalle ja lastinantajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 78 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti mainitussa pykälässä säädetyn velvollisuuden vaarallisen aineen varmistamisesta, merkitsemisestä, tietojen toimittamisesta ja antamisesta tai kirjallisesti vakuuttamisesta;

6) kuljetuksen suorittajalle ja aluksen päällikölle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 79 §:n tai sen nojalla annetun määräyksen vastaisesti mainitussa pykälässä säädetyn velvollisuuden huolehtia tai varmistaa vaarallisen aineen kuljetus, tai

7) kontin ja ajoneuvon pakkaajalle, täyttäjälle tai kuormaajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 80 §:n tai sen nojalla annettuun määräykseen vastaisesti mainitussa pykälässä säädetyn velvollisuuden vakuuttaa pakkaustodistuksella.

122 §

Liikennevirhemaksun määrääminen ja suuruus

Poliisi ja Rajavartiolaitos määräävät 121 §:ssä tarkoitetun liikennevirhemaksun. ~~Liikennevirhemaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.~~

Edellä 121 §:n 2 momentin 2, 3 ja 5 kohdassa tarkoitetun asiakirjan mukana pitämistä koskevan velvollisuuden rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu on 40 euroa.

Muusta kuin 2 momentissa tarkoitetusta vaarallisten aineiden kuljetusrikkomuksesta luonnolliselle henkilölle määrättävä liikennevirhemaksu on enintään 500 euroa ja oikeushenkilölle enintään 1 000 euroa. Jos samalla kerralla määrätään kahdesta tai useammasta vaarallisen aineen kuljetusrikkomuksesta liikennevirhemaksu, maksua korotetaan luonnolliselle henkilölle 100 eurolla ja oikeushenkilölle 200 eurolla siitä rikkomuksesta, josta on säädetty ankarin liikennevirhemaksu.

Liikennevirhemaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus, vahingollisuus, kesto aika ja toistuvuus sekä tekijän taloudellinen asema. Liikennevirhemaksua ei määrätä, jos menettelyä on pidettävä vähäisenä tai jos maksun määrääminen on menettelyn laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta. Tekijälle voidaan tällöin antaa huomautus, jos siihen on aihetta.

Liikennevirhemaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli yksi vuosi. Jos rikkomus ja laiminlyönti on ollut jatkuvaa, määräaika lasketaan siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on päättynyt. Liikennevirhemaksua ei saa myöskään määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnaissa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Sille, jolle on määrätty liikennevirhemaksu, ei saa samasta teosta tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

123 §

Liikennevirhemaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Liikennevirhemaksua koskevan päätöksen täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Poliisin, Rajavartiolaitoksen ja tuomioistuimen on ilmoitettava liikennevirhemaksun määräämistä koskevasta päätöksestään Oikeusrekisterikeskukselle. Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava myös päätöksestä, jolla maksu on poistettu.

Liikennevirhemaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta.

124 §

Määräaikainen kieltä osallistua PV- VAK-ajolupakokeeseen

Jos PV-VAK-ajolupakokeeseen osallistuva henkilö toimii vilpillisesti kokeessa, kokeen järjestäjän on keskeytettävä kyseisen henkilön koe ja hylättävä koesuoritus. Koesuoritus on hylättävä myös, jos vilppi havaitaan koesuorituksen jälkeen. Vilpiksi katsotaan epärehellinen teko tai laiminlyönti, jonka tarkoituksena on antaa väärä kuva omasta tai toisen henkilön osaamisesta.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi asettaa kuuden kuukauden mittaisen määräaikaisen kiellon osallistua kokeeseen henkilölle, joka on toiminut vilpillisesti. Määräaika lasketaan siitä koepäivästä, jolloin vilpilliseksi katsottava toiminta tapahtui. Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston päätös määräaikaisesta kokeeseen osallistumiskiellosta on täytäntöönpanokelpoinen, vaikka päätös ei olisi saanut lainvoimaa.

125 §

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta. Ajoneuvon PV-VAK-hyväksyntää ja PV-VAK-katsastusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kuitenkin Pääesikunnan teknilliseltä tarkastusosastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Edellä 121 §:ssä tarkoitettua liikennevirhemaksua lukuun ottamatta tämän lain nojalla annettu päätös voidaan panna täytäntöön oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta.

126 §

Ympäristösuojelulain soveltaminen ympäristövahingon korjaamiseen

Vaarallisen aineen kuljetuksesta aiheutuneen pohjaveden tai vesistön merkittävän pilaantumisen taikka luonnonsuojelulain (9/2023) 127 §:ssä tarkoitetun luontovahingon korjaamiseen so-

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

velletaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 137 §:ä ja 176 §:n 2 momenttia, ellei ympäristönsuojelulain 4 §:stä muuta johdu.

127 §

Virkavastuu

Ajoneuvon kuljettajaan 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa , ja 114 §:ssä tarkoitettuun asiantuntijatehtävää hoitavaan sovelletaan heidän toimiessaan tämän lain mukaisissa tehtävissä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Vahingonkorvaustavastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

24 Luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

128 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain siirtymäsäännöksen nojalla voimassa olevat päätökset, luvat, todistukset, valtuutukset, suunnitelmat, selvitykset, sopimukset, nimeämiset ja hyväksynnit pysyvät voimassa niissä määrätyn ehdoin.

Edellä 37 §:ssä tarkoitettu sisäinen pelastussuunnitelma ja 38 ja 39 §:ssä tarkoitettu turvallisuus selvitys on laadittava ja vastuuhenkilö nimettävä 18 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Tämän lain voimaan tullessa ADR-ajoluvalla voi suorittaa tämän lain mukaisia kuljetuksia 1 päivään heinäkuuta 2026 saakka.

Kumotun vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719 /1994) ja siinä toistaiseksi voimaan jätetyssä 13 d §:ssä tarkoitettu tarkastuslaitos saa määräaikaistarkastaa tämän lain voimaan tullessa Puolustusvoimien käytössä olevat vaarallisten aineiden polttonestesäiliöt, paineastiat ja paineelliset säiliöt, jotka eivät täytä tämän lain vaatimuksia. Kyseiset polttonestesäiliöt, paineastiat ja paineelliset säiliöt saa viedä seuraavaan 1 päivän tammikuuta 2029 jälkeiseen määräaikaistarkastukseen edellyttäen, että ne ovat läpäisseet edellisen määräaikaistarkastuksen. Näitä polttonestesäiliöitä ja paineastioita ja paineellisia säiliöitä saa käyttää tämän jälkeen vain seuraavaan määräaikaistarkastukseen saakka. Tämän s jälkeen polttonestesäiliöitä saa käyttää 6 §:ssä tarkoitettujen olosuhteiden vallitessa tehtäviin kuljetuksiin 31 päivään joulukuuta 2039, jos säiliöiden kunnonvalvonnasta on huolehdittu. Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto valvoo hyväksymäänsä laitosta.

Ennen 1 päivää heinäkuuta 2001 hankitut polttoainekanisterin kerätään valmiusvarastoihin vuoden 2027 loppuun mennessä, jonka jälkeen niitä saa käyttää ainoastaan 6 §:n mukaisten olosuhteiden kuljetuksissa.

Luokan 1 räjähteitä, jotka kuuluvat puolustusvoimille ja jotka on pakattu ennen 1 päivää heinäkuuta 2001 silloin voimassa olleiden vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettujen säännösten

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

mukaisesti, saa merkitä ja kuljettaa tämän lain tultua voimaan edellyttäen, että pakkaukset ovat säilyneet vahingoittumattomina, niiden on rahtikirjassa ilmoitettu kuuluvan sotilastavaroihin ja ne on pakattu ennen 1 päivää heinäkuuta 2001. Kuormalavalle kootut räjähteet merkitään lisäpäälykseen tehtävällä merkinnällä ”LISÄPÄÄLLYS” ja räjähdettä vastaavalla varoituslipukkeella ja YK-numerolla jokaisen lisäpäälyksen sisältämän vaarallisen aineen osalta.

Edellä 101 §:ssä tarkoitettu valvontasuunnitelma on laadittava viimeistään vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Tämän lain 123 §:n 2 ja 3 momentti ovat voimassa vuoden 2025 loppuun.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin rikkomuksiin sovelletaan tekohetkellä voimassa olleita rangaistusvastuuta koskevia säännöksiä. Jos tämän lain soveltaminen johtaisi lievempään lopputulokseen, tämä on otettava huomioon rangaistusta määrättäessä.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevien asioiden käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä.

2.

Laki

ajokorttilain 65 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 65 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 542/2023, ja
lisätään 65 §:n 1 momenttiin uusi 7 kohta seuraavasti:

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon, jos ajo-oikeudenhaltija on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmesti vuoden kuluessa syyllistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan:

6) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 141 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikkomukseen;

7) vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetun lain (/) ~~120~~ **121** §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikkomukseen.

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

ampuma-asetlain 106 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ampuma-asetlain (1/1998) 106 b §, sellaisena kuin se on laissa 543/2023,
seuraavasti:

106 b §

Patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilyttäminen ja kuljettaminen sekä väliaikainen säilyttäminen

Patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilyttäminen, kuljettaminen ja väliaikainen säilyttäminen tulee järjestää siten, etteivät ne ja ampuma-aseet ole suoraan yhdessä saatavilla eikä vaaraa niiden joutumisesta asiattomien haltuun ole.

Patruunoiden ja räjähdysainetta tai sytyttävää ainetta sisältävien erityisen vaarallisten ammusten säilyttämisestä ja kuljettamisesta säädetään lisäksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa, ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (541/2023) ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain (383/2009) 2 §, sellaisena kuin se on laissa 544/2023, seuraavasti:

2 §

Viittaus muuhun lainsäädäntöön

Korjaamisesta säädetään luonnonsuojelulaissa, ympäristönsuojelulaissa, vesilaissa ja geenitekniikkalaissa (377/1995).

Velvollisuudesta ehkäistä 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun vahingon aiheutuminen sekä velvollisuudesta rajoittaa aiheutuneita vahinkoja säädetään tämän pykälän 1 momentissa mainituissa laeissa sekä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (541/2023) ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (650/2019) 21 §:n 1 momentin 15 kohta ja
lisätään 21 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 545/2023, uusi 16 kohta seuraavasti:

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

21 §

Muu henkilötietojen luovuttaminen viranomaisille

Tulli saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona 7–10 ja 13 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja viranomaisen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi seuraavasti:

15) valtiovarainministeriölle verolainsäädännön valmistelua ja sen toimeenpanon seurantaan sekä valtion talousarvion laadintaa varten;

16) vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (/) tarkoitetuille viranomaisille vaarallisten aineiden kuljetusten valvontaa varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

kemikaalilain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kemikaalilain (599/2013) 5 §:n 1 momentin 15 kohta, sellaisena kuin se on laissa 711/2020, ja
lisätään 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 554/2014, 711/2020 ja 547/2023, uusi 16 kohta seuraavasti:

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Kemikaaleista terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien sekä kemikaalien fysikaalisten vaarojen ja haittojen ehkäisemisestä ja torjumisesta säädetään lisäksi seuraavissa laeissa:

15) tupakkalaki (549/2016) ;

16) laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa (/).

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

konttilain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan konttilain (762/1998) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 548/2023, seuraavasti:

1 §

Sovelletamisala

Tätä lakia sovelletaan kansainväliseen liikenteeseen käytettäviin kontteihin.

Tämä laki ei koske erityisesti ilmakuljetukseen suunniteltuja kontteja.

Vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävistä konteista säädetään lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (541/2023) ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

painelaitelain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan painelaitelain (1144/2016) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 550/2023, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 3 §:n 10 kohdassa ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetun lain (/) 4 §:n 14 kohdassa tarkoitetuista kuljetettavista painelaitteista sekä niiden kaltaisista laitteista säädetään tämän lain 12 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

rikoslain 44 luvun 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 13 §, sellaisena kuin se on laeissa 400/2002, 537/2021 ja 553/2023, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

13 §

Vaarallisten aineiden kuljetusrikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) tai sen nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen taikka vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetun lain (/) tai sen nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti lähettää, antaa lastiksi, laivaa, kuljettaa, ajaa, kuormaa, lastaa, purkaa, käsittelee, pitää matkatavarana tai tilapäisesti säilyttää vaarallista ainetta siten, että menettely on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle taikka siitä on vaaraa toisen omaisuudelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *vaarallisten aineiden kuljetusrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Tahallisen rikoksen yritys on rangaistava.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

säteilylain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan säteilylain (859/2018) 37 §:n 3 momentti, 41 §:n 7 momentti ja 179 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 555/2023, seuraavasti:

37 §

Säteilyturvallisuusasiantuntijan kelpoisuus

Radioaktiivisten aineiden maantie- ja raidekuljetuksissa säteilyturvallisuusasiantuntijalla on lisäksi oltava vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 94 §:n 3 momentissa

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

tarkoitettu turvallisuusneuvonantajan todistus, joka osoittaa kyseessä olevaa kuljetusmuotoa koskevan asiantuntemuksen radioaktiivisten aineiden kuljetukseen. Mainitussa momentissa tarkoitettu turvallisuusneuvonantajan todistus on oltava myös vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (/) tarkoitetuissa radioaktiivisten aineiden maantiekuljetuksissa toimivalla säteilyturvallisuusasiantuntijalla.

41 §

Säteilyturvallisuusvastaavan kelpoisuus

Radioaktiivisten aineiden maantie- ja raidekuljetuksissa säteilyturvallisuusvastaavana voi toimia henkilö, jolla on vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 94 §:n 3 momentissa tarkoitettu turvallisuusneuvonantajan todistus, joka osoittaa kyseessä olevaa kuljetusmuotoa koskevan asiantuntemuksen radioaktiivisten aineiden kuljetukseen. Mainitussa momentissa tarkoitettu turvallisuusneuvonantajan todistus on oltava myös vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa tarkoitetuissa radioaktiivisten aineiden maantiekuljetuksissa toimivalla säteilyturvallisuusasiantuntijalla.

179 §

Viranomaisten oikeus saada ja luovuttaa tietoja

Lisäksi valvontaviranomainen voi salassapitosäännösten estämättä laissa säädettyjä tehtäviä varten antaa tietoja turvallisuusluvan haltijoista sekä säteilylähteistä ja niiden sijainnista poliisille ja pelastusviranomaisille, vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa tarkoitetuille viranomaisille sekä ministeriöille.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 557/2023, seuraavasti:

4 §

Soveltamisalan rajaukset

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) tuotantolaitoksen alueen ulkopuolella tapahtuvaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (541/2023) eikä vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (/) tarkoitettuun kuljetukseen eikä kuljetustapahtumaan suoraan liittyvään tilapäiseen varastointiin;
- 2) vaarallisten kemikaalien käyttöön tai varastointiin aluksessa;
- 3) radioaktiivisiin aineisiin eikä radioaktiivisia aineita sisältäviin tuotteisiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 ~~momentti~~ momentin 59 kohta, sellaisena kuin se on ~~laeissa~~ laissa (/) ~~1183/2023, 23/2024, 36/2024, 545/2024 ja 651/2024~~ ja lisätään 1 §:n 2 momenttiin sellaisena kuin se on laissa (/) uusi 60 kohta, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:

59) yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain (/) 22 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

60) vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetun lain (/) 122 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu.

Siten kuin tässä laissa säädetään, pannaan täytäntöön myös:-

1) merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu öljypäästömaksu, 7 b luvun 1 §:ssä tarkoitettu kasvihuonekaasuintensiteettimaksu ja mainitun luvun 2 §:ssä tarkoitettu maasähkön käyttövelvoitteen laiminlyönnistä määrättävä maksu;-

2) tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;-

3) työsopimuslain (55/2001) 11 a luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;-

4) työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;-

5) kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 6 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;-

6) yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 49 §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu ja 51 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;-

7) alkoholilain (1102/2017) 71 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;-

8) siemenlain (600/2019) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;-

9) kasvinterveyslain (1110/2019) 26 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;-

10) eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:ssä tarkoitettu tuontivalvonnan seuraamusmaksu;-

11) tieliikennelain (729/2018) 161 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;-

12) ajokorttilain (386/2011) 93 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;-

13) vesiliikennelain (782/2019) 122 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;-

14) liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 268 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;-

15) ajoneuvolain (82/2021) 195 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 189–192 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

16) rehulain (1263/2020) 51 §:ssä tarkoitettu rehuvalvonnan seuraamusmaksu;-

17) elintarvikelain (297/2021) 67 §:ssä tarkoitettu elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu;

18) eläintautilain (76/2021) 94 a §:ssä tarkoitettu eläintautivalvonnan seuraamusmaksu;

19) eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) 36 §:ssä tarkoitettu eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksu ja 37 §:ssä tarkoitettu eläimen tunnistusasiakirjan mukana pitämistä ja esittämistä koskevan velvollisuuden rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu;-

20) luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain (1330/2021) 38 §:ssä tarkoitettu luomuvalvonnan seuraamusmaksu;-

21) jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (265/2022) 8 ja 9 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

- ~~22) lannoitelain (711/2022) 37 §:ssä tarkoitettu lannoitevalvonnan seuraamusmaksu;~~
~~23) eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 63 a §:ssä tarkoitettu sivutuotevalvonnan seuraamusmaksu;~~
~~24) avaruustoiminnasta annetun lain (63/2018) 21 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;~~
~~25) verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain (99/2023) 4 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;~~
~~26) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 141 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 142 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;~~
~~27) luotsauslain (561/2023) 68 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;~~
~~28) sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 334 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;~~
~~29) verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain (18/2024) 14, 17 ja 20 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;~~
~~30) alusliikennepalvelulain (623/2005) 29 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;~~
~~31) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 40 a §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu;~~
~~32) ilmailulain (864/2014) 151 a ja 151 b §:ssä tarkoitettut seuraamusmaksut;~~
~~33) uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 11 ja 11 a §:ssä tarkoitettut seuraamusmaksut ja 12 §:ssä tarkoitettu virhemaksu;~~
~~34) vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetun lain (-/)-122 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu.~~

Tämä laki tulee voimaan **1. päivänä tammikuuta 2026**.

13.

Laki

pelastuslain 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 48 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 563/2023, seuraavasti:

Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoinen pelastussuunnitelma

Pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa alueille, joilla on:

- 1) ydinenergialain (990/1987) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu ydinlaitos;
- 2) tuotantolaitos, josta toiminnanharjoittajan tulee laatia vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 30 §:n 1 momentissa tai 62 §:n 1 momentissa tarkoitettu turvallisuusselvitys;
- 3) ympäristönsuojelulain 112 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu suuronnettomuuden vaaraa aiheuttava kaivannaisjätteen jätealue;
- 4) vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävä ratapiha;
- 5) satama-alue, josta toiminnanharjoittajan tulee laatia vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 34 §:ssä tarkoitettu turvallisuusselvitys;
- 6) merivoimien sotasatama tai Puolustusvoimien käyttöönsä osittain tai kokonaan ottama satama-alue, josta tulee laatia vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetun lain (/) 38 §:ssä tarkoitettu turvallisuusselvitys; tai
- 7) sotilaslentopaikka, josta tulee laatia vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetun lain ~~39~~38 §:ssä tarkoitettu turvallisuusselvitys.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö PuVM 6/2025 vp

Helsingissä 4.6.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Heikki Autto kok
varapuheenjohtaja Mikko Savola kesk
jäsen Miko Bergbom ps
jäsen Timo Furuholm vas
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Hanna Holopainen vihr
jäsen Tomi Immonen ps
jäsen Christoffer Ingo r
jäsen Mika Kari sd
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Jani Kokko sd
jäsen Juha Mäenpää ps
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Hanna Räsänen kesk
jäsen Paula Werning sd
varajäsen Sari Tanus kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heikki Savola